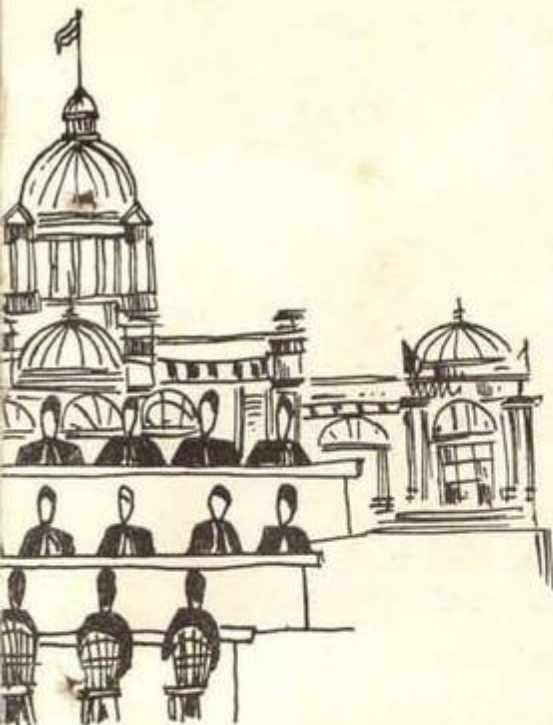

ວາດຊາບຸນລາດ

วารสารข้าราชการ

ปีที่ ๑๓

ฉบับที่ ๖

มิถุนายน ๒๕๑๑

เจ้าของและคณะกรรมการดำเนินงาน
บริการสวัสดิการ ก.พ. สำนักงาน ก.พ.

ประธาน

พันเอกจินดา ณ สงขลา เลขาธิการ ก.พ.

รองประธาน

นายประวิทย์ ณ นคร รองเลขาธิการ ก.พ.

นายโสรัจ สุจริตกุล รองเลขาธิการ ก.พ.

กรรมการ

ผู้อำนวยการกอง และหัวหน้ากอง
สำนักงาน ก.พ.

วารสารข้าราชการ

ที่ปรึกษา

เลขาธิการ ก.พ.

รองเลขาธิการ ก.พ.

ผู้จัดการ

พันตรี อรรถ วิชัยกุล

ผู้ช่วยผู้จัดการ

นายธีระ อรรถเวทพรวุฒิ

บรรณาธิการ

นายสำราญ ถาวรวิวัฒน์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

ดร. วิลาศ สิงห์วิสัย

กองบรรณาธิการ

นายสมศักดิ์ เจริญกุล

นายประเชิญ วาดกลิ่นหอม

นายประสิทธิ์ กิตติสิทธิ์

ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์

นายพิศมัย ณ ถลาง

นายอุดม บุญประกอบ

นายเสริมสุข โกวิทวานิช

นายชุมพล ศิลปอาชา

จากปก:

ขอต้อนรับ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ไทย ฉบับใหม่

ระเบียบการบอกรับ

วารสารข้าราชการกำหนดออกเดือนละฉบับ ค่าบำรุงรวมค่าส่งปีละ ๓๕ บาท บอกรับพร้อมกับส่งเงิน
ล่วงหน้าไปยัง “ผู้จัดการวารสารข้าราชการ สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก ข้างทำเนียบรัฐบาล พระนคร” ส่งจ่าย
เงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน สำหรับในพระนครส่งทางโทรศัพท์ ๘๑๕๕๕๕ หรือ ๘๑๓๓๓๓ คือ ๓๕ ได้

พิมพ์ที่ ไทยพิมพ์ — โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์ ๗๒ ถนนบำรุงเมือง ดอนวัดสระเกษ พระนคร โทร. ๘๑๒๓๒๐

นายสิทธิชัย ปริกัมส์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา ๒๕๑๑

สารบัญ

อะไรใหม่	หน้า
กฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจ	4
ข่าวข้าราชการ	4
ข่าวสอบ	15
วิชาการ	
การจัดส่วนหน่วยงานที่ทำการวิจัย	โดย ดร. สวัสดิ์ สุขนรงค์ สมศรี จุลละนันท์ 19
อุปสรรคทางกำนบริหารในการพัฒนาประเทศ	โดย ดร. อาทิตย์ อรุไรรัตน์ วิษณุ อุลชลเขตต์ 29
การประชุมประสานงานการบริหารงานบุคคล	โดย มุสสดี สัตยมานะ 37
กฎหมาย ระเบียบ	รวบรวม โดย สายบัว พุ่มแดง (๑)
ตอบปัญหา	
ปัญหากฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน	ตอบโดย เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ. 54
ปัญหาคลัง	ตอบโดย เจ้าหน้าที่กรมบัญชีกลาง 58
ภาษา	
บัญญัติภาษาไทย	โดย สมปอง พิริยกิจ 63
ภาษาอังกฤษ	โดย บัณลือ ถิ่นพังกา 66
ปกิณกะ	
ด้อยแถลง	3
ข้าราชการกรุง	โดย กันเอง 47
สถิติรัฐธรรมนูญ	โดย นายการเมือง 62
แก้วแก้ว	โดย กิตติธ 77

ถ้อยแถลง

ขณะนี้ ข้าราชการคงจะได้รับข่าวการเปลี่ยนแปลงหลายอย่าง เป็นต้นว่าข่าวการเปลี่ยนแปลงค่าโดยสารรถเมล์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ข่าวการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ข่าวจะให้เอกชนตั้งมหาวิทยาลัยได้ ข่าวการเลื่อนไหวตั่งพรรคการเมือง และอื่น ๆ แต่ที่สำคัญที่สุดได้แก่ข่าวการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งท่านผู้อ่านคงจะสงสัยกันว่าประเทศไทยจะดีขึ้นหรือมีปัญหามากยิ่งขึ้น เรื่องนี้เข้าใจว่ารัฐบาลก็ได้พิจารณาอย่างรอบคอบแล้ว และคงจะเตรียมการเพื่อให้การปกครอง และการบริหารประเทศตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับใหม่สัมฤทธิ์ผลอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามข้าราชการจะต้องมีส่วนรับผิดชอบร่วมกับรัฐบาลในฐานะประชาชนอย่างหนึ่งและในฐานะผู้มีส่วนบริหารประเทศอีกอย่างหนึ่งด้วย วารสารข้าราชการใคร่ขอชักชวนท่านข้าราชการได้ร่วมมือกันปฏิบัติราชการให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น เพื่อจรรโลงไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

สำหรับปัญหาเขาวนั้ประจำเดือน พฤษภาคม ๒๕๑๑ นั้น เนื่องจากมีผู้ส่งคำตอบมาน้อย กองบรรณาธิการจึงเห็นสมควรเปิดโอกาสให้ท่านสมาชิกส่งคำตอบไปภายในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๑

บรรณาธิการ

อะไรใหม่

กฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจ

มีกฎหมายและระเบียบที่น่าสนใจประกาศใช้ดังนี้—

๑. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรโรงเรียนศุลการักษ์ กรมศุลกากร ซึ่งมีกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าสองปีต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ หรือเทียบเท่า บรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นจัตวา อันดับ ๒ ขึ้น ๗๒๐ บาท

๒. กฎ ก.พ. ว่าด้วยการ บรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาบรรณารักษ์ จากสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีต่อจากประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา หรือประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือเทียบเท่า บรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นจัตวา อันดับ ๒ ขึ้น ๗๕๐ บาท

๓. กฎ ก.พ. ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๘๓ ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งข้าราชการ ข้าราชการสามัญที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกระทรวงยุติธรรม

๔. ระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยทุนเล่าเรียนหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๘๑ ซึ่งให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยทุนเล่าเรียนหลวง พ.ศ. ๒๔๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน คือ “ข้อ ๔ ผู้สมัครสอบจะต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพจากคณะกรรมการแพทย์ ก.พ.”

(รายละเอียดอยู่บนหน้าพิเศษกลางเล่ม)

ข่าวข้าราชการ

แจ้งความสำนักนายกรัฐมนตรี (ต่อ)

เรื่อง พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ในโอกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๔๙๐ คือ

ประดมาภรณ์ช้างเผือก

๑. นายเรณู สุวรรณสิทธิ์
๒. พลตรี ชำญ อังสุโชติ
๓. นายวิฑูร จักกะพาก
๔. นายจรูญ ปิยสิรานนท์
๕. นายอุทัย วุฒิกุล
๖. นายสาย หุตะเจริญ
๗. นายบุญถิ่น อัตถากร
๘. นายเกรียง เอี่ยมสกุล
๙. นายบุญ สุวรรณศรี
๑๐. นายยศ บุนนาค
๑๑. นายชิน ทิวารี
๑๒. นายชลอ วนะภูติ
๑๓. นายเจริญ ภมรบุตร
๑๔. นายเกษม สุขุม
๑๕. พันตำรวจเอก นิรันดร์ ชัยนาม
๑๖. นายวิฑูร ศิวะศิริยานนท์
๑๗. นายน้อย คล่องกำไร
๑๘. นายอรอด วิสูตรโยธาภิบาล
๑๙. นายดำรง ปลิววิจารณ์

๒๐. นายชาญ จารุวัตร
๒๑. นายเวก เนตรวิเศษ
๒๒. นายบัวเรศ คำทอง
๒๓. นายสุขุม มกรภิรมย์
๒๔. นายกิตติ สีนนท์
๒๕. นายชิต บุญประภัสร์
๒๖. นายวิเชียร เทวทรนทร์
๒๗. นายอตุล รัตนปิณฑะ
๒๘. นายวงษ์ วีระพงศ์
๒๙. นายไฉน บุญยก
๓๐. นายสิทธิ เกตุทัต
๓๑. นายเกียรติ อนุกุล
๓๒. นายพิศสัย เศษาคีวงศ์ ณ อยุธยา
๓๓. นายยุทธ จรรย์ยานนท์
๓๔. นายจันทร์ สมบูรณ์กุล
๓๕. นายมนี ขัติวงศ์
๓๖. นายสุทิน เกษคุปต์

ประณามภรณ์มงกุฎไทย

๑. นายสิริลักษณ์ จันทรางค์
๒. นายเชื้อ สาริมาณ
๓. นายกมล เฟ่งศรีทอง
๔. นายอรุณ หัพพะรังสี
๕. นายปรีดา วรรณสุต
๖. นายจักร พิชัยณรงค์สงคราม
๗. นายสุสิด พานิชพัฒน์
๘. นายจรรยา วงศ์ชัยนัฏ
๙. พันเอก จินดา ณ สงขลา

๑๐. นายคำนึ่ง ขำญเลขา
๑๑. นายบัณฑิต กันตะบุตร
๑๒. นายกำแหง พลาญกร
๑๓. พันเอก จินตน์ กุญชร ณ อยุธยา
๑๔. นายพันธุ์ สายตระกูล
๑๕. นายจาด อรัญญะนันท์
๑๖. นายสวัสดิวงศ์ ปฏิทัศน์
๑๗. หม่อมเจ้าทองคำเปลว ทองใหญ่
๑๘. นายพร บุญประสพ
๑๙. นายแสง พูลสุข
๒๐. นายประคิษฐ์ พานิชการ
๒๑. พันเอก อาจศึก ดวงสว่าง
๒๒. นายสอาด มงคลสุข
๒๓. นายถวิล คณิกุล
๒๔. นายพิเศษ บัณฑิตพงศ์
๒๕. นายอรุณ สรเทศน์
๒๖. นายจินดา บุญอาคม
๒๗. นายประสม เกกะสุต
๒๘. นายบรรจบ เสาวรรณ
๒๙. นายปลัม รุทธะวนิช
๓๐. นายสุธี โรจนธรรม
๓๑. นายแถม สิริสาลี
๓๒. พลตำรวจโท สงวน จิตดาลาน
๓๓. นายชลอ โสฬสจินดา
๓๔. นายคิตต่อ บุนนาค
๓๕. นายอาภรณ์ กฤษณามระ
๓๖. นายพิศุทธิ์ นิมมานเหมินทร์

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

แต่งตั้ง

นายประพันธ์ จินดาพานิช หัวหน้าแผนก แผนกงานบริหารทั่วไป กองวางแผน ส่วนวางแผนและวิจัย ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ตรวจราชการโท กองงานผู้ตรวจราชการ ส่วนตรวจราชการ

ตั้งแต่วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๑๑

สำนักงบประมาณ

เลื่อน

นางเรวดี ขรรณโน พนักงานงบประมาณตรี กองวิชาและกฎหมายการคลัง ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานงบประมาณโท กองวิชาและกฎหมายการคลัง

นายสมชัย อัมภรณ์ พนักงานงบประมาณตรี กองประมวลรายรับ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานงบประมาณโท กองประมวลรายรับ

นายอนงค์ เทียมแท่งพันธ์ พนักงานงบประมาณตรี กองจัดวางระบบงาน ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานงบประมาณโท กองจัดวางระบบงาน

น.ส. ไชศรี ลิ้มปิ่นนัท พนักงานงบประมาณตรี กองตรวจและรายงาน ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานงบประมาณโท กองตรวจและรายงาน

นายสิทธิ เอี่ยมสมุทร พนักงานงบประมาณตรี กองตรวจและรายงาน ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานงบประมาณโท กองตรวจและรายงาน

ตั้งแต่วันที่ ๒๕ เม.ย. ๒๕๑๑

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ

แต่งตั้ง นายธีระ โชชัย ให้ดำรงตำแหน่ง

วิทยาการโท กองโครงการสังคม งานสาขาพัฒนาสังคม ตั้งแต่วันที่ ๓๐ เม.ย. ๒๕๑๑

สำนักงานกฤษฎีกา

แต่งตั้ง นายมีชัย ฤชุพันธุ์ ให้ดำรงตำแหน่ง

ผู้ช่วยเลขาธิการ กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๖ กองร่างกฎหมาย

ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๑๑

สำนักงานสภาวิชัยแห่งชาติ

รับโอน ม.ร.ว. เสริมศรี เกษมศรี อาจารย์

เอก ประจำกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษา มาบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าสำนักงานเขาวงกตแห่งชาติ กองวิจัยสังคมศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๑๑

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลื่อน

นางประทีป จันทรสถาวร อาจารย์เอก แผนกวิชาภาษาศาสตร์ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ แผนกวิชาภาษาศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

นายสุณิย์ เจิมศิริวัฒน์ อาจารย์เอก แผนกวิชาอายุรศาสตร์ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ แผนกวิชาอายุรศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

นายศุภพร วณิกเกียรติ อาจารย์เอก แผนกวิชาศัลยศาสตร์ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ แผนกวิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

น.ส. วิมลรัตน์ กรวิเชียร อาจารย์เอก แผนก
วิทยาศาสตร์—นรีเวชวิทยา ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ แผนกวิชา
สัตวศาสตร์—นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์

น.ส. มานา บุญคัมพล อาจารย์เอก แผนกวิชา
สัตวศาสตร์—นรีเวชวิทยา ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ แผนกวิชาสัตวศาสตร์
นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์

นายคณัฏ์ สนิทวงศ์ อาจารย์เอก แผนกวิชา
กุมารเวชศาสตร์ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ แผนกวิชากุมารเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์

ว่าที่ ร.ต. สมหวัง คณเขตต์กมล ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ
และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ แผนกวิชา
วิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์

นายขจร ประนิช ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกวิชาอุตสาหกรรมวิทยา คณะแพทย-
ศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รับโอน นายวิจิตร ฤกษ์บวรกุล นักวิชาการ
ป่าไม้โท กองคั่นคว่ำ กรมป่าไม้ มาบรรจุและแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท แผนกวิชาวนวัฒนวิทยา
คณะวนศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๑๑

ออก นายทิม พรหมศิริ อาจารย์พิเศษ ลาออก
จากราชการเพื่อไปประกอบอาชีพส่วนตัว

ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๑๑

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เลื่อน

ร.อ. วิโรจน์ ไสยฐานเกราะที่ อาจารย์ประจำโท
คณะเศรษฐศาสตร์ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งอาจารย์ประจำเอก คณะเศรษฐศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ ๒๓ พ.ย. ๒๕๑๐

รับโอน นางนิศยา มาศะวิสุทธี ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

การกอง กองวิชาการและสอบไล่ สำนักงาน ก.พ. มา
บรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์เอก คณะศิลป-
ศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ ๑ ก.พ. ๒๕๑๑

แต่งตั้ง น.ส. อัจฉรา ศัจจะ ให้ดำรงตำแหน่ง

อาจารย์ประจำโท คณะศิลปศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ ๑ ต.ค. ๒๕๑๐

มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์

เลื่อน

นายวิเชียร ดิลกสัมพันธ์ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ แผนกวิชา
กายวิภาคศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล

นางนันทา คิตตะศิริ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ แผนกวิชาชีวเคมี
คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล

นางพนิต อธิสุข ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งชั้นพิเศษ แผนกวิชาสรีรวิทยา คณะ
แพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล

นายทินรัตน์ สถิตนิมิตการ ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ
และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ แผนกวิชา
สรีรวิทยา คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล

นายทองน่าน วิภาตะวนิช ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ แผนกวิชา
อาชีวศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล

นางอรภรณ์ ลิ้มพะสุต ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ชั้นพิเศษ แผนกวิชา
บัคเตรีวิทยา คณะทันตแพทยศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

มหาวิทยาลัยศิลปากร

เลื่อน

นายเฟื้อ หวีพิทักษ์ อาจารย์โท คณะจิตรกรรม
และประติมากรรม ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งอาจารย์เอก คณะจิตรกรรมและประติมากรรม

ร.อ. เสนีย์ วิลาวรรณ อาจารย์โท คณะโบราณ
คดี ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์
เอก คณะโบราณคดี

นางเสาวภา วิเชียรเขตต์ ครูตรี คณะจิตรกรรม
และประติมากรรม ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งครูโท คณะจิตรกรรมและประติมากรรม

นายจักร ศิริพานิช อาจารย์ตรี คณะมัณฑนศิลป์
ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์โท
คณะมัณฑนศิลป์

นายธีระ ปาตเปรม อาจารย์ตรี คณะมัณฑน-
ศิลป์ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์
โท คณะมัณฑนศิลป์

นางพันธุ์ทิพย์ พันธุ์คำ อาจารย์ตรี คณะโบราณ
คดี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์
โท คณะโบราณคดี

นายกคงเดช ประพัฒน์ทอง อาจารย์ตรี คณะ
โบราณคดี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
อาจารย์โท คณะโบราณคดี

น.ส. บุญถาวร ศิวิชัย อาจารย์ตรี คณะโบราณ
คดี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์
โท คณะโบราณคดี

นายปรีชา กาญจนาคม อาจารย์ตรี คณะโบราณ
คดี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์
โท คณะโบราณคดี

นายมนตรี อมาตยกุล อาจารย์ตรี คณะโบราณ
คดี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์
โท คณะโบราณคดี

นายจิรพัฒน์ ประพันธ์วิทยา อาจารย์ตรี คณะ
โบราณคดี ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
อาจารย์โท คณะโบราณคดี

นายอนุวัทย์ เจริญสุภกุล อาจารย์ตรี คณะ
สถาปัตยกรรมศาสตร์ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งอาจารย์โท คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

นายเสนอ นิตเดช อาจารย์ตรี คณะสถาปัตย์-
กรรมศาสตร์ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
อาจารย์โท คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

นางศรีเวียง ฤทธากร อาจารย์ตรี คณะสถา-
ปัตย์กรรมศาสตร์ ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งอาจารย์โท คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ตั้งแต่วันที่ ๒๗ ต.ค. ๒๕๑๐

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แต่งตั้ง

น.ส. ชมพูนุท อุณชนะ ให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์
ประจำโท คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ตั้งแต่วันที่ ๑ ม.ค. ๒๕๑๑

นายระเบียบ อุทัยเกษม ให้ดำรงตำแหน่ง
รองศาสตราจารย์

นาวาอากาศเอก ตะวัน วิริยะกุล ให้ดำรงตำแหน่ง
นายแพทย์พิเศษ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลนครเชียงใหม่
ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

กระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ออก นายอ้วน คงศิริ เศรษฐกรโท ลาออก
เพื่อรับราชการทหารตามกฎหมาย
ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

กรมศุลกากร

ออก นางจวิศา บุญศรี หัวหน้าแผนกควบคุม
กองประมวลสถิติ ลาออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุรับ
ราชการนาน
ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

กรมสรรพสามิต

แต่งตั้ง

นายสมนึก กฤษณะสุวรรณ ผู้ช่วยสรรพสามิต
เขต ๔ จ.ว. อุตรธานี ให้ดำรงตำแหน่งนายตรวจสรรพ
สามิตโท กองตรวจ

นายจันท บำรุงราษฎร์ นายตรวจสรรพสามิต
โท กองตรวจ ให้ดำรงตำแหน่งนายตรวจสรรพสามิตโท
จ.ว. ราชบุรี

นายสนอง บุญยปรมาณนท์ นายตรวจสรรพ
สามิตโท จ.ว. ราชบุรี ให้ดำรงตำแหน่งนายตรวจ
สรรพสามิตโท กองตรวจ

นายวัฒน์ อินทรสุภมาศย์ นายตรวจสรรพสามิต
โท กองตรวจ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัด
โท จ.ว. ชัยนาท

นายสุชาติ สุรนาคพันธ์ ผู้ช่วยสรรพสามิต
จังหวัดโท จ.ว. ชัยนาท ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยสรรพ
สามิตจังหวัดโท จ.ว. สงขลา

นายเพียร พงศ์อารี ผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัดโท
จ.ว. สงขลา ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยสรรพสามิตเขต ๘
จ.ว. สงขลา

นายจรูญ ศรีเพชร ผู้ช่วยสรรพสามิตเขต ๘
จ.ว. สงขลา ให้ดำรงตำแหน่งนายตรวจสรรพสามิตโท
สำนักงานสรรพสามิตเขต ๔ จ.ว. อุตรธานี

นายอมร เวียงวัง นายตรวจสรรพสามิตโท
สำนักงานสรรพสามิตเขต ๔ จ.ว. อุตรธานี ให้ดำรง
ตำแหน่งผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัดโท จ.ว. อุตรธานี

นายทิน อภิรัตน์ ผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัดโท
จ.ว. อุตรธานี ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยสรรพสามิตเขต ๔
จ.ว. อุตรธานี

นายนิพนธ์ เพชรกลับ ผู้ช่วยสรรพสามิตเขต ๒
จ.ว. ชลบุรี ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยสรรพสามิตเขต ๓
จ.ว. นครราชสีมา

นายสกุล เอกสุวรรณ ผู้ช่วยสรรพสามิตเขต ๓
จ.ว. นครราชสีมา ให้ดำรงตำแหน่งผู้ควบคุมโรงงานโท
โรงงานยาสูบ ๓ กองการสุราและยาสูบ

นายถิตติ ศรีสุนทร ผู้ควบคุมโรงงานโท โรงงาน
ยาสูบ ๓ กองการสุราและยาสูบ ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้า
แผนกสารบรรณ สำนักงานเลขานุการกรม

นายอาคณีย์ บัววาทย์ หัวหน้าแผนกสารบรรณ
สำนักงานเลขานุการกรม ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนก
เก็บรายได้ กองรายได้

นายถาวร หุ่นพานิช หัวหน้าแผนกเก็บรายได้
กองรายได้ ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกฝึกอบรม
สำนักงานเลขานุการกรม

นายศิริ ศรีปรางโมทย์ หัวหน้าแผนกฝึกอบรม
สำนักงานเลขานุการกรม ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนก
ใบอนุญาต กองการสุราและยาสูบ

นายสมชาย เอี่ยมทอง หัวหน้าแผนกใบอนุญาต
กองการสุราและยาสูบ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยสรรพสามิต
เขต ๒ จ.ว. ชลบุรี

นายสมพร ปวิตราท ผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัด
โท จ.ว. อุตรดิตถ์ ให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าแผนกเก็บ
รักษาแสดมภ์ กองรายได้

นายสำเริง ศรีธรรมวุฒิ หัวหน้าแผนกเก็บรักษา
แสดมภ์ กองรายได้ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยสรรพสามิต
จังหวัดโท จ.ว. อุตรดิตถ์

ม.ร.ว. อำนวยพร กฤดากร ผู้ควบคุมโรงงานโท
โรงงานกลั่นนํ้ามันมะตอยไทย จ.ว. ชลบุรี ให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้ควบคุมโรงงานโท โรงกลั่นนํ้ามันบางจาก กองการสามิต

นายเกษ อนุภูมิชัย ผู้ควบคุมโรงงานโท โรง
กลั่นนํ้ามันบางจาก กองการสามิต ให้ดำรงตำแหน่งผู้
ควบคุมโรงงานโท โรงงานกลั่นนํ้ามันไทย จ.ว. ชลบุรี

นายอารีย์ สุวรรณภาพ ผู้ควบคุมโรงงานโท โรง
งานกลั่นนํ้ามันไทย จ.ว. ชลบุรี ให้ดำรงตำแหน่งผู้ควบคุม
โรงงานโท โรงงานกลั่นนํ้ามันมะตอยไทย จ.ว. ชลบุรี

นายวิโรจน์ การสมโชค ผู้ควบคุมโรงงานโท
โรงงานสุราบางยี่ขัน กองการสุราและยาสูบ ให้ดำรง

ตำแหน่งผู้ควบคุมโรงงานโท โรงงานเบียร์บุญรอด กอง
การสุราและยาสูบ

นายบุญจอม กฤษณะภักดี ผู้ควบคุมโรงงานโท
โรงงานเบียร์บุญรอด กองการสุราและยาสูบ ให้ดำรง
ตำแหน่งผู้ควบคุมโรงงานโท โรงงานบางกอกเบียร์ กอง
การสุราและยาสูบ

นายธีรียง ไกวาท ผู้ควบคุมโรงงานโท โรงงาน
บางกอกเบียร์ กองการสุราและยาสูบ ให้ดำรงตำแหน่งผู้
ควบคุมโรงงานโท โรงงานสุราบางยี่ขัน กองการสุราและ
ยาสูบ

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

สรรพากร

แต่งตั้ง

นายดำรง พงษ์พิพัฒน์ สรรพากรจังหวัดโท
จ.ว. แม่ฮ่องสอน ให้ดำรงตำแหน่งสรรพากรจังหวัดใน
จ.ว. ลำพูน

นายชาติ ศรีแก้ว ผู้ตรวจการสรรพากรโท
สรรพากรเขต ๘ ให้ดำรงตำแหน่งสรรพากรจังหวัดโท
จ.ว. แม่ฮ่องสอน

นายอรุณ หงส์แะ ผู้ช่วยสรรพากรจังหวัดโท
จังหวัดแพร่ ให้ดำรงตำแหน่งผู้ตรวจการสรรพากรโท
สรรพากรเขต ๘

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๑๑

ออก นายไพบุลย์ พิชิตกุล สมุห์บัญชีอำเภอ
โท อำเภอเมืองสุรินทร์ จ.ว. สุรินทร์ ออกจากราชการ
เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุบรรลุนิติภาวะ

ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๒๕๑๑

กระทรวงการต่างประเทศ

แต่งตั้ง

นายสุธี ประศาสน์วินิจฉัย เลขานุการโท (ชั้น ๑) กรมสารนิเทศ ให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการโท (ชั้น ๑) สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงจาการ์ตา

นายศิริชัย พุทธิแพทย์ เลขานุการโท (ชั้น ๒) สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงจาการ์ตา ให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการโท (ชั้น ๒) กรมสารนิเทศ

ตั้งแต่วันที่ ๒๑ ก.ย. ๒๕๑๐

กระทรวงเกษตร

กรมประมง

แต่งตั้ง

นายเจตพัฒน์ อมาตยกุล นักวิชาประมงโท สถานีประมง (หนองหาร) จ.ว. สกลนคร แผนกสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ กองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ ให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการประมงโท กองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ

นายกิจจา ใจเย็น นักวิชาประมงโท กองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ ให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาประมงโท สถานีประมง (หนองหาร) จ.ว. สกลนคร แผนกสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ กองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ

ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๑๑

ถึงแก่กรรม นายพยุ่ง เกียรติบุตร ช่างโท

สถานีประมง (บึงบอระเพ็ด) จ.ว. นครสวรรค์ แผนกสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ กองบำรุงพันธุ์สัตว์น้ำ ถึงแก่กรรมด้วยโรคมะเร็งที่คอ

เมื่อวันที่ ๗ มี.ค. ๒๕๑๑

กรมปศุสัตว์

แต่งตั้ง

นายพระศักดิ์ จันทร์ประทีป ให้ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท สถานีผสมเทียมกลาง

นายพระพล อยู่สวัสดิ์ ให้ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท ฝ่ายศูนย์เฝ้าระวังและอบรม

นายพิจิตร มกรเสน ให้ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท หน่วยผลิตวัคซีนโรคปากและเท้าเปื่อย กองวัคซีนและเซรัม

นายอุดม โพธิ์ ให้ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท แผนกปราบโรค กองควบคุมโรคระบาด (งานทวีโคโนซิส)

นายสุวิทย์ ผลตาบ ให้ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท งานฟาร์มอาหารสัตว์สาธิต ห้วยสีทัน กองอาหารสัตว์

นายเปรม ชุนถนอม ให้ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท (หน่วยคอนสตรัค) แผนกสัตว์ใหญ่ กองส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

นายประพันธ์ เกษสังข์ ให้ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท สถานีผสมเทียมกลาง

นายองอาจ พรหมศรี ให้ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท (หน่วยคอนสตรัค) แผนกสัตว์ใหญ่ กองส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์

นายวิชัย สุขสินธุ์ ให้ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท แผนกไวรัสวัคซีน กองวัคซีนและเซรัม

นายบำรุง ไผ่สุพร ให้ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท ฝ่ายปาสติวิทยา กองวิชาการ

นางสาวจรรยา จันทรรัตน์ ให้ดำรงตำแหน่งนายสัตวแพทย์โท ฝ่ายพยาธิวิทยา กองวิชาการ

นายอดิศักดิ์ ศักดิ์สิทธิ์วิวัฒน์ ให้ดำรงตำแหน่ง
นายสัตวแพทย์โท ฝ่ายอิมมูโนวิทยา และเชรุมวิทยา กอง
วิชาการ

ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๑๑

ถึงแก่กรรม นายเสรี บุรณะขันธ์ ผู้ช่วยนาย
สัตวแพทย์เขตโท ที่ทำการสัตวแพทย์ เขต ๔ จ.ว.
อุดรธานี ถึงแก่กรรมด้วยวัณโรคในปอด
เมื่อวันที่ ๒ เม.ย. ๒๕๑๑

กรมป่าไม้

เลื่อน

นายจิตติ จารุจวี พนักงานป่าไม้โท ประจำกรม
ป่าไม้ ขึ้นเป็นชั้นเอก และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งป่าไม้
จังหวัดเอก จ.ว. ตาก

นายธีระยุทธ แสงเดช นักวิชาการ ป่าไม้ตรี
ป่าไม้เขตแพร่ (อาจารย์โรงเรียนป่าไม้แพร่) ขึ้นเป็น
ชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการป่าไม้โท
ป่าไม้เขตแพร่ (อาจารย์โรงเรียนป่าไม้แพร่)

ตั้งแต่วันที่ ๓ เม.ย. ๒๕๑๑

แต่งตั้ง

ว่าที่ ร.ต. มานิต นัยเนตร ให้ดำรงตำแหน่ง
นักวิชาการป่าไม้โท กองโครงการ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ เม.ย.
๒๕๑๑

นายอนนทชัย นิสวานิชย์ ป่าไม้จังหวัดโท จ.ว.
ระนอง ให้ดำรงตำแหน่งป่าไม้จังหวัดโท จ.ว. ตรัง

นายวิฑูรย์ แสงเทียน ป่าไม้จังหวัดโท จ.ว. ตรัง
ให้ดำรงตำแหน่งป่าไม้จังหวัดโท จ.ว. ระนอง

ตั้งแต่วันที่ ๑๕ เม.ย. ๒๕๑๐

กระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

ออก นายโสทธิชัย โลหพันธ์ หัวหน้าแผนก
ธุรการ ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุรับ
ราชการนาน

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

กรมไปรษณีย์โทรเลข

ออก นายพร สุวรรณเทป ไปรษณีย์โทรเลข
เขต ๑๓ (ชุมพร) ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ
เหตุสูงอายุ

ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๒๕๑๑

กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ

กรมทางหลวง

แต่งตั้ง นายสมภพ คุ้มพันธ์ ให้ดำรงตำแหน่ง
นายช่างโท กองช่างกล
ตั้งแต่วันที่ ๒๓ ม.ค. ๒๕๑๑

กรมพัฒนาที่ดิน

แต่งตั้ง

นายสมนึก นนทพันธ์ ให้ดำรงตำแหน่งนักเกษตร
โท กองสำรวจที่ดิน

นายธีรารัง ชะระไสย์ ให้ดำรงตำแหน่งนักเกษตร
โท กองสำรวจที่ดิน
ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๑๑

กรมวิเทศสหการ

แต่งตั้ง

นายธงชัย ชูช่วง ให้ดำรงตำแหน่งวิทยาการโท
กองวิเทศสัมพันธ์
ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๑๑

นายประเทภย์ สิมะพิชัยเขมร ให้ดำรงตำแหน่ง
วิทยาการโท กองจัดทุนศึกษา

นายประทีป จิรภักดิ์ ให้ดำรงตำแหน่งเศรษฐกร
โท กองจัดทุนศึกษา

น.ส. อมรรัตน์ รัตนธรรมา ให้ดำรงตำแหน่ง
เศรษฐกรโท กองวิเทศสัมพันธ์

นายไพฑูรย์ สายสว่าง ให้ดำรงตำแหน่งเศรษฐกร
โท กองจัดทุนศึกษา

นายวิวัฒน์ โชติเดชศักดิ์ ให้ดำรงตำแหน่ง
เศรษฐกรโท กองโครงการปฏิบัติ

ตั้งแต่วันที่ ๒๗ เม.ย. ๒๕๑๑

นางอรสา คุณวัฒน์ ให้ดำรงตำแหน่งวิทยาการโท
กองวิเทศสัมพันธ์

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

กระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

แต่งตั้ง

นายศักดิ์ ออพงษ์ นายอำเภอหนองหาร จ.ว.
อุดรธานี ไปประจำ จ.ว. นครพนม

นายศิริ โกมลวรรณ นายอำเภอแกลง จ.ว.
ระยอง ไปประจำ จ.ว. ระยอง

นายสัมพันธ์ คิสาละ นายอำเภอกุมภวาปี จ.ว.
อุดรธานี ให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอแกลง จ.ว. ระยอง

ร.อ. สถาพร เอมะสิทธิ์ นายอำเภอสว่างแดนดิน
จ.ว. สกลนคร ให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอกุมภวาปี จ.ว.
อุดรธานี

นายคอบ พรหมายน นายอำเภอบางปลาม้า จ.ว.
สุพรรณบุรี ไปประจำ จ.ว. นครปฐม

นายประพันธ์ วงศ์คุ้มพงศ์ นายอำเภอเดิมบาง
นางบวช จ.ว. สุพรรณบุรี ให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอ
บางปลาม้า จ.ว. สุพรรณบุรี

นายชำนาญ กาวิละ นายอำเภอท่าอุเทน จ.ว.
นครพนม ให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอบางนางบวช จ.ว.
สุพรรณบุรี

ตั้งแต่วันที่ ๓๐ เม.ย. ๒๕๑๑

พ.ต. เฉลิม สุขุมร ปลัดอำเภอโท (ฝ่ายป้องกัน
อำเภออุดรธานี จ.ว. อุดรธานี ไปประจำ จ.ว. อุดร
ธานี

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

กรมแรงงาน

เลื่อน

นายวิเชียร ชนวงษ์ พนักงานแรงงานตรี กอง
การจัดหางาน ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
พนักงานแรงงานโท กองการจัดหางาน

น.ส. รชนี สุวดี สารวัตรแรงงานตรี แผนก
ตรวจแรงงาน กองคุ้มครองแรงงานและแรงงานสัมพันธ์
ขึ้นเป็นชั้นโท และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสารวัตร
แรงงานโท แผนกตรวจแรงงาน กองคุ้มครองแรงงาน
และแรงงานสัมพันธ์

ตั้งแต่วันที่ ๑ มี.ค. ๒๕๑๑

กระทรวงสาธารณสุข

กรมการแพทย์

แต่งตั้ง

นายแพทย์นิยม เกษจรัส นายแพทย์เอก โรง
พยาบาลอุดรธานี ให้ดำรงนายแพทย์เอก ผู้อำนวยการ
โรงพยาบาลอุดรธานี

ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๑๑

นายแพทย์เมธี กุลกำธร ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์โท โรงพยาบาลบุรีรัมย์

นายแพทย์พิรัช ตรงสวัสดิ์ ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์โท โรงพยาบาลนครศรีธรรมราช

ตั้งแต่วันที่ ๘ เม.ย. ๒๕๑๑

แพทย์หญิงวราณี อมรทัต นายแพทย์เอก โรงพยาบาลเพชรบุรี ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์เอก โรงพยาบาลหญิง

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

เลื่อน นายพร ตามประทีป ขึ้นเป็นชั้นพิเศษ และแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองวิเคราะห์ยา

ตั้งแต่วันที่ ๗ พ.ค. ๒๕๑๑

ออก นางอุษารณ์ เจริญชอบ นักวิทยาศาสตร์โท แผนกคลังเวชภัณฑ์ กองโอสถศาลา ออกจากราชการเพื่อไปประกอบอาชีพส่วนตัว

ตั้งแต่วันที่ ๑ มิ.ย. ๒๕๑๑

กรมอนามัย

แต่งตั้ง

นายแพทย์อำคม สมหาร นายแพทย์โท กองควบคุมโรคติดต่อ ส่วนควบคุมและป้องกัน ให้ดำรง

ตำแหน่งนายแพทย์อนามัยอำเภอโท อำเภอศรีเชียงใหม่ จ.ว.หนองคาย

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ย. ๒๕๑๐

นายแพทย์สำเริง แสงซ้อ นายแพทย์เอก หัวหน้าสถานีอนามัยชั้น ๑ อำเภอหัวไทร จ.ว. นครศรีธรรมราช ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์เอก กองการศึกษาและฝึกอบรม ส่วนส่งเสริมและอบรม

นายแพทย์ประภัสร์ พิศาลพงษ์ นายแพทย์เอก กองการศึกษาและฝึกอบรม ส่วนส่งเสริมและอบรม ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์เอก หัวหน้าสถานีอนามัยชั้น ๑ อำเภอหัวไทร จ.ว. นครศรีธรรมราช

นายแพทย์ไพโรจน์ เฟื่องทอง นายแพทย์โท ประจำกรมอนามัย ให้ดำรงตำแหน่งนายแพทย์โท ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อ จ.ว.ยะลา กองควบคุมโรคติดต่อส่วนควบคุมและป้องกัน

ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๑๑

ออก นายจันงค์ ภูมิถาวร พนักงานอนามัยโท ออกจากราชการเพื่อไปประกอบอาชีพส่วนตัว

ตั้งแต่วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

ข่าวสอบ

มีส่วราชการต่อไปนี้ ได้รับอนุมัติให้ม้ตำแหน่งเพิ่มขึ้นเพื่อบรรจุผู้ได้รับปริญญา หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ เชิญผู้สนใจติดตามประกาศรับสมัครสอบได้ที่ สำนักงาน ก.พ. หรือส่วนราชการต่างๆ เหล่านี้โดยตรงต่อไป

ส่วนราชการ	ปริญญาหรือประกาศนียบัตร	ชื่อตำแหน่ง	จำนวน
กรมประชาสงเคราะห์	ก. <u>ปริญญาวิชาชีพ</u> ปริญญาทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	นักสังคมสงเคราะห์ตรี	๑๗
	ข. <u>อนุปริญญาวิชาชีพ</u> อนุปริญญาวิทยาศาสตร์ สาขาพยาบาล หรือ อนุปริญญาพยาบาลสาธารณสุข หรืออนุปริญญาพยาบาลและอนามัย	พยาบาลตรี	๒
	ค. <u>ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือ</u> <u>ประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ</u> <u>หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ</u> แผนกเลขานุการ หรือแผนกพาณิชยกรรม หรือ แผนกภาษาต่างประเทศ	เสมียนพนักงาน	๘
	แผนกเกษตรกรรม	พนักงานเกษตรจัตวา	๖
	ประกาศนียบัตรประโยคครูประถม หรือ ประกาศนียบัตรพิเศษครูประถม หรือแผนกช่างไม้	ครูจัตวา	๒
	ประกาศนียบัตรวิชาพยาบาลผดุงครรภ์ และ อนามัย	พยาบาลจัตวา	๒
	ประกาศนียบัตรวิชาผู้ช่วยพยาบาล	ผู้ช่วยพยาบาลจัตวา	๓
	ก. <u>ปริญญาวิชาชีพ</u> ปริญญาทางรัฐศาสตร์ หรือทางวรรณศาสตร์ หรือทางอักษรศาสตร์ หรือทางรัฐศาสตร์ แผนกการ ทูต หรือแผนกวิชาการต่างประเทศและการทูต หรือ ปริญญาทางสถิติ	ประจำแผนก	๔
	ปริญญาโททางวิศวกรรมศาสตร์	นายช่างโท	๓
	ปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์ หรือวิศวกรรม ศาสตร์ สาขาเครื่องกล	นายช่างตรี	๑๒
กรมทางหลวง			

ส่วนราชการ	ปริญญาหรือประกาศนียบัตร	ชื่อตำแหน่ง	จำนวน
กรมพัฒนาที่ดิน	<p>ข. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง หรือวิชาชีพชั้นสูง</p> <p>แผนกช่างก่อสร้าง หรือแผนกช่างโยธา หรือแผนกวิศวกรรมทาง หรือแผนกช่างเครื่องยนต์ หรือช่างเครื่องกล หรือแผนกช่างวิทยุ หรือแผนกช่างไฟฟ้า</p> <p>แผนกวิชาบัญชี</p> <p>แผนกเลขานุการ</p> <p>แผนกวิชาช่างภาพ</p>	<p>ช่างตรี</p> <p>พนักงานบัญชีตรี</p> <p>ประจำแผนก</p> <p>ช่างภาพตรี</p>	<p>๕๘</p> <p>๑๕</p> <p>๔</p> <p>๑</p>
	<p>ค. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ</p> <p>แผนกช่างก่อสร้าง หรือแผนกช่างไม้</p> <p>แผนกพาณิชยการ</p> <p>แผนกพาณิชยการ หรือเลขานุการ หรือภาษาต่างประเทศ</p>	<p>ช่างจัดตัว</p> <p>พนักงานบัญชีจัดตัว</p> <p>เสมียนพนักงาน</p>	<p>๓๖</p> <p>๒๐</p> <p>๘</p>
	<p>ก. ปริญญาวิชาชีพ</p> <p>ปริญญาทางกลไกกรรม และสัควบาล</p> <p>ปริญญาทางอักษรศาสตร์จากต่างประเทศ</p> <p>ปริญญาทางพาณิชยศาสตร์ หรือทางการบัญชี</p>	<p>นักเกมตรวจตรี</p> <p>วิทยาการโท</p> <p>พนักงานบัญชีตรี</p>	<p>๓๒</p> <p>๑</p> <p>๑</p>
	<p>ข. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง หรือวิชาชีพชั้นสูง</p> <p>แผนกจิตรศิลป์</p> <p>แผนกเกมตรวจกรรม หรือประโยคครูมัธยมเกมตรวจกรรม</p>	<p>ช่างศิลป์ตรี</p> <p>พนักงานเกมตรวจตรี</p>	<p>๑</p> <p>๑</p>
	<p>ค. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ</p> <p>แผนกพาณิชยการ</p>	<p>พนักงานบัญชีจัดตัว</p>	<p>๒</p>

ส่วนราชการ	ปริญญาหรือประกาศนียบัตร	ชื่อตำแหน่ง	จำนวน
กรมราชทัณฑ์	แผนกเกษตรกรรม หรือประโยคครู ประถม เกษตรกรรม	พนักงานเกษตรจัตวา	๔๘
	แผนกช่างก่อสร้าง หรือแผนกช่างยนต์ หรือ แผนกช่างกล	ช่างจัตวา	๓
	แผนกพาณิชยการ หรือแผนกเลขานุการ หรือ แผนกภาษาต่างประเทศ	เสมียนพนักงาน	๓
	ก. <u>ปริญญาวิชาชีพ</u>		
	ปริญญาทางสังคมวิทยา หรือทางสังคม สงเคราะห์ศาสตร์	นักวิจัยตรี	๑
	ปริญญาทางรัฐศาสตร์ แผนกวิชาการปกครอง สาขาบริหาร หรือแผนกรัฐศาสตร์	ประจำแผนก	๑
	ปริญญาทางทันตแพทยศาสตร์	ทันตแพทย์โท	๑
	ปริญญาทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์	นักสังคมสงเคราะห์ตรี	๑
	ข. <u>ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง หรือวิชาชีพ ชั้นสูง</u>		
	แผนกวิชาช่างก่อสร้าง	ช่างตรี	๑
กรมอนามัย	แผนกเกษตรกรรม หรือประโยคครูมัธยม เกษตรกรรม	พนักงานกลสิกรรมตรี	๑
	แผนกเทคนิคอุตสาหกรรม	พนักงานอุตสาหกรรมตรี	๑
	ค. <u>ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือ ประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ</u>		
	แผนกหัตถกรรม หรือศิลปกรรม	ครูจัตวา	๑
	แผนกพาณิชยการ เลขานุการ หรือภาษาต่าง- ประเทศ	เสมียนพนักงาน	๑
	แผนกพาณิชยการ	พนักงานบัญชีจัตวา	๑
	ก. <u>ปริญญาวิชาชีพ</u>		
	ปริญญาทางวิศวกรรมศาสตร์ สาขาวิศวกรรม โยธา หรือเครื่องกล หรือสุขาภิบาล	นายช่างตรี	๘
	ปริญญาทางสถาปัตยกรรมศาสตร์	สถาปนิกโท	๑

ส่วนราชการ	ปัญหาหรือประกาศนียบัตร	ชื่อตำแหน่ง	จำนวน
	<p>ปัญหาทางเภสัชศาสตร์ ปัญหาทางสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ปัญหาทางอักษรศาสตร์ หรือรัฐศาสตร์</p> <p>ข. ประกาศนียบัตรประโยควิชาชีพชั้นสูง หรือวิชาชีพชั้นสูง</p> <p>แผนช่างยนต์ หรือช่างไฟฟ้า หรือช่างก่อสร้าง</p> <p>แผนกอาหารและโภชนาการ</p> <p>แผนกบัญชี</p> <p>ค. ประกาศนียบัตรประโยคอาชีวศึกษาชั้นสูง หรือประโยคมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ</p> <p>แผนกพาณิชยการ หรือเลขานุการ หรือภาษาต่างประเทศ</p> <p>แผนกพาณิชยการ</p> <p>แผนกจิตรศิลป์ หรือประกาศนียบัตรศิลปศึกษาชั้นกลาง หรือประกาศนียบัตรครูประถมศึกษาช่าง</p>	<p>เภสัชกรตรี นักสังคมสงเคราะห์ตรี ประจำแผนก</p> <p>ช่างตรี โภชนากรตรี พนักงานบัญชีตรี</p> <p>เสมียนพนักงาน พนักงานบัญชีจึกว่า</p> <p>ช่างศิลปจึกว่า</p>	<p>๓ ๔ ๑</p> <p>๑๒ ๓ ๑</p> <p>๑๕ ๑</p> <p>๑</p>

การจัดส่วนหน่วยงานที่ทำการวิจัย

โดย **ดร. สวัสดิ์ สุนทรังษี**
สมศรี จุลละนนท์

หน่วยงานที่ทำงานวิจัยมีลักษณะหลายประการที่คล้ายกับหน่วยงาน หรือองค์การที่ปฏิบัติงานอื่น ๆ กล่าวคือหน่วยงานที่ปฏิบัติงานวิจัยก็คือ แหล่งรวมมนุษยทรัพยากร และทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้มีการปฏิบัติงานที่ประสานกัน และสามารถปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า และหน่วยงานนี้ก็มีหน้าที่ในการช่วยให้การวางแผนงาน การจัดงาน การอำนวยความสะดวก และการควบคุมงานต่าง ๆ เป็นไปโดยราบรื่น แต่นอกจากลักษณะที่เหมือนกันกับหน่วยงาน หรือองค์การอื่น ๆ ทั่วไปในเรื่องดังกล่าวแล้ว หน่วยงานที่ทำงานวิจัยก็มีลักษณะพิเศษบางประการ ลักษณะพิเศษนี้เกิดขึ้นเพราะว่างานวิจัยเป็นงานที่มีลักษณะแตกต่างไปจากงานทั่ว ๆ ไปอื่น ๆ งานวิจัยเป็นงานที่จะปฏิบัติสำเร็จลุล่วงได้ด้วยอาศัยแรงคล้อยหรือแรงจูงใจทางวิชาการ แรงจูงใจนี้จะเกิดขึ้นได้จากตัวนักวิจัยหรือนักวิชาการเอง ส่วนงานอื่น ๆ ทั่วไปนั้น แม้ผู้ปฏิบัติงานไม่มีแรงจูงใจทางวิชาการ แต่ถ้ามีการกระตุ้นให้เกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน เช่น ให้รางวัล ชมเชย หรือขู่เข็ญ ก็อาจจะปฏิบัติงานได้สำเร็จ

ตามธรรมชาตินักวิชาการมักจะมีเชื่อมั่นว่าความคิดของตนเองหรือเหตุผลของตนเองมีความสำคัญ หรือบางคนก็อาจเชื่ออย่างน้อยทุก ๆ คนควรจะมีสิทธิเสมอกันในการศึกษาเหตุผลทางวิชาการ การที่นักวิชาการมีแนวความคิดเช่นนี้ ก็เป็นผลเนื่องมาจากการศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งส่งเสริมให้ทุกคนรู้จักศึกษาด้วยวิธีวิเคราะห์ศึกษาเหตุผล นอกจาก

เมื่อได้มาปฏิบัติงานแล้ว นักวิจัยหรือนักวิชาการก็ยิ่งพยายามที่จะยืนยันในเรื่องอิสรภาพทางวิชาการของตน แต่อิสรภาพทางวิชาการนี้ ถ้าหากว่ามีมากเกินไป หน่วยงานที่ทำวิจัยก็อาจจะไม่สามารถดำรงอยู่ได้ในรูปขององค์กร เพราะการปฏิบัติงานร่วมกันในหน่วยงานนั้นจะขาดเสียไม่ได้ซึ่งการประสานงานและการเสียสละของบุคคลแต่ละคนเพื่อให้การปฏิบัติงานเ็นรวมบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ยิ่งไปกว่านั้นงานวิจัยเป็นงานที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ผู้ที่สนับสนุนให้เงินเพื่อกำเนินงานวิจัย ก็ย่อมต้องการให้ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตน ถ้าหากว่าขาดการประสานงานระหว่างนักวิชาการซึ่งทำวิจัยก็อาจจะทำให้หน่วยงานที่ทำวิจัยนั้นไม่สามารถปฏิบัติงานได้ด้วยดีในเรื่องนี้

งานวิจัยย่อมทำได้ในวิชาการสาขาต่าง ๆ มากมาย เช่น การแพทย์ การเกษตร การเหมืองแร่และการสื่อสาร เป็นต้น การที่จะแบ่งหน่วยงานที่ทำวิจัยออกเป็นแผนกหรือเป็นสายงานก็นับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญ ทั้งนี้เพราะผลงานวิจัยของโลกได้ขยายตัวกว้างขวางออกไปเรื่อย ๆ โดยหลักทั่วไปนั้นอาจจะถือว่าในระดับผู้ปฏิบัติงานนั้นอาจจะแบ่งงานออกเป็นสาขาตามความชำนาญทางวิชาการ เช่น เป็นนักชีวเคมี นักฟิสิกส์ นักวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์ นักวิจัยเศรษฐศาสตร์ แต่การแบ่งแผนกหรือสายงานในระดับการจัดการนั้น จะอาศัยหลักการแบ่งตามสาขาวิชาการหาได้ไม่ การแบ่งงานในระดับการจัดการนี้ควรจะได้พิจารณาในนโยบายใหญ่ขององค์กรที่ทำวิจัยเป็นหลัก ในองค์กรที่วางนโยบายในการวิจัยเฉพาะแต่การวิจัยขั้นมูลฐาน กล่าวคือประสงค์จะวิจัยในวิชาการสาขาต่าง ๆ โดยมุ่งส่งเสริมการเสาะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาการสาขานั้น ๆ มิได้มุ่งที่จะนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินงานหรือปฏิบัติการเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ องค์กรวิจัยเช่นนี้ควรจะนำนักวิชาการในสาขาเดียวกันมารวมอยู่ในกลุ่มเดียวกันหรือแผนกเดียวกัน เช่น ให้นักชีวเคมีอยู่กับนักชีวเคมี นักวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์อยู่กับนักวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์ เป็นต้น การจัดแผนกหรือสายงานเช่นนี้ย่อมทำให้เป็นการส่งเสริมให้เกิดเอกภาพทางวิชาการ ซึ่งเป็นแนวทางที่จะส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้อย่างจริงจังในวิชาการสาขานั้น ๆ เพราะนักชีวเคมีที่มีนักชีวเคมีด้วยกันเป็นผู้บังคับบัญชา หรือนักวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีนักวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์ด้วยกันเป็นผู้บังคับบัญชาก็ดี ย่อมอยู่ในสภาพการที่จะทำให้เกิดแรงจูงใจในวิชาการได้ดีกว่านักชีวเคมีหรือนักวิจัยรัฐประศาสนศาสตร์ที่มีผู้ชำนาญการในสาขาวิชาอื่น ๆ เป็นผู้บังคับบัญชา

แต่ถ้าหากว่าหน่วยงานวิจัยนั้นมีนโยบายใหญ่ที่จะส่งเสริมการวิจัยประยุกต์ การแบ่งแผนหรือสายงานก็ควรจัดทำเป็นอีกรูปหนึ่ง กล่าวคือไม่จำเป็นจะต้องเอานักวิชาการสาขาเดียวกันมาอยู่ด้วยกัน หรือบังคับบัญชากัน แผนกหนึ่ง ๆ อาจจะมีนักวิชาการหลายสาขา ส่วนจะมีสาขาใดบ้างก็ขึ้นอยู่กับนโยบายใหญ่ในการวิจัยว่าต้องการเน้นหนักการวิจัยประยุกต์ในท่านใด จำนวนนักวิชาการในแต่ละสาขาที่จะอยู่ร่วมกันควรจะจัดให้เป็นสัดส่วนและสอดคล้องกับการวิจัยประยุกต์ในด้านที่ต้องการ เช่น ถ้าต้องการส่งเสริมการวิจัยประยุกต์ทางการแพทย์ก็อาจจะจัดให้นักวิจัยทางการแพทย์อยู่ร่วมกับนักเคมีนิวเคลียร์ โดยให้นักวิจัยทางการแพทย์เป็นผู้บังคับบัญชา ถ้าหากว่าจะส่งเสริมการวิจัยประยุกต์ทางเกษตร ก็อาจจะให้นักชีวเคมีอยู่ร่วมกับนักภูมิวิทยาและนักวิจัยเกษตรโดยมีนักวิจัยเกษตรเป็นผู้บังคับบัญชา

การแบ่งงานมีความสำคัญในระยะยาวในแง่ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานตามเป้าหมายของหน่วยงานลุล่วงไปด้วยดี และสอดคล้องไปกับผลสำเร็จทางวิชาการทุกสาขา แต่ถ้าเพียงแต่กำหนดแบ่งงานให้สอดคล้องกับผลสำเร็จทางด้านวิจัยเพียงเรื่องหนึ่งเรื่องใดเท่านั้น ก็อาจไม่แน่ว่าจะได้มาซึ่งผลงานเต็มที่ ฉะนั้น จึงต้องพิจารณาในแง่การแบ่งระดับของงานโดยจัดวางขอบเขตของอำนาจ และความรับผิดชอบให้กลมกลืนไปกับสภาพขององค์การที่ทำการวิจัย เพราะอำนาจและความรับผิดชอบที่กำหนดไว้เช่นนั้น ย่อมมีส่วนช่วยให้หน่วยงานดำเนินงานไปได้โดยราบรื่น

ผู้บริหารงานเป็นผู้ใช้อำนาจภายในหน่วยงานหรือองค์การ การกำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยงานอาจทำจากภายนอกหรือภายในหน่วยงานก็ได้ ซึ่งมักจะวางไว้กว้าง ๆ เช่น “เพื่อพิจารณาคณะลักษณะทางฟิสิกส์ เคมี และชีวะของมหาสมุทร” ไม่ว่าจะวางวัตถุประสงค์อย่างใดก็ตาม ผู้บริหารหน่วยงานวิจัยก็ยังคงต้องพิจารณาคัดสินใจอีกมาก เช่นว่า จะทำการสำรวจอย่างไรจึงจะได้ผลดีที่สุด? หรือทรัพยากรอย่างใดบ้างที่จะนำมาใช้ในการศึกษานี้ได้? จะทำการศึกษา ณ ที่ใดภายในหน่วยงานจึงจะดีที่สุด? เหล่านี้เป็นปัญหาซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณาทั้งสิ้น

ความรับผิดชอบประการแรกของหน่วยงานวิจัย คือ จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน และการวิจัยของหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน จัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนิน

การให้บรรลุวัตถุประสงค์ และทำการควบคุมงาน จัดให้จำนวนระดับจัดการและระดับบังคับบัญชาของหน่วยงานไม่สลับซับซ้อนเท่าที่จะทำได้

สายการบังคับบัญชาที่ยาวเกินไปย่อมไม่เหมาะสม จึงควรที่จะหลีกเลี่ยงการจัดสายการบังคับบัญชายาว ๆ ภายในหน่วยงานวิจัย เพราะถ้าหากมีสายการบังคับบัญชาที่ยาวเกินไปแล้ว นักวิจัยก็ต้องทำงานภายใต้การบีบบังคับหลายประการโดยไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ หน่วยงานวิจัยก็จะแบ่งแยกเป็นส่วนเล็ก ๆ ซึ่งยากต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข่าวสารต่าง ๆ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีมากเพราะมีสายงานยาวจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานไม่สามารถร่วมในการวางแผน และควบคุมโครงการได้

ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างการจัดสายงานของสำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์สำนักวิจัย มีผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการเป็นผู้บริหาร รับผิดชอบงาน ขึ้นตรงต่ออธิการบดี การใช้เงินงบประมาณเพื่อการวิจัยมีลักษณะทำนองเดียวกับการใช้เงินงบประมาณประเภทอื่น ๆ ของหน่วยราชการต่าง ๆ นักวิจัยของสำนักวิจัยเป็นนักวิชาการทางด้านสังคมศาสตร์ ทุกคนขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ ไม่มีการแบ่งแผนก หรือสายงานวิจัยย่อย ๆ ออกไป การที่จัดส่วนเช่นนี้อาจนับได้ว่าเป็นเพราะสำนักวิจัยเน้นเรื่องการวิจัยขั้นมูลฐานเป็นหลัก เช่น ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ มีการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งเทศบาลเมืองขอนแก่นและมหาสารคาม เรื่องความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์การผลิตจังหวัดฉะเชิงเทรา เรื่องโครงสร้างการเกษตรของประเทศไทย เป็นต้น การที่เน้นหนักการวิจัยขั้นมูลฐานนี้ก็เพราะสำนักวิจัยเป็นหน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษา จึงได้วางแผนการวิจัยไปในทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อการขยายขอบเขตและเนื้อหาทางวิชาการเพื่อการศึกษา ในการดำเนินงานเพื่อจัดวางโครงการวิจัยเรื่องหนึ่ง ๆ และปฏิบัติงานตามโครงการวิจัยเรื่องนั้น ๆ สำนักวิจัยได้ถือปฏิบัติว่านักวิจัยทุกคนในสำนักมีส่วนร่วมมีเสียงเท่ากันในการที่จะริเริ่มโครงการหนึ่งโครงการใด ตลอดจนในการวางหลักการและสาระสำคัญของโครงการเพื่อประโยชน์ในการวางแผนดำเนินงาน ส่วนผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการนั้นเป็นเพียงผู้ประสานงานที่จะช่วยทำให้ความคิดและเหตุผลที่นักวิจัยทุกคนแสดงออกมีความกลมกลืนกันในการจัดนักวิจัยเข้าประจำในโครงการหนึ่งโครงการใด ผู้บริหารก็ได้ถือหลักประสพการณ์ของ

นักวิจัยแต่ละคนเป็นเครื่องตัดสิน กล่าวคือพยายามจัดนักวิจัยที่มีประสบการณ์คล้ายคลึงกันให้รวมกลุ่มกันเพื่อทำวิจัยโครงการหนึ่ง ความจริงปัญหาที่สำนักวิจัยควรจะวิจัยก็ครอบคลุมงานวิชาการหลายสาขา ได้แก่ รัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารธุรกิจ การพัฒนาการเศรษฐกิจ และการฝึกอบรมข้าราชการและผู้ประกอบการต่างๆ การที่มีงานวิชาการที่ควรวิจัยหลายสาขาเช่นนี้ อาจทำให้สมควรที่จะแบ่งกลุ่มนักวิจัยออกเป็นแผนกหรือสายงานตามสาขานั้นๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดเอกภาพทางวิชาการในการวิจัยในสาขาวิชานั้นๆ แทนที่จะถือเอาประสบการณ์ของนักวิจัยเป็นเกณฑ์ในการรวมกลุ่ม แต่สำนักวิจัยก็ยังไม่ได้ทำเช่นนั้น ทั้งนี้เพราะนักวิจัยส่วนใหญ่ในหน่วยงานเป็นนักวิชาการในสาขารัฐประศาสนศาสตร์ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่งนักวิจัยของหน่วยงานนี้ก็มิได้มีโอกาสดูทิศเวลาเพื่อการวิจัยได้เต็มที่ เพราะต้องช่วยสอนวิชาในคณะต่างๆ อยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ภารกิจที่ถือเอาประสบการณ์เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มนักวิจัยเท่าที่ได้กำลังปฏิบัติอยู่นี้ ก็นับว่ามีผลดีอยู่บ้าง กล่าวคือการทำหน้าที่ที่มีประสบการณ์คล้ายคลึงกันได้มีโอกาสมาปฏิบัติงานร่วมกันก็เป็นผลทำให้เกิดแนวความคิดและการหาเหตุผลที่เป็น การสนับสนุนกันเป็นทางให้โครงการวิจัยนั้นๆ สำเร็จได้ นอกจากนี้ยังเป็นแนวให้นักวิจัยเหล่านั้นได้มองเห็นทางที่จะช่วยกันคิดทำวิจัยเรื่องต่อๆ ไปอีกด้วย

ความจำเป็นที่จะต้องจ้างผู้ชำนาญพิเศษ เช่น นักสถิติ นักคำนวณ ฯลฯ ในหน่วยงานวิจัยไม่ควรจะทำให้เกิดการสร้างตำแหน่งบังคับบัญชาเพิ่มขึ้น ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาการนั้นสามารถช่วยโครงการวิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่วิชาการต่อหัวหน้าหน่วยงานวิจัย หรืออาจช่วยนักวิจัยอาวุโสผู้หนึ่งผู้ใด หรือหัวหน้าโครงการวิจัยหนึ่งๆ ในการวางแผนและควบคุมงานภายในหน่วยงานวิจัย อำนาจของผู้เชี่ยวชาญที่มีในโครงการนี้ย่อมมาจากความสามารถของตนเอง มิใช่จากตำแหน่งที่เป็นทางการภายในสายการบังคับบัญชานั้นๆ

การจัดส่วนงานที่เป็นงานธุรการในหน่วยงานวิจัยนั้น จะต้องยึดถือหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(ก) การปฏิบัติงานในหน้าที่คลัง การบุคคล การจัดซื้อ และการพัสดุภายในหน่วยงาน ย่อมต้องการความสามารถที่แตกต่างกันไปจากความสามารถในการวิจัย

(ข) นักวิชาการหรือนักวิจัยนั้นโดยปกติย่อมไม่มีคุณสมบัติเหมาะสม หรือแม้จะมีความสามารถทำได้ก็ไม่มีวามประสงค์หรือความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานธุรการ

(ก) งานธุรการจะต้องสนองตอบต่อความต้องการโดยเฉพาะของหน่วยงานวิจัยและ จะต้องเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงานวิจัย ไม่ใช่ชักขวางงานวิจัย

หลักเกณฑ์ตามที่กล่าวข้างต้นนี้ ชี้ให้เห็นว่า นักวิจัยไม่ควรจะรับผิดชอบในงานของ เจ้าหน้าที่ธุรการ นอกจากงานของเลขานุการต่อเจ้าหน้าที่วิจัยชั้นผู้ใหญ่ ดังนั้น จึงควรจัด เจ้าหน้าที่ธุรการแยกเป็นกลุ่มต่างหากภายใต้การบังคับบัญชาของนักบริหาร ซึ่งจะรายงานตรง ต่อผู้บริหารชั้นสูงขึ้นไปภายในหน่วยงานวิจัย ส่วนผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานวิจัยควรจะทำ งานเฉพาะงานซึ่งมีความสำคัญเหนือกว่าอำนาจที่ผู้บริหารสูงสุดมอบหมายให้แก่ผู้อื่นภายใน หน่วยงานนั้นๆ โดยปกติแล้วเจ้าหน้าที่วิจัยควรมีอำนาจที่จะขอทรัพยากรและบริการซึ่งตน ต้องการใช้ในงานวิจัย และภายในขอบเขตที่จะได้รับความไว้วางใจตามประสิทธิภาพและความ รับผิดชอบของตนเท่านั้น

ในสำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ซึ่งได้ยกมาเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้ ได้มีการรวมกลุ่มผู้ปฏิบัติงานธุรการทุกคนไว้ในสำนักงานเลขานุการของสำนัก สำนักงาน เลขานุการของสำนักขึ้นตรงต่อผู้บริหาร คือ ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ สำนักงาน เลขานุการ สำนักมีหน้าที่ให้บริการในเรื่องงานธุรการทุกอย่าง ทั้งในด้านการสารบรรณ การ เงิน การพัสดุ แก่นักวิชาการทุกคนของหน่วยงาน การจัดเช่นนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นการรวม อำนาจการจัดงานธุรการ การรวมอำนาจในเรื่องนี้ย่อมมีประโยชน์ในแง่ทำให้การปฏิบัติงาน ธุรการสะดวกและรวดเร็ว แต่ทั้งนี้ก็ต้องหมายความว่าหัวหน้างานธุรการ คือเลขานุการสำนัก ก็จะต้องเป็นผู้มีความสามารถสูงด้วย จึงจะทำให้การจัดสายงานเช่นนี้มีคุณค่า การจ้างผู้ชำนาญ การพิเศษนั้น สำนักวิจัยก็ได้ปฏิบัติเป็นครั้งคราว เช่น จ้างนักสัมภาษณ์และนักวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น ผู้ที่จ้างมาจะขึ้นตรงต่อผู้รับผิดชอบโครงการวิจัยโครงการหนึ่งๆ การปฏิบัติเช่นนี้ ได้ทำให้การบริหารงานของสำนักสะดวกรวดเร็วขึ้นมาก

นอกจากงานธุรการที่กล่าวมาแล้ว หน่วยงานที่ทำวิจัยอาจจะจัดบริการความสะดวก ประเภทอื่นๆ ได้อีก เช่น เครื่องจักรบริการถ่ายภาพ ห้องสมุดพิเศษ เป็นต้น งานเหล่านี้ ก็ควรจะได้รวมกลุ่มไว้ในอำนาจความรับผิดชอบของหัวหน้างานธุรการเช่นกัน

ในการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานที่ทำหน้าที่วิจัย จึงควรจะต้องถือว่า มีลักษณะพิเศษต่างกับการดำเนินงานของหน่วยงานอื่น ๆ ทั่วไปในที่นี้ จะกล่าวถึงโดยสังเขปเป็นค่าน ๆ ดังต่อไปนี้

๑. การวางแผน การวางแผนงานหรือโครงการวิจัย ควรจะต้องจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศหรือของโลก ในการที่จะตั้งโครงการวิจัยหนึ่ง ๆ ผู้บริหารจะต้องถามตนเองอยู่เสมอว่า มีความจำเป็นอันใดบ้างที่จะต้องทำการวิจัยเรื่องนั้นหรือโครงการนั้น ในแง่ของสภาพการและความรู้ทางวิชาการที่มีอยู่ หน่วยงานของตนมีความสามารถที่จะดำเนินการวิจัยเรื่องนั้นหรือโครงการนั้นอย่างไร ในในการที่จะวางแผนงานหรือโครงการนี้ ผู้บริหารจะถือหลักเหมือนกับหน่วยงานหรือองค์การอื่น ๆ ทั่ว ๆ ไปหาได้ไหม กล่าวคือไม่ควรจะถือว่าผู้บริหารหรือนักวิจัยระดับอาวุโสเท่านั้นที่ควรจะมีสิทธิ์มีเสียงในการวางแผนการปฏิบัติงานวิจัย แต่ควรจะต้องถือว่านักวิชาการทุกคนในหน่วยงานที่ทำวิจัยจะต้องมีส่วนร่วมมีเสียงในการร่วมออกความเห็นในการวางแผน นักบริหารอาจจะจัดสัมมนาวางแผนในระหว่างนักวิชาการทุกคนของหน่วยงานโดยให้นักวิชาการทุกคนมีเสียงเท่ากันในการออกความเห็น นอกจากจะรับฟังความเห็นและให้สิทธิในการออกความเห็นเพื่อการวางแผนงานของหน่วยงานแล้ว ผู้บริหารหน่วยงานวิจัยยังควรจะต้องพยายามรับฟังความเห็นของผู้ชำนาญการในสาขาวิชาการต่าง ๆ จากภายนอกหน่วยงานอีกด้วย ผู้บริหารจะต้องถือว่า การวางแผนงานของผู้ทำการวิจัย ควรจะต้องมีการประสมประสานอย่างดีระหว่างการบริหารกับวิชาการทางการวิจัย

๒. การจัดงาน การจัดมนุษย์ทรัพยากร และทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานสอดคล้องกับนโยบายใหญ่ในโครงการวิจัยย่อมมีลักษณะพิเศษในหน่วยงานที่ทำงานวิจัย เพราะหน่วยงานวิจัยจะต้องบรรจุหรือจ้างนักวิชาการสาขาต่าง ๆ มากมาย จะต้องจัดห้องปฏิบัติการทดลอง อุปกรณ์ เครื่องมือพิเศษเพื่อใช้ในการวิจัย ตามธรรมดาผู้บริหารควรมีอำนาจเต็มที่แก่ผู้เดียวในการจัดมนุษย์ทรัพยากรและทรัพยากรอื่น ๆ แต่ว่าในหน่วยงานที่ทำงานวิจัยนั้น นักวิชาการที่เป็นผู้ใช้ควรจะได้รับการศึกษาเพื่อจะได้จัดหาเครื่องมือหรืออุปกรณ์พิเศษที่สอดคล้องกับงานวิจัยที่จะทำ นอกจากงานบริการ เช่น งานสารบรรณหรืองานจัดหาหนังสือ ก็ควรจะต้องจัดเป็นหน่วยหนึ่งโดยแยกตัวจากแผนกหรือสายงานวิชาการ

โดยเด็ดขาด อาจจะกล่าวสั้น ๆ ได้ว่าในการจัดงานผู้บริหารหน่วยงานที่ทำวิจัยจะต้องจัดให้มีคุณภาพระหว่างการกระจายอำนาจในแง่วิชาการ และการรวมอำนาจในแง่การจัดงานฝ่ายบริหาร

๓. การอำนวยความสะดวก ตามธรรมดาในหน่วยงานหรือองค์การต่าง ๆ จะต้องมีการอำนวยความสะดวกเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามขบวนการและวิธีการต่าง ๆ ด้วยความราบรื่น แต่ในหน่วยงานที่ทำงานวิจัยนั้น นักวิชาการย่อมต้องอาศัยแรงคลไจ ฉะนั้น การที่จะให้นักวิชาการคอยแสดงความเคารพเชื่อฟังคำสั่งของผู้บริหารก็ย่อมอาจจะเป็นผลเสียหายในการปฏิบัติงานวิชาการ ในหน่วยงานที่ทำงานวิจัยจึงอาจจะกล่าวได้ว่าไม่สมควรที่จะให้มีการอำนวยความสะดวกในลักษณะที่ปฏิบัติกันอยู่ในหน่วยงานหรือองค์การอื่น ๆ ทั่ว ๆ ไป ผู้บริหารอาจจะเพียงแต่คอยทำหน้าที่ให้ความคิดเห็นประกอบหรือวิพากษ์วิจารณ์ในแง่สร้างสรรค์ เพื่อให้แก่นักวิจัยในหน่วยงานเกิดแนวคิดใหม่ ๆ ผู้บริหารไม่ควรจะถือตนว่าเป็นผู้บังคับบัญชาของนักวิจัย แต่ควรจะทำเสมือนว่าตนเป็นผู้คอยสนับสนุนนักวิจัยเหล่านั้นมากกว่า ถ้าหากว่าผู้บริหารมีทัศนคติเช่นนี้ก็ย่อมสร้างบรรยากาศที่จะเป็นการสนับสนุนการปฏิบัติงานวิจัย

๔. การควบคุม ในหน่วยงานหรือองค์การทั่วไป การควบคุมงานย่อมเป็นของจำเป็นเพราะจะช่วยให้สามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้ล่วงหน้าทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ หลักทั่ว ๆ ไปในการควบคุมก็คือ นำเอาผลการปฏิบัติงานมาเปรียบเทียบกับนโยบายใหญ่ แต่ในหน่วยงานที่ทำงานวิจัยย่อมมีการควบคุมเช่นนี้ได้ลำบากเพราะผู้ปฏิบัติงานทุกคนที่เป็นนักวิชาการย่อมมีความรู้สึกว่ามีผู้ใดที่จะมาบังคับบัญชาให้ตนมีความสามารถในการวิจัย หรือยิ่งไปกว่านั้นย่อมไม่มีผู้ใดที่จะมาวัดประเมินคุณค่าผลงานวิจัยของตนเนื่องจากงานวิจัยเป็นงานวิชาการจึงจะประเมินค่าออกมาเป็นตัวเลขแน่นอนไม่ได้ว่า การปฏิบัติงานวิจัยเรื่องนั้น ๆ มีค่ามากหรือน้อยกว่าเรื่องนี้หรือเรื่องโน้น อย่างไรก็ตาม การควบคุมย่อมเป็นเครื่องที่ทำให้ทราบว่าผู้ปฏิบัติงานควรจะได้รับพิจารณาความดีความชอบอย่างไร นักวิจัยผู้ใดบ้างที่ควรได้รับการขึ้นเงินเดือนหรือเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ฉะนั้นจึงมีปัญหว่าในหน่วยงานที่ทำการวิจัยควร จะมีการควบคุมงานอย่างไรจึงจะสอดคล้องกับบรรยากาศทางวิชาการของงานวิจัย การควบคุมในแง่ปริมาณอาจจะทำได้โดยพิจารณาจำนวนผลของงานวิจัยที่จัดพิมพ์ขึ้น งานวิจัยที่ได้ตีพิมพ์และได้มีนักวิชาการยอมรับว่าเป็นผลงานวิจัยที่ถูกต้องตาม

หลักการควรจะเป็นเครื่องชี้ผลงานในแง่ปริมาณ ส่วนผลงานในด้านคุณภาพนั้นหน่วยงานที่ปฏิบัติงานวิจัยอาจจะจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อที่จะประเมินคุณภาพของงานวิจัยที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว การที่ตั้งคณะกรรมการขึ้นปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องนี้โดยเฉพาะนั้น ย่อมจะเป็นการดีกว่าที่จะตั้งผู้หนึ่งผู้ใดโดยเฉพาะให้เป็นผู้ประเมินคุณภาพของผลงานวิจัย คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นควรจะมีปฏิบัติหน้าที่อย่างไม่ลำเอียง เพื่อที่จะทำให้ได้ทราบว่านักวิชาการแต่ละคนได้ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานอย่างไร และยังอาจจะทำให้ทราบได้อีกว่านักวิจัยคนใดบ้างปฏิบัติงานยังไม่ถึงขนาด

หน้าที่ความรับผิดชอบทั้งได้กล่าวมาทั้งหมด ๔ ข้อนี้ เป็นประเด็นที่จะชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานที่ปฏิบัติงานวิจัย ถึงแม้ว่ามีลักษณะโดยทั่ว ๆ ไปเหมือนกันหน่วยการหรือองค์การที่ปฏิบัติงานอื่น ๆ แต่ก็มีลักษณะหลายประการที่เป็นพิเศษ ตามปกติหน่วยงานที่ปฏิบัติงานวิจัยมักจะไม่นับปฏิบัติหน้าที่โดยเอกเทศ แต่ก็ไม่ได้แปลว่าหน่วยงานที่ปฏิบัติงานวิจัยไม่ควรจะสร้างลักษณะพิเศษซึ่งเป็นคุณสมบัติที่ดีของการบริหารงานวิจัย กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารหน่วยงานวิจัยควรจะต้องพยายามกำหนดนโยบายของหน่วยงานในการจัดหาทรัพยากรเพื่อปฏิบัติงานและจัดการให้โครงการวิจัยต่าง ๆ ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย โดยถือหลักว่าการจัดสายงานยาว ๆ ย่อมไม่เหมาะสมกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานของนักวิชาการ นักวิชาการไม่ควรจะต้องรับผิดชอบงานธุรการ เจ้าหน้าที่เทคนิคต่าง ๆ ที่จะช่วยในการปฏิบัติงานวิจัยไม่จำเป็นที่จะต้องขึ้นกับนักวิจัยโดยตรง แต่ควรจะขึ้นกับผู้บริหาร เพื่อจะผ่อนเบาภาระในการปฏิบัติงานของนักวิชาการ และอาจจะให้ร่วมปฏิบัติงานกับนักวิชาการเป็นเรื่อง ๆ ไป ถ้ามีหลักกว้าง ๆ ในการบริหารเช่นนี้ ย่อมเป็นทางที่จะเชื่อได้ว่า หน่วยงานวิจัยนั้น ๆ จะได้รับผลสำเร็จในการวิจัยตามสมควร

อุปสรรคทางด้านการบริหารในการพัฒนาประเทศ*

โดย **ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์**
วิษณุ อุบลชลเขตต์

ความล่าช้าในการบริหารงาน นับเป็นอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ทฤษฎีทางเศรษฐกิจและสังคม วิจารณ์การไปอย่างล่าช้ามากในการยอมรับอิทธิพล และ บทบาทของการบริหารรัฐกิจ ซึ่งได้ขยายขอบเขตออกไปอย่างกว้างขวางในระยะสิบปีที่ผ่านมา และในทุกปีรัฐจะต้องเพิ่มบริการต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนขึ้นอย่างมากมาย บริการใหม่ ๆ นี้จะมีลักษณะผสมทั้งในทางเศรษฐสังคมและการบริหารพร้อม ๆ กัน รัฐต้องรับหน้าที่ทั้งในทางกระตุ้นเศรษฐกิจของเอกชน ทั้งในฐานะผู้ประกอบการเองและในฐานะผู้คุ้มครองมนุษยชนอีกด้วย ประชาชนโดยส่วนรวม ก็เรียกร้องให้รัฐอำนวยความสะดวกด้านบริการต่าง ๆ มากขึ้นและรวดเร็วขึ้น ตลอดจนผลที่ได้รับก็ต้องเห็นทันตา แต่ในขณะที่เดียวกันก็ไม่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงอย่างกระตือรือร้นทั้งในทางเกษตรและอุตสาหกรรม

การบริหารงานของรัฐทางด้านการเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ได้เพิ่มความยุ่งยากทางวิชาการและขอบเขตความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันมากขึ้น การปฏิบัติภารกิจก็จำเป็นต้องอาศัยความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาการและการประสานงานอย่างสูง ปัญหามีอยู่ว่า ระบบการเมืองและการบริหารของรัฐที่เป็นอยู่ล้าสมัยมาก เช่น ในด้านกฎหมาย การภาษีอากร และการ

*คัดแปลงจาก Herbert Emmerich, "Some Administrative Obstacles to Development," **EUROPA REVIEW** Vol. II, No. 1., June, 1962.

ไปรษณีย์ ที่ไม่อาจตอบสนองความต้องการใหม่ ๆ ดังกล่าวได้ ยิ่งประเทศที่ปกครองโดยระบบที่ถือตัวบุคคลเป็นใหญ่แทนที่จะถือสถาบันเป็นหลัก และที่มีการรวมอำนาจไว้แต่ส่วนกลางด้วยแล้ว ปัญหาเหล่านี้นับว่าทวีความลำบากยิ่งขึ้น ในประเทศที่เน้นหนักตัวหนังสือตามกฎหมายและไม่มีความยืดหยุ่นตามความเหมาะสม จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่วนในประเทศที่มีความแตกต่างกันระหว่างประชาชนต่างจังหวัดและในเมืองหลวงมาก ๆ ทั้งทางการศึกษา เผ่าพันธุ์ ภาษา และความเจริญทางด้านอื่น การปรับปรุงแก้ไขก็ยากยิ่งขึ้นตามส่วน

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตาม จำเป็นต้องเข้าใจถึงปัญหานั้น ๆ อย่างลึกซึ้งว่า มีมูลเหตุและสภาพการณ์อย่างไรบ้าง ตลอดจนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับกระบวนการทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองอย่างไร ปัญหาบางประการที่เป็นอุปสรรคทางการบริหารประเทศพอจะแยกพิจารณาได้ดังนี้

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐศาสตร์ กฎหมาย และการบริหารรัฐกิจ

เราต้องยอมรับความจริงว่า การบริหารรัฐกิจนั้นจะดำเนินไปโดยไม่คำนึงถึงระดับความเจริญทางการเมืองของประเทศเสียเลยนั้นไม่ได้ ผู้เชี่ยวชาญหรือนักการบริหารจำต้องอาศัยความช่วยเหลือจากความรู้ทางรัฐศาสตร์และกฎหมาย โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนามักจะทุ่มเทความสนใจไปทางด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งถือเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศและทอดทิ้งความรู้ทางการเมืองและกฎหมาย หรืออย่างน้อยก็ไม่นำความรู้ทั้งสองด้านนี้มาศึกษาวิจัยให้ลึกซึ้ง เพื่อทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่การบริหารมีส่วนเกี่ยวข้องอยู่เป็นอันมาก การบริหารรัฐกิจโดยเนื้อแท้แล้วก็เป็นเพียงกระบวนการซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบบการเมืองและกฎหมายของประเทศ การแก้ไขปัญหาด้านการบริหารให้ได้ผลอย่างจริงจังจึงหลีกเลี่ยงการวิเคราะห์ถึงสภาพการณ์แวดล้อมทางการเมืองและกฎข้อบังคับของสังคมนั้นไปไม่ได้ ถึงแม้ว่าในประเทศเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีความคิดริเริ่ม และสามารถคิดค้นวิธีการปรับปรุงประเทศได้ แต่ก็ยังขาดความสามารถที่จะศึกษาวิจัยอย่างลึกซึ้งถึงบทบาทความสัมพันธ์ และอิทธิพลของภาวะทางการเมืองและกฎหมาย ตลอดจนหาทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ เรื่องเหล่านี้เป็นงานที่นักรัฐศาสตร์ของชาตินั้น ๆ ต้องรับผิดชอบดำเนินการเอง

เพราะสามารถเข้าใจปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและลึกซึ้ง ผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาต่างประเทศจะช่วยได้ก็แค่เพียงให้ความรู้และความเห็นในเชิงเปรียบเทียบเท่านั้น ไม่อาจมองเห็นทุกแง่ทุกมุม อย่างที่คนชาตินั้น จะพึงมองเห็น และเข้าใจได้ การลอกแบบวิธีการจากต่างประเทศ เพื่อมาใช้แก้ปัญหายภายในประเทศ โดยไม่คำนึงถึงสภาพการณ์แวดล้อมจึงไม่ได้ผล ดังนั้น เห็นได้ชัดว่าผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารไม่อาจแก้ไขปัญหาแต่ฝ่ายเดียวได้ ถ้าไม่พิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับประชาชนไปด้วย การศึกษาวิจัยและการแสวงหาความเข้าใจในสถาบันและพฤติกรรมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม จึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการปรับปรุงการบริหารประเทศ

๒. การบริหารงานพัฒนาจำเป็นต้องมีการประสานงาน

การพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมต้องมีการประสานงานในหลายด้าน ซึ่งในด้านต่าง ๆ เหล่านี้อาจปรับปรุงให้ดีขึ้นได้โดยการบริหารงาน คือ (๑) การวางแผนและนโยบาย (๒) การกำหนดการปฏิบัติงานและระยะเวลาการทำงาน (๓) การกระจายงานและมอบหมายไปยังหน่วยปฏิบัติ ในประเทศต่าง ๆ ที่กำลังพัฒนานับว่ายังขาดกระบวนการและกรรมวิธีของการประสานงานอยู่ แม้ว่าประเทศเหล่านี้จะมีผู้เชี่ยวชาญที่มีความสามารถอยู่ตามกระทรวงต่าง ๆ ก็ตาม แต่ก็เหมือนหนึ่งมีภูเขามากั้นอยู่ระหว่างการปฏิบัติงานของกระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ทั้งนี้ เพราะขาดความเคยชินในการติดต่อและวางแผน ขาดการฝึกฝนเกี่ยวกับการทำงานเป็นหมู่คณะ ทั้งในด้านการบริหารและทางเทคนิค ในบางประเทศการร่วมกันทำงานเช่นนั้นจะหาไม่ได้เลย

เพื่อช่วยเหลือและส่งเสริมการประสานงานเช่นนี้ในบางประเทศและภูมิภาค องค์การสหประชาชาติได้จัดตั้งศูนย์กลางการวางแผนและประสานงานขึ้น โดยมีคณะกรรมการเศรษฐกิจของสหประชาชาติ และผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคนิค ได้ให้คำปรึกษาแก่ศูนย์ประสานงานเหล่านั้น นอกจากนั้นยังได้จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมและวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาการอีกด้วย

การสร้างศูนย์วางแผนและประสานงาน ไม่ใช่หมายความว่าเพียงแต่ตัวอาคารเท่านั้น แต่หมายถึงการสร้างสถาบันทางด้านการบริหารและด้านสังคมด้วย ซึ่งควรจัดเป็นงานอันสำคัญ

ยิ่งในโครงการพัฒนาประเทศและความช่วยเหลือทางเทคนิค อย่างไรก็ตาม การสร้างสถาบันดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัฒนธรรมและสภาพของประเทศ ไม่ใช่เป็นเพียงการเลียนแบบมาจากต่างประเทศ ทั้งนี้ การที่จะแยกแยะหน่วยงานโดยเฉพาะมากมายอย่างในประเทศตะวันตกที่เจริญแล้วจึงไม่สมควร แต่ควรจะกำหนดให้กว้างและยืดหยุ่นพอควร การฝึกอบรมข้าราชการก็เช่นกันไม่ควรให้แคบจนเกินไปและให้มีการหมุนเวียนสับเปลี่ยนงานกันบ้าง ก็จะช่วยให้เป็นอย่างมากในการประสานงานของรัฐทุกระดับ นอกจากศูนย์วางแผนและประสานงานแล้ว ในประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนมากจะมีองค์การกลางสำหรับงานอีกหลายด้านอาทิเช่น หน่วยงานกลางการบริหารงานบุคคลซึ่งเป็นผู้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการคัดเลือก พิจารณาความดีความชอบและการบริหารงานบุคคลในหน่วยราชการอื่น ๆ นอกจากนี้มีองค์การกลางจัดวางระบบงานสำนักงานสถิติ สำนักงานงบประมาณ และหน่วยฝึกอบรมกลางสำหรับข้าราชการซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าวนี จะช่วยให้มีการประสานงานกันทั้งในชั้นวางแผนและชั้นปฏิบัติการได้

๓. ความจำเป็นของการบริหารงานบุคคลในการพัฒนา

ระบบการบริหารงานบุคคลทั้งในประเทศที่เจริญแล้ว และประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ นับว่ายังอยู่ในขั้นเริ่มต้นเท่านั้น ความสำคัญของงานด้านนี้เป็นที่ยอมรับกันกว้างขวางขึ้นว่า งานในด้านเทคนิคใด ๆ จะสำเร็จไม่ได้ถ้าขาดโครงการบริหารงานบุคคลที่ดี บางประเทศต้องประสบกับความไม่มีประสิทธิภาพตลอดจนการคอร์รัปชันในวงราชการ ซึ่งเมื่อนึกถึงสภาพแวดล้อมแล้วก็ไม่น่าแปลกใจที่หลีกเลี่ยงไม่พ้น เพราะเหตุผลต่าง ๆ เช่น เงินเดือนน้อย ขาดวิธีการวัดคุณสมบัติ ขาดหลักเกณฑ์ในการจำแนกตำแหน่งและเงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้ามีน้อย ไม่มีความมั่นคงในตำแหน่งงานและอื่น ๆ การออกจากงานก็ไม่มีกฎเกณฑ์ใด ๆ เลย สภาพการณ์เหล่านี้นับเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคม การแก้ไขปรับปรุงโดยกำหนดโครงการบริหารงานบุคคล ทั้งระบบงาน รวมทั้งการวางแผนกำลังคน พร้อมทั้งวางนโยบายระยะยาวเกี่ยวกับการฝึกอบรมให้ทั้งนักบริหารและนักวิชาการด้านต่าง ๆ มีความรู้ความสามารถ จึงเป็นเรื่องที่ต้องทำอย่างรีบด่วนงานขั้นพื้นฐานของโครงการบริหารงานบุคคลนี้ ได้แก่ งานวิจัย สถิติ ตลอดจนการคาดคะเน

ความต้องการในค้ำกำลังคน ประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนใหญ่ไม่มีสถิติที่เชื่อถือได้ ที่เกี่ยวกับจำนวนข้าราชการ และจำนวนข้าราชการเข้าออก ยิ่งไปกว่านั้น คือ ผลผลิตหรือราคาต่อหน่วยของงานที่ต่ำช้า ๆ ก็ตามแทบจะหาไม่ได้เลย น้อยมากที่จะมีการวางแผนความต้องการในค้ำกำลังคนเพื่อการสรรหาและการฝึกอบรม ความสำคัญของการบริหารงานบุคคลนี้ จึงควรได้รับความสนใจมากขึ้น เพราะจะเป็นวิธีหรือทางที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาด้านการบริหารได้ จากรายงานของผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิคด้านต่าง ๆ ได้เห็นพ้องต้องกันว่าควรปรับปรุงงานด้านนี้ โดยเฉพาะเรื่องเงินเดือน คุณสมบัติ สภาพการทำงาน ตลอดจนการฝึกอบรม การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงเช่นนี้ยากที่จะกระทำในหน่วยใดหน่วยหนึ่งก่อน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุก ๆ หน่วยงานและเริ่มพร้อม ๆ กัน การเปลี่ยนแปลงทั่วประเทศ ถึงแม้จะรู้สึกว่ายากที่จะสำเร็จได้ แต่ก็เป็นเรื่องที่จำเป็นและอาจทำได้โดยวิธีค่อยทำค่อยไป

การปรับปรุงงานบริหารขั้นแรกของประเทศที่กำลังพัฒนา ควรเริ่มต้นด้วยการฝึกกำลังผู้ซึ่งมีความรู้ความสามารถสูงทั้งในค้ำบริหารและวิชาการสาขาต่าง ๆ ที่คัดเลือกเข้ารับราชการโดยวิธีการซึ่งเหมาะสมและยุติธรรมที่สุด เพื่อให้ผู้มีความรู้ความสามารถเหล่านี้ได้ช่วยสร้างสรรระบบงานทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้รัฐบาลอาจสร้างให้มีความรู้สึกร่วมกันในผลประโยชน์ของชาติด้วยวิธีการฝึกอบรมได้ ถ้าทำได้เช่นนี้ก็เท่ากับเป็นการเริ่มต้นที่ดีและจะสามารถดึงดูดความสนใจของคนหนุ่ม ๆ ได้มาก ระบบข้าราชการพลเรือนก็ต้องเน้นหนักแนวทางที่จะเพิ่มเกียรติภูมิและความสามารถของแต่ละบุคคล การพิจารณาให้ความดีความชอบก็ต้องเป็นไปในลักษณะส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานที่จะเพิ่มความสะดวกและความรับผิดชอบ วิธีนี้จะแก้ปัญหาคอขวดพร้อมต่าง ๆ ในทางการบริหารองค์การใหญ่ได้

๕. การรวมอำนาจไว้ส่วนกลางมากเกินไปเป็นอุปสรรค

การบริหารประเทศจำเป็นต้องมีการมอบงานและการกระจายอำนาจ แต่การกระจายอำนาจและมอบอำนาจนี้จะไม่เป็นผล ถ้าหากว่าในประเทศนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือความไม่แน่นอนในวงราชการอยู่มาก ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารต้องคอยกังวลถึงความไม่แน่นอน ทำให้ไม่อยากคิดทำงานหรือไม่กล้ารับผิดชอบเรื่องใด ๆ การปฏิบัติราชการจึงเป็นเพียง “ทำพอกหมดเวลา” ไปเท่านั้น ไม่ได้ทำด้วยความสนใจหรือความกระตือรือร้น

เลย และด้วยความไม่แน่นอนนี้เอง รัฐบาลกลางก็ไม่อยากหรือไม่กล้ากระจายอำนาจไปให้ ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นแม้แต่เรื่องเล็กน้อยก็ตาม อำนาจของส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นในประเทศที่กำลังพัฒนาส่วนใหญ่จึงเป็นไปในรูปที่ถูกควบคุมและจำกัดสิทธิต่าง ๆ

รัฐบาลส่วนภูมิภาคและท้องถิ่นในประเทศเหล่านี้โดยปกติก็เสียเปรียบและด้อยกว่า รัฐบาลกลางอยู่มากแล้วทั้งในด้านการคลังคน ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ กำลังเงิน และอื่น ๆ การดำเนินงานของรัฐบาลภูมิภาคและท้องถิ่นจึงไม่ค่อยได้ผลดี ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่า รัฐบาลนี้จะไม่มีความสำคัญ กลับตรงกันข้าม ความเจริญของประเทศส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับบทบาทของรัฐบาลภูมิภาคและท้องถิ่นเหล่านี้ทั้งสิ้น แต่รัฐบาลภูมิภาคและท้องถิ่นไม่มีอำนาจและความสามารถที่จะดำเนินการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองได้ ประกอบกับรัฐบาลกลางที่คอย จำกัดสิทธิรัฐบาลท้องถิ่นก็ไม่อาจแก้ไขสถานการณ์ได้เอง การพัฒนาประเทศจึงประสบ อุปสรรค

ความจริงแล้ว การแก้ปัญหาเรื่องนี้ไม่ได้อยู่ที่ วิธีการ ในการกระจายอำนาจ เลย แต่ขึ้นอยู่กับ สภาพการณ์ มากกว่า เพราะถึงแม้ว่ากระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากขึ้น ก็ไม่ช่วยให้รัฐบาลท้องถิ่นมีความสามารถมากขึ้นนัก รัฐบาลกลางต้องดำเนินการอย่างอื่น ไปด้วยพร้อมกัน คือต้องพยายามช่วยเหลือท้องถิ่นทั้งในทางเทคนิคต่างๆ และกำลังเงิน แต่ท้องถิ่นจะต้องพยายามหาทางแก้ปัญหาของตนเอง ถ้ารัฐบาลกลางจะตั้งสถาบันเพื่อให้ความช่วยเหลือส่งเสริมงานนี้ก็จะได้ผลมากกว่าที่รัฐบาลกลางทำเอง เพราะถ้าทำเช่นนั้นก็เท่ากับ ครอบงำ คือ ควบคุมและรวมอำนาจไว้ส่วนกลางนั่นเอง ไม่เป็นการส่งเสริมการพัฒนา ประเทศ เพราะตนเองก็ไม่สามารถทำได้

๕. รัฐวิสาหกิจกับการพัฒนาประเทศ

รัฐวิสาหกิจนับเป็นระบบการดำเนินงานที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมมาก มีความเป็นเอกเทศและยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม จะเป็นในเรื่องการออก กฎข้อบังคับ ระเบียบเงินเดือนและอื่น ๆ ก็ตาม โดยปกติแล้วถือว่าเป็นการส่งเสริมการพัฒนา ประเทศ แต่ในบางกรณี การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจอาจเป็นอุปสรรคต่อการบริหาร ประเทศก็ได้ ทั้งนี้ เพราะความเป็นเอกเทศและอำนาจที่จะดำเนินการของตนเองได้นั่นเอง

เช่นสามารถให้เงินเดือนแก่ลูกจ้างสูง อาจเป็นการดึงเอาข้าราชการที่มีความรู้ความสามารถของ
รัฐบาลเสียก็ได้ และรัฐวิสาหกิจนี้ถ้าไม่มีการควบคุมและประสานงานกันดีพอแล้ว อาจทำ
ให้เสียแผนการพัฒนาประเทศได้

**ปัญหาบางประการดังที่ได้อธิบายมานี้ นับเป็นอุปสรรคทางการบริหารของการ
พัฒนาประเทศ ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละประเทศต้องศึกษาวิจัยให้ทราบถึง
อุปสรรคและสภาพการณ์ที่แท้จริงของคนเพื่อจะได้หาทางแก้ไขถูกต้อง ข้อสำคัญอยู่
ที่ว่า นักวิชาการด้านการบริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจกว้างขวางพอที่จะวิจัย
ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้ ฉะนั้นความร่วมมือกันระหว่าง “ศาสตร์” ที่เกี่ยวข้อง โดย
เฉพาะอย่างยิ่ง ทางรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการบริหารศาสตร์
จึงเป็นสิ่งที่มองข้ามไปไม่ได้.**

การประชุมประสานงานการบริหารงานบุคคล

โดย ศุภสดี สัตยมานะ

เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๐๕ ขณะที่กำลังศึกษาดูงาน
ทางด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในสหรัฐอเมริกา ข้าพเจ้าได้มี
โอกาสเข้าร่วมทั้งการประชุมของเจ้าหน้าที่ชั้นหัวหน้าทางด้านการ
บริหารงานบุคคล (Director of Personnel) ของกระทรวง ทบวง กรม
ต่าง ๆ ของรัฐบาลกลาง (federal government) ณ ห้องประชุม
ของสำนักงาน ก.พ. ที่ Washington D.C. คณะเจ้าหน้าที่ทางด้าน
การบริหารงานบุคคลของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ที่มาประชุม
กันนั้นชื่อเรียกว่า Interagency Advisory Group

โดยที่เห็นว่าเป็นการประชุมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล จึงใคร่จะได้เล่า
สู่กันฟังถึงวัตถุประสงค์ของการประชุมนี้ และผลประโยชน์ที่จะพึงมีต่อวงการบริหารงาน
บุคคลของไทยถ้าเราจะได้จัดให้มีการประชุมเช่นนี้ขึ้นบ้าง จึงได้เรียบเรียงบทความนี้ขึ้นมา
และเพื่อที่จะให้ท่านผู้อ่านได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของการประชุมนี้กับ ก.พ. ของสหรัฐอเมริกา
จะได้กล่าวถึงโครงร่างของรูปการปกครองและองค์การบริหารงานบุคคลของสหรัฐอเมริกาสัก
เล็กน้อยก่อน

สหรัฐอเมริกา ประกอบด้วยมลรัฐ (state) ต่าง ๆ ๕๐ มลรัฐ มลรัฐเหล่านี้มี
การปกครองตัวเองแยกออกเป็นอิสระไม่ขึ้นแก่กัน อำนาจต่าง ๆ ถ้าไม่ได้กำหนดไว้ใน
รัฐธรรมนูญให้เป็นอำนาจของรัฐบาลกลางแล้ว ก็เป็นอำนาจของรัฐบาลมลรัฐ (State
government) ทั้งสิ้น แต่ละมลรัฐมีผู้ว่าราชการรัฐ (governor) ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากประชาชน
ในมลรัฐนั้น ๆ ปกครองดูแลกิจการในมลรัฐ โดยมีเมืองหลวงของมลรัฐเป็นศูนย์ประสานงาน
และเป็นที่ตั้งที่ทำการต่าง ๆ ของรัฐบาลมลรัฐ และบรรดามลรัฐทั้ง ๕๐ นี้ต่างก็มารวมกัน

เป็นรัฐใหญ่รัฐหนึ่ง คือประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีประธานาธิบดีเป็นประมุข และมีเมืองหลวงซึ่งเป็นศูนย์ประสานงาน และเป็นที่ตั้งของที่ทำการรัฐบาลอยู่ที่ Washington D.C.¹

ดังนั้น เมื่อพูดถึง ก.พ. ของสหรัฐ ก็หมายความว่าคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนของรัฐบาลสหรัฐหรือรัฐบาลกลาง ซึ่งมีศูนย์กลางบริหารงานอยู่ที่ Washington D.C. และมีสำนักงานส่วนภูมิภาคกระจายอยู่ทั่วประเทศอีก ๑๐ แห่ง และเมื่อพูดถึง ก.พ. ของมลรัฐ² ก็ย่อมหมายความว่าคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนของรัฐบาลมลรัฐ ดังเช่น ก.พ. ของมลรัฐ California ก็มีศูนย์กลางบริหารงานอยู่ที่ Sacramento ซึ่งเป็นเมืองหลวง เป็นต้น

ข้าราชการของรัฐบาลทั้งสองต่างก็มีได้ขึ้นแก่กัน ต่างก็มีการจัดระบบข้าราชการของตน เช่น เกี่ยวกับการบรรจุ แต่งตั้ง โอน โยกย้าย ให้ความดีความชอบ ผิดชอบ การให้บำเหน็จบำนาญ การพิจารณาโทษ การให้ออก ฯลฯ แยกจากกันในรายละเอียด กล่าวคือรัฐบาลสหรัฐก็มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน (Civil Service Act.) ใช้เฉพาะข้าราชการสหรัฐ (federal employee) และรัฐบาลมลรัฐก็มีกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ใช้เฉพาะข้าราชการมลรัฐ (state employee) แต่ในหลักการใหญ่ ๆ แล้ว ก็ได้มีได้ผิดแผกแตกต่างกันมากนัก ด้วยต่างก็ยึดถือตามหลักการแห่งระบบคุณธรรม เช่นเดียวกัน

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนสหรัฐ (U.S. Civil Service Commission) ซึ่งต่อไปจะได้อธิบายถึงอย่างสั้น ๆ ว่า ก.พ. ของสหรัฐได้แก่คณะบุคคล ๓ คน ซึ่งประธานาธิบดีจะได้แต่งตั้งขึ้นให้ดำรงตำแหน่งคราวละ ๖ ปี แต่ใน ๓ คนนี้จะต้องไม่อยู่ในพรรคเดียวกันเกินกว่า ๑ คน³ คณะกรรมการทั้ง ๓ ท่านนี้มีฐานะเป็นข้าราชการการเมือง และมีเงินเดือนประจำ นอกจากหน้าที่ใหญ่ ๆ ซึ่งพอจะสรุปได้ ๓ ข้อ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติร่วมกันในฐานะกรรมการ คือ

๑. ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย
๒. ทำหน้าที่พิจารณาตัดสิน

1. รูปการปกครองของสหรัฐอเมริกาแบ่งแยกออกเป็นรูปย่อย ๆ ลงไปได้อีก เช่น County Government และ City Government ซึ่งต่างก็มีการจัดระเบียบข้าราชการของตนแยกออกไปอีก ซึ่งจะไม่นำมากล่าวในที่นี้
2. ก.พ. ของมลรัฐ มีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน บางแห่งเรียก Personnel Board บางแห่งเรียก Personnel Advisory Board บางแห่งเรียก Civil Service Commission
3. ก.พ. ของสหรัฐถือกำเนิดมาโดยผลผลักดันทางการเมือง ซึ่งผิดกับ ก.พ. ของไทย ซึ่งถือกำเนิดมาเนื่องจากการปฏิรูปทางการเมือง

๓. เป็นโฆษกของระบบคุณธรรมของรัฐบาลกลาง (หน้าที่นี้อาจจะแยกกันทำได้) ประธาน ก.พ. ยังมีหน้าที่เป็นที่ปรึกษาส่วนตัวของประธานาธิบดี ในกิจการด้านการบุคคลทั้งหมดของรัฐบาลกลางด้วย⁴

ก.พ. ของสหรัฐก็เช่นเดียวกับ ก.พ. ของไทย มีฐานะเป็นผู้นำทางด้านการบริหารงานบุคคล และได้แบ่งออกเป็นกรม กอง แผนก สำนักงาน คณะกรรมการ แล้วแต่จะเรียก เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่สำคัญในด้านการเป็นผู้นำในการบริหารงานบุคคลดังกล่าวแล้ว โดยมีเลขาธิการ ก.พ. (Executive Director) เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการต่าง ๆ และบริหารงานประจำวันของสำนักงาน ก.พ. โดยมีฐานะเหมือนปลัดกระทรวง และมีอำนาจทำหน้าที่แทนประธาน ก.พ. ในเมื่อไม่มี ก.พ. อื่นอยู่เลย

สำนักงาน ก.พ. ของสหรัฐ แบ่งออกเป็น ๖ กรม (bureau) ๗ สำนักงาน (office) ๓ คณะกรรมการ (board)⁵ สำหรับกรมนั้น ได้แก่หน่วยงานซึ่งทำหน้าที่หลัก (line) ของคณะกรรมการ เช่น กรมวางมาตรฐานและนโยบาย (Bureau of programs and Standards) กรมตรวจ (Bureau of Inspections) เป็นต้น ส่วนสำนักงาน ได้แก่หน่วยงานซึ่งทำหน้าที่คล้าย ๆ ที่ปรึกษา (staff) ของประธาน ก.พ. บ้าง ของเลขาธิการ ก.พ. บ้าง เช่น สำนักงานที่ปรึกษา (Office of the General Council) และสำนักแถลงข่าว (Public Information Office) ส่วนคณะกรรมการ ได้แก่อนุกรรมการที่ ก.พ. มอบให้ปฏิบัติการบางอย่างแทน ซึ่งอาจจะเปรียบเทียบกับ อ.ก.พ. วิสามัญคณะต่าง ๆ ที่ ก.พ. แต่งตั้งขึ้นในระบบข้าราชการพลเรือนไทย คณะกรรมการนี้ ได้แก่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ (Board of Appeal and Review) และคณะกรรมการซึ่งมีหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ของพนักงานองค์การระหว่างประเทศ (International Organization Employee Loyalty Board) คณะกรรมการ ๒ คณะนี้ขึ้นตรงต่อประธาน ก.พ. และมีคณะกรรมการอีกคณะหนึ่ง ซึ่งอาจจะจัดเข้าไว้ในประเภทคณะกรรมการประสานงานซึ่งขึ้นตรงต่อเลขาธิการ ก.พ. และมีเลขาธิการ ก.พ. เป็นประธาน คณะกรรมการชุดนี้มีชื่อว่า Interagency Advisory Group ซึ่งจะได้กล่าวถึงโดยละเอียดต่อไป

4. ผู้สนใจอาจศึกษาเปรียบเทียบต่อไประหว่างองค์ประกอบและลักษณะของ ก.พ. ของไทย กับ ก.พ. ของสหรัฐ และผลดีผลเสียของระบบทั้ง ๒ เช่นของไทย หัวหน้าฝ่ายบริหาร คือ นายกรัฐมนตรีดำรงตำแหน่งประธาน ก.พ. และ ก.พ. ของไทยไม่มีเงินเดือนประจำ เป็นต้น

5. รายละเอียดท่านผู้สนใจอาจศึกษาได้จาก U.S. Civil Service Commission, **Organization of the U.S. Civil Service Commission.**

Interagency Advisory Group ซึ่งต่อไปจะได้เรียกสั้น ๆ ว่า IAG ได้แก่คณะกรรมการประสานงานทางด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วยผู้แทนหรือสมาชิกซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้อำนวยการกอง (Director of Personnel) หรือเจ้าหน้าที่ชั้นหัวหน้าของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลกลาง ซึ่งทำหน้าที่ทางด้านการบริหารงานบุคคล และมีเลขาธิการ ก.พ. เป็นประธาน

วัตถุประสงค์ของการตั้งคณะกรรมการประสานงานชุดนี้ขึ้น ก็เพื่อให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เสนอแนะ พัฒนา และประสานแนวความคิดและนโยบายทางด้านการบริหารงานเกี่ยวกับการจัดระเบียบข้าราชการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลกลาง ด้วยกันเอง และระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ กับสำนักงาน ก.พ. ด้วย

สมาชิกของ IAG จะประชุมกันเดือนละ ๒ ครั้ง เพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ อันเกี่ยวกับการจัดระเบียบข้าราชการ และพิจารณาเรื่องอื่น ๆ อันเกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล สมาชิกของ IAG อาจแบ่งออกเป็นคณะผู้ทำงาน (working group) เพื่อพิจารณาปัญหาใดปัญหาหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมใหญ่ให้ศึกษาโดยเฉพาะก็ได้

ในการประชุมใหญ่ประจำปีของ IAG ที่ Airlie House, Warrenton, Virginia ระหว่างวันที่ ๔-๖ มีนาคม ๒๕๐๙ ที่ประชุมได้แก้ไขระเบียบเกี่ยวกับการประชุมบางประการ กล่าวคือ จัดให้สมาชิกของ IAG ได้มีการพบปะกับเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของ ก.พ. อย่างไม่เป็นทางการมากขึ้น คือเดิม IAG ได้ตั้ง Steering Committee ขึ้นคณะหนึ่ง ซึ่ง Steering Committee คณะนี้ จะมีโอกาสได้พบปะสนทนากับประธาน IAG เดือนละ ๑ ครั้ง การประชุมที่ Airlie House ได้กำหนดให้แบ่งสมาชิก IAG ออกเป็น ๔ กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์อย่างไม่เป็นทางการ (รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน) กับประธาน IAG รองประธาน IAG และรองเลขาธิการ ก.พ. กลุ่มละอย่างน้อย ๓ ครั้งใน ๑ ปี ซึ่งจะก่อให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเอง และมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น ระหว่างเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคลชั้นหัวหน้าของกรมกองต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่ชั้นผู้ใหญ่ของ ก.พ.

ในปีงบประมาณ ๒๕๐๙ (๑ กรกฎาคม ๒๕๐๘-๓๐ มิถุนายน ๒๕๐๙) ได้มีการประชุม IAG ๑๔ ครั้ง หัวข้อเรื่องและปัญหาต่าง ๆ ที่คณะผู้ทำงานได้นำมาอภิปรายโต้เถียงกัน ตามที่ปรากฏในรายงานประจำปี มี ๓๒ เรื่อง หัวข้อเรื่องดังกล่าว มีตัวอย่างดังจะยกมา สัก ๕ เรื่อง คือ

(อ่านต่อหน้า 41)

กฎหมาย

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๗๕ (พ.ศ. ๒๕๑๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรโรงเรียนศุลการักษ์ กรมศุลกากร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑(๘) และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๑๘๗ (พ.ศ. ๒๕๐๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ข้อ ๓ การจะให้ผู้ได้รับประกาศนียบัตรที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้ บรรจุในตำแหน่งใด ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. อนุมัติ

ข้อ ๔ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้เข้าเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๓ โดยจะให้ได้รับเงินเดือนในชั้น อันดับ และขั้นใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับประกาศนียบัตรโรงเรียนศุลการักษ์ กรมศุลกากร ตามหลักสูตรที่ ก.พ. รับรอง โดยมีกำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าสองปีต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น สายสามัญหรือเทียบเท่า จะบรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นจัตวา อันดับ ๒ ขั้น ๗๒๐ บาท

(๒) ผู้ได้รับประกาศนียบัตรดังกล่าวใน (๑) ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวาในตำแหน่งตามข้อ ๓ คิดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี และขณะนั้นยังดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่ จะบรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นต่ำ

ข้อ ๕ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรตามข้อ ๔ (๑) ให้บรรจุจากผู้สอบคัดเลือกได้ เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่จำนวนผู้ได้รับประกาศนียบัตรที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้ไม่มีเกินจำนวน ตำแหน่งตามข้อ ๓ จะบรรจุจากผู้ได้รับการคัดเลือกก็ได้

(๒) ในกรณีที่จำนวนผู้ได้รับประกาศนียบัตรที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้มีเกินจำนวน ตำแหน่งตามข้อ ๓ จะบรรจุจากผู้ได้รับการคัดเลือกก็ได้เมื่อได้รับอนุมัติจาก ก.พ. แล้ว

การสอบคัดเลือกหรือการคัดเลือก การตั้งกรรมการเพื่อดำเนินการ หลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือก ให้เป็นไปตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๒๕ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ หรือกฎ ก.พ. ฉบับที่จะประกาศใช้แทนต่อไป

ข้อ ๖ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรตามข้อ ๔ (๒) ให้ดำเนินการโดยวิธีการสอบคัดเลือก ตาม
หลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกที่ ก.พ. อนุมัติ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๑

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๓๘ วันที่ ๓๐ เม.ย. ๒๕๑๑

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๕๘๐ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗
ว่าด้วยการบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพบรรณารักษ์ จากสถานศึกษาของ
กระทรวงศึกษาธิการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) และมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กระทรวงทบวงกรมฝ่ายพลเรือน

ข้อ ๒ ส่วนราชการใดจะใช้ผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้ บรรจุในตำแหน่งใด ให้
เป็นไปตามที่ ก.พ. อนุมัติ

ข้อ ๓ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้เข้าเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ เพื่อ
แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๒ โดยจะให้ได้รับเงินเดือนในชั้น อันดับ และขั้น ใด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพบรรณารักษ์ จากสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตร
ที่ ก.พ. รับรอง โดยไม่กำหนดเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าหนึ่งปีต่อจากประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษา หรือประโยคมัธยมศึกษา
ตอนปลายสายสามัญหรือเทียบเท่า จะบรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นจตุรา อันดับ ๒ ขั้น ๑๕๐ บาท

(๒) ผู้ได้รับประกาศนียบัตรดังกล่าวใน (๑) ซึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา ในตำแหน่งที่ ก.พ. อนุมัติให้ใช้ประกาศนียบัตรวิชาชีพนี้มาแล้วเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามปี และขณะนั้นยังดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่ จะบรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ ๑ ขั้นต่ำ

ข้อ ๔ การบรรจุผู้ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่ระบุไว้ในกฎ ก.พ. นี้ ให้ดำเนินการโดยวิธีการสอบคัดเลือก หรือการคัดเลือก การสอบคัดเลือกหรือการคัดเลือก การตั้งกรรมการเพื่อดำเนินการ หลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกให้เป็นไปตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๔๘๒ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๑ หรือกฎ ก.พ. ฉบับที่จะประกาศใช้แทนต่อไป เว้นแต่การบรรจุตามข้อ ๓ (๒) ให้ดำเนินการโดยวิธีการสอบคัดเลือก ตามหลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือกที่ ก.พ. อนุมัติ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๑

(ลงชื่อ) จอมพล ถ. พิตติขจร

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๓๘ วันที่ ๓๐ เม.ย. ๒๕๑๑.

กฎ ก.พ.

ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๑๑)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๙๗
ว่าด้วยการเทียบตำแหน่งข้าราชการตุลาการสามัญที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกระทรวงยุติธรรม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ และ
มาตรา ๔๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๘๗ ก.พ. ออกกฎ ก.พ. ไว้ดังต่อไปนี้
ข้อ ๑ กฎ ก.พ. นี้ให้ใช้บังคับแก่กระทรวงยุติธรรม
ข้อ ๒ ให้ยกเลิกกฎ ก.พ. ฉบับที่ ๙ (พ.ศ. ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
ฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๔๘๗
ข้อ ๓ ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นให้กำหนดเทียบกับตำแหน่งข้าราชการตุลาการสามัญดังต่อไปนี้

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>
กวจัฉวา	เสมียนพนักงาน
ผู้ช่วยพยาบาลจั่ว	"
พยาบาลจั่ว	"
พนักงานบัญชีจั่ว	"
พนักงานพิมพ์ดีดจั่ว	"
พนักงานสถานพินิจจั่ว	"
กวจัฉ	ประจำแผนก
เจ้าศาลตรี	"
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ตรี	"
ทันตอนามัยตรี	"
นักบัญชีตรี	"
พยาบาลตรี	"
พนักงานคดีตรี	"
พนักงานคุมประพฤติตรี	"
พนักงานบัญชีตรี	"
พนักงานยึดทรัพย์ตรี	"
พนักงานสังคมตรี	"
เภสัชกรตรี	"

<u>ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น</u>	<u>เทียบกับตำแหน่ง</u>
แม่บ้านครัว	ประจำแผนก
รองเจ้าศาลตรี	"
อนุศาสนาจารย์ตรี	"
ครูโท	หัวหน้าแผนก
เจ้าศาลโท	"
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โท	"
ทันตแพทย์โท	"
นักบัญชีโท	"
นายแพทย์โท	"
ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัด	"
ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	"
พนักงานคดีโท	"
พนักงานคุมประพฤติโท	"
พนักงานสังคมโท	"
รองเจ้าศาลโท	"
หัวหน้าธุรการสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษาศาล	"
เจ้าศาลเอก	หัวหน้ากอง
ทันตแพทย์เอก	"
นายแพทย์เอก	"
เลขานุการ ก.ต.	"
นายแพทย์พิเศษ	ผู้อำนวยการกอง
ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง	"

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๑

(ลงพระนาม) พลตรี นราธิป

รองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ กฎนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๔๑ วันที่ ๗ พ.ค. ๒๕๑๑

ระเบียบ

ระเบียบ ก.พ.

ว่าด้วยทุนเล่าเรียนหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๑

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยทุนเล่าเรียนหลวง ก.พ. จึงวางระเบียบทุนเล่าเรียนหลวงไว้ดังต่อไปนี้

- ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยทุนเล่าเรียนหลวง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๑๑”
- ข้อ ๒. ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป
- ข้อ ๓. ให้ยกเลิกความในข้อ ๘. แห่งระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยทุนเล่าเรียนหลวง พ.ศ. ๒๕๐๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๘. ผู้สมัครสอบจะต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพจากคณะกรรมการแพทย์ ก.พ.”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๑

(ลงพระนาม) พลตรี นราธิป

(กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์)

รองนายกรัฐมนตรี รักษาราชการแทน

นายกรัฐมนตรี ประธาน ก.พ.

หมายเหตุ ระเบียบนี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๓๕ วันที่ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

ที่ สร. ๐๔๐๓/ว. ๕๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๑๑

เรื่อง ให้ส่วนราชการ โรงงานและสถานศึกษาของทางราชการ และองค์การรัฐบาล ได้รับยกเว้นไม่ต้องวางเงินมัดจำของ เงินประกันสัญญา และไม่ต้องจัดให้ธนาคารค้ำประกันในกรณีจ่ายเงินล่วงหน้า

เรียน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อ้างอิง หนังสือที่ น.ว. ๔/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๐๑

ตามที่ได้ขึ้นบันทึกคณะรัฐมนตรีให้ส่วนราชการ โรงงานและสถานศึกษาของทางราชการ และองค์การรัฐบาล ผู้รับจ้าง ได้รับยกเว้นไม่ต้องวางเงินมัดจำของ เงินประกันสัญญา และไม่ต้องจัดให้ธนาคารค้ำประกันในกรณีผู้จ้างจ่ายเงินล่วงหน้า นั้น

บัดนี้ กระทรวงมหาดไทยได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้หน่วยราชการผู้ส่งจ้างจ่ายเงินล่วงหน้าให้แก่เรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ ของกรมราชทัณฑ์ผู้รับจ้าง ได้ไม่เกินร้อยละ ๕๐ โดยไม่ต้องให้ธนาคารรับรองเป็นกรณีพิเศษ ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่า คณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติอนุมัติไว้เป็นหลักปฏิบัติแล้ว ความหนังสือที่อ้างถึงข้างต้น จึงขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๑ ลงมติให้แจ้งกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ ทราบอีกครั้งหนึ่งว่า มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือที่ น.ว. ๔/๒๕๐๑ ลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๐๑ ยังคงใช้บังคับอยู่ กล่าวคือ ให้ส่วนราชการ โรงงานและสถานศึกษาของทางราชการ และองค์การรัฐบาล ผู้รับจ้าง ได้รับยกเว้นไม่ต้องวางเงินมัดจำของ เงินประกันสัญญา และไม่ต้องจัดให้ธนาคารค้ำประกันในกรณีผู้จ้างจ่ายเงินล่วงหน้า

จึงเรียนมา เพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) มนูญ บริสุทธี
(นายมนูญ บริสุทธี)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติกรรม

ที่ สร. ๐๕๐๕/ว. ๖

สำนักงาน ก.พ.

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๑๑

เรื่อง การลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยกรณีทุจริตเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จ

เรียน (เวียนกระทรวงทบวงกรม)

ด้วยในการพิจารณาการลงโทษข้าราชการที่กระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ รายงานไปยัง ก.พ. ปรากฏอยู่เสมอว่า มีข้าราชการจำนวนไม่น้อยกระทำการทุจริตเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทางในการไปราชการและเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จ เป็นเหตุให้เงินของทางราชการต้องสูญเสียไปเพราะเหตุนี้ปีละมีไม่น้อย แต่กระทรวงทบวงกรมมักจะลงโทษต่ำกว่าระดับที่ควรอยู่เนื่อง ๆ ไม่เป็นไปในทางป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ก.พ. พิจารณาเห็นว่า การที่ข้าราชการทุจริตฉ้อโกงเงินของทางราชการโดยทำการเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทาง ตลอดจนเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จนี้ เป็นความผิดทั้งทางอาญาและผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานไม่ประพฤติตนอยู่ในความสุจริต และอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการหาประโยชน์ให้แก่ตนเองตามมาตรา ๑๕ และประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๘๔ (ข) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๘๗ ความร้ายแรงแห่งกรณีและพฤติการณ์มีได้ยิ่งหย่อนไปกว่าการทุจริตต่อหน้าที่ราชการที่มีมติดังกรณี รัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่ น.ว. ๑๒๕/๒๕๐๓ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๐๓ กำหนดให้กระทรวง ทบวง กรม ถือเป็นหลักปฏิบัติควรลงโทษถึงไล่ออกจากราชการ จะปรานีลดหย่อนลงได้ก็เพียงปลดออกจากราชการเท่านั้น เหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุที่จะลดหย่อนโทษลงเป็นสถานอื่นได้ แต่การลงโทษในความผิดดังกล่าวส่วนมากมักจะลงโทษกันเพียงตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน หรือให้ออกจากราชการซึ่งผู้ถูกลงโทษยังมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ ส่วนทางคดีอาญาก็มิใคร่ได้ดำเนินการกัน จึงยังมีการกระทำผิดกันอยู่เนื่อง ๆ ก.พ. เห็นว่าเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันและปราบปรามในเรื่องนี้ กระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ควรกำชับข้าราชการในสังกัดให้สำรวมในเรื่องการทุจริตเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าพาหนะเดินทาง ตลอดจนเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จฉ้อโกงเงินของรัฐเอาไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวไว้ และถ้าข้าราชการผู้ใดยังขึ้นกระทำผิดก็ควรลงโทษสถานหนัก ทำนองเดียวกับความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งจะเป็แนวทางขยับยั้งการทุจริตในเรื่องนี้ให้น้อยลงได้ทางหนึ่ง ก.พ. จึงลงมติให้เวียนกระทรวง ทบวง กรม ทราบ

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และโปรดแจ้งให้ส่วนราชการในสังกัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(ลงชื่อ) พันเอก จินดา ณ สงขลา

(จินดา ณ สงขลา)

เลขาธิการ ก.พ.

กองวินัยและเรื่องราว

๑. ความต้องการตัวบุคคลเพิ่มเติมขององค์การเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศ (AID) ในเวียดนาม

๒. การประชุมระบบการสรรหาและการสอบ

๓. การแก้ไขระเบียบการลา

๔. การจ้างแรงงานเด็ก โดยหน่วยงานของรัฐบาลกลาง

๕. การจ้างแรงงานที่เท่าเทียมกัน (Equal Employment Opportunity)

นอกจากการตั้งคณะผู้ทำงานขึ้น เพื่อศึกษาปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นครั้งแรกแล้ว สำนักงานเลขานุการ IAG อาจออกหนังสือเวียนไปยัง Director ของหน่วยงานทางด้านบริหารงานบุคคล ของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ขอความร่วมมือให้จัดหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ตามที่เห็นว่าสำคัญและต้องการ แทนการตั้งคณะกรรมการพิเศษขึ้นเพื่อศึกษาปัญหาเหล่านี้ โดยเฉพาะก็ได้

IAG มีสำนักงานเลขานุการอยู่ในสำนักบริหารของเลขาธิการ ก.พ. ประธานของ IAG ได้แก่เลขาธิการ ก.พ. ดังกล่าวแล้ว ส่วนรองประธานก็ได้แก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งดำรงตำแหน่งอันสำคัญอยู่ในสำนักงาน ก.พ. นั้นเอง สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๐๙ ประธาน IAG ได้แก่ Mr. Nicholas J. Oganovic และรองประธาน คือ Mr. Irving Kator.

ดังได้กล่าวมาแล้วจะเห็นว่า การประชุมของ IAG นี้จำเป็นและสำคัญมากสำหรับการบริหารงาน ซึ่งมุ่งจะให้เกิดการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งดำเนินหน้าที่กิจการเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงควรที่จะหวนกลับมาดูว่าในประเทศไทยเราได้จัดให้มีการประชุมเช่นว่านี้บ้างแล้วหรือยัง

การบริหารงานบุคคลในเมืองไทยอาจกล่าวได้ว่า เพิ่งจะได้รับความสนใจและพัฒนาให้ดีขึ้นเป็นลำดับมา นับแต่ได้มีการบรรจุวิชาการบริหารงานบุคคล (Public Personnel Administration) เข้าไว้ในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ (ที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นแห่งแรก) และต่อมาก็ได้มีการจัดตั้งคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ปัจจุบันเป็นคณะหนึ่งของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์) ให้การศึกษาชั้นปริญญาโท และแม้ในการจัดหลักสูตรการศึกษาในสถาบันชั้นสูงหลายแห่งต่อมา วิชานี้ก็ได้รับการบรรจุเข้าไว้ในหลักสูตรของสถาบันนั้น ๆ ด้วย

นี่เป็นความก้าวหน้าทางด้านทฤษฎี และเป็นที่ยอมรับว่าการบริหารงานบุคคล หรือ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับตัวคน เป็นศาสตร์ (science) ที่อาจจะเรียนกันได้

สำหรับความก้าวหน้าในด้านการนำเอาทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลมาใช้นั้น ปรากฏว่า ในระยะปัจจุบัน คือประมาณ ๓๐ ปี หลังจากที่ได้อีกกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ฉบับแรก (พ.ศ. ๒๔๗๑) ออกใช้⁶ การบริหารงานบุคคลในแง่การปฏิบัติ ได้รับการกล่าวถึงและนำมาใช้อย่างกว้างขวาง มีการตั้งแผนก หรือกอง ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเพิ่มมากขึ้น แต่ได้เรียกชื่อต่างกันออกไป เช่นกองการเจ้าหน้าที่ แผนกการเจ้าหน้าที่ กองบุคลากร กองอัตรากำลัง เป็นต้น ผู้ปฏิบัติงานทางด้านนี้ก็พยายามที่จะบรรจบจากผู้มีวุฒิที่ได้รับการศึกษาทางด้านการบริหารงานบุคคลโดยตรงมากขึ้น โดยที่มิได้คิดว่าการจัดการเกี่ยวกับตัวคน เป็นศิลปะ (art) แต่อย่างเดียว

การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่จะกล่าวถึง และเห็นว่ามีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องที่เขียนอยู่นี้ ก็คือ การประชุมบริหารงานบุคคล ซึ่งคณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับสำนักงาน ก.พ. ได้จัดให้มีขึ้นระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๔—วันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๐๔ โดยเชิญบุคคลผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทางด้านการบริหารงานบุคคลจากทุกกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงาน องค์การต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เข้าร่วมประชุม ความมุ่งหมายของการจัดการประชุมครั้งนั้น จะดูได้จากคำกล่าวรายงานของหลวงสุขุมพันธุ์ประติษฐ์ อดีตเลขาธิการ ก.พ. ซึ่งกล่าวต่อ ๆ ไปว่า พลเอก ถนอม กิตติขจร รอง

6. ดู อมร รัชสาสัย และโสวัจ สุจริตกุล การบริหารงานบุคคลในประเทศไทย คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อารัมภพจน์ หน้า ๕ หลวงสุขุมพันธุ์ประติษฐ์ อดีตเลขาธิการ ก.พ. กล่าวว่า “...เมื่อเราดูประวัติการบริหารงานบุคคลในประเทศของเราแล้ว จะเห็นได้ว่าในรอบ ๓๐ ปีหนึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญครั้งหนึ่ง กล่าวคือเมื่อประมาณ ๖๐ ปีก่อนโน้น มีการปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน เราก็มียุทธศาสตร์ข้าราชการพลเรือนขึ้นเป็นครั้งแรก ต่อมาอีกประมาณ ๓๐ ปี เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย เราก็ได้อีกกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนฉบับแรก และต่อมาอีก ๓๐ ปี คือในปัจจุบันนี้ เรากำลังอยู่ในยุคพัฒนาประเทศ ซึ่งระเบียบและวิธีปฏิบัติราชการพลเรือนก็ต้องพัฒนาตามไปด้วย.....”

นายกรัฐมนตรี⁷ ในพิธีเปิดการประชุม เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๔ ดังนี้ “.....การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เป็นผลที่เกิดจากความคิดเห็นที่ว่า ระยะนี้ ราชการบ้านเมืองเราได้ขยายตัวไปเป็นอันมาก ราชการจะต้องได้รับการจัดและการปฏิบัติด้วยความสุขุมรอบคอบถูกต้องตามหลักวิชาโดยตลอด การบริหารงานบุคคลในวงราชการเป็นงานสาขาหนึ่ง ซึ่งมีหลักวิชาและหลักปฏิบัติที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเกี่ยวเนื่องกับประสิทธิภาพของราชการเป็นอันมาก จึงควรที่จะได้จัดให้ข้าราชการและบุคคลอื่นๆ ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ได้พบปะกัน เพื่อปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ ตลอดจนความรู้ในวิชาการที่ทันสมัย เพื่อช่วยปรับปรุงตัวบุคคลให้เป็นไปตามนโยบายพัฒนา ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมของชาติ และเพื่อประโยชน์แก่การประสานงาน รวมทั้งช่วยสร้างเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปฏิบัติหน้าที่ หรือประกอบวิชาชีพอย่างเดียวกันด้วย.....”⁸

การประชุมในครั้งนี้ จักรกรีกไว้ในประวัติศาสตร์ของการบริหารงานบุคคลในประเทศไทยได้ว่า “.....เป็นครั้งแรกที่ได้มีการชุมนุมผู้เชี่ยวชาญและผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล เป็นการนำเอาวิชาการและประสพการณ์มารวมกัน ซึ่งข้าพเจ้ามั่นใจว่า ผลจากการรวมกันในลักษณะสามัคคีธรรมเช่นนี้ คงจะทำให้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ และต่อการเจริญเติบโตของสังคมประชาธิปไตยของเรา ปรากฏเด่นชัดขึ้นมา และแนวทางแก้ปัญหาเหล่านั้นก็คงจะปรากฏติดตามมาด้วย.....”⁹

การประชุมได้จัดเป็นแบบบรรยายและอภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากราชการ มหาวิทยาลัย หน่วยงานเอกชนและรัฐวิสาหกิจ การประชุมได้จัดให้มีขึ้น ๑๒ ครั้ง โดยเลือกเอาเวลาตอนบ่ายของวันอังคารทุก ๆ สัปดาห์ ระหว่างเวลา ๑๔.๐๐ น. — ๑๖.๓๐ น. ทุกวัน หัวข้อเรื่องที่ได้นำมาอภิปรายกันนั้นกว้างขวาง และอาจจะกล่าวได้ว่าครอบคลุมเกือบทุกแขนง

7. ขศและตำแหน่งในขณะนั้น

8. จุลสารการประชุมบริหารงานบุคคล ฉบับเปิดประชุม หน้า ๖

9. คำกล่าวเปิดการประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของ ฯพณ ฯ พลเอก ถนอม กิตติขจร รองนายกรัฐมนตรี วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๐๔ ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ใน จุลสารการประชุมบริหารงานบุคคล ฉบับเปิดประชุม หน้า ๔

ของวิชาการด้านบริหารงานบุคคล ซึ่งเริ่มตั้งแต่วิวัฒนาการด้านการบริหารงานบุคคล คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน องค์การกลางบริหารงานบุคคลอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการข้าราชการอัยการ กฤษฎา คณะกรรมการตุลาการ การจัดส่วนราชการเพื่อการบริหารงานบุคคลในกระทรวง ทบวง กรม การสรรหา การแต่งตั้ง โอน ย้าย เลื่อนเงินเดือน การฝึกอบรม วินัย บำเหน็จบำนาญ ฯลฯ เป็นต้น เมื่อท่านผู้ทรงคุณวุฒิได้บรรยายหรืออภิปรายจบในแต่ละครั้งของการบรรยายหรืออภิปราย ก็เปิดโอกาสให้ผู้ที่มาประชุมได้ซักถาม อภิปรายข้อข้องใจเพิ่มเติมได้ต่อไป

การประชุมการบริหารงานบุคคลครั้งนี้ นับได้ว่าเป็นการเปิดศักราชใหม่ของการบริหารงานบุคคลในประเทศไทย จากการสำรวจเพื่อประเมินผลการประชุมนี้ที่คณะผู้จัดประชุมได้จัดทำขึ้นปรากฏว่า มีผู้เห็นว่าควรจะต้องให้มีการประชุมทางวิชาการเช่นนี้อีก ทุก ๆ ๖ เดือน จำนวน ๒๕ ราย ทุกปี จำนวน ๑๑๕ ราย และทุก ๆ ๒ ปี จำนวน ๗ ราย ในจำนวนคำตอบที่ได้รับตอบมาทั้งหมด ๑๔๗ ราย¹⁰ และแม้ว่าผลที่ได้จากการประชุมในครั้งนี้ จะยังมีได้มีผู้ใดศึกษาหรือระบุไว้ให้เห็นเด่นชัดก็ตาม อย่างน้อยก็อาจกล่าวได้ว่า ทำให้ผู้ปฏิบัติงานร่วมอาชีพเดียวกันได้มีการพบปะสนทนาปราศรัยและรู้จักกัน ซึ่งเป็นประโยชน์แก่การติดต่อประสานงานกันในโอกาสต่อมา

การประชุมเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ครั้งที่ ๒ ที่ควรจะกล่าวถึง ได้แก่การประชุมที่เรียกว่า การประชุมประสานงานการบริหารงานบุคคล ซึ่งทางสำนักงาน ก.พ. ได้จัดให้มีขึ้นที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๘ การประชุมในครั้งนี้ได้จัดให้มีขึ้น เนื่องจากขณะนั้น ทางสำนักงาน ก.พ. เห็นว่า ระเบียบ ข้อบังคับ กฎ น.ว. รวมทั้งการปฏิบัติการต่าง ๆ ที่สำนักงาน ก.พ. ได้จัดทำไปนั้น ยังมีข้อขัดข้องในทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ทางด้านการบริหารงานบุคคลของกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ อยู่เนื่อง ๆ จึงเห็นสมควรที่จะได้มีการซักซ้อม ทำความเข้าใจ และเปิดโอกาสให้ซักถามข้อความใด ๆ หรือกฎระเบียบ ข้อบังคับ หรือ น.ว. ใด ๆ ก็ตามที่ยังเป็นที่สงสัยไม่กระจ่างแจ้งในการปฏิบัติตาม

10. ไสริจ สุจริตกุล "ประเมินผลการประชุม" จุลสารการประชุมบริหารงานบุคคล ฉบับประชุมวาระที่ ๑๑, หน้า ๔๐

เสียที ด้วยเหตุนี้จึงได้จัดให้มีการประชุมดังกล่าว ซึ่งก็เป็นการประชุมเพียง ๑ วัน จึงยังมีอาจกล่าวได้ว่าเป็นการประชุมเพื่อวัตถุประสงค์ประสานงานบุคคลได้ อาจเรียกว่าเป็นการประชุมเพื่อชักซ้อมความเข้าใจ และหาทางปฏิบัติที่ถูกต้องตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนมากกว่า

ดังได้กล่าวแล้วว่า การประชุมเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีขึ้นในครั้งแรก ได้รับความสำเร็จมาก เพราะการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีอาชีพเดียวกันมาประชุมปรึกษาหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน นั้น แท้ที่จริงก็เป็นการประสานงานกันอย่างไม่เป็นทางการแบบหนึ่งตามหลักการบริหาร และยิ่งจำเป็นและมีความสำคัญมากขึ้น ถ้าการประชุมนี้จะจัดให้มีขึ้นเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับกิจการในหน้าที่ ซึ่งหน่วยงานเหล่านั้นต้องปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือเวียน ซึ่งออกโดย ก.พ. ทั้งนี้ก็เพราะกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือเวียน ดังกล่าว ที่ออกมานั้นก็เพื่อใช้บังคับแก่ข้าราชการตามหน่วยงานต่าง ๆ นั้นเอง จึงสมควรจะได้รับฟังความคิดเห็น หรือได้มีการปรึกษาหารือ ขอความร่วมมือจากผู้ใช้ คือข้าราชการต่าง ๆ นั้นด้วย ในลักษณะที่ฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ดำเนินการตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ และอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ดูแลการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ นั้น ๆ จึงเป็นการสมควรที่ทั้ง ๒ ฝ่ายจะได้มีโอกาสพบปะปรึกษาหารือกัน ทำนองปลูกเรือนต้องตามใจผู้อยู่ ซื่ออยู่ต้องตามใจผู้นอน หาไม่แล้ว กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ต่าง ๆ ที่ออกมาใช้ก็จะมีข้อขัดข้องในทางปฏิบัติ ซึ่งจะ ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ พยายามหาทางหลีกเลี่ยงมากขึ้น ก็จะเป็นการลำบากแก่ ก.พ. ในการตรวจสอบ หรือบังคับให้เป็นไปตามกฎ ข้อบังคับ นั้น ๆ ยิ่งขึ้น จึงเห็นว่าการประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างเจ้าหน้าที่ชั้นหัวหน้าของหน่วยงานต่าง ๆ กับเจ้าหน้าที่ของ ก.พ. จะช่วยให้เป็นการตัดไฟแต่หัวลม ช่วยให้การปฏิบัติงานด้านบริหารงานบุคคลบรรลุผลตามระบบคุณธรรมมากยิ่งขึ้น

ข้าราชการกรุง

โดย กันเอง

ข้าพเจ้าเป็นข้าราชการอาชีพ (Civil Servant by Profession) เคยรับราชการทั้งในหัวเมืองและส่วนกลาง เคยวันก็ยังมิอาชีพรับราชการอยู่ด้วยความสุขสบายตามควรแก่สภาพที่กล่าวว่าเป็นข้าราชการอาชีพ เพราะข้าพเจ้ามีรายได้ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดจากเงินเดือนเดียว สำหรับรายได้จากการขายกระดาษหนังสือพิมพ์เก่า ๆ และขวดเก่า ๆ นั้น นับว่าเป็นรายได้ปลื้มย่อย ไม่ใช่รายได้หลัก

โดยที่ข้าพเจ้าเคยรับราชการทั้งในหัวเมืองและส่วนกลางทั้งกล่าวแล้ว ข้าพเจ้าจึงมีประสบการณ์เกี่ยวกับชีวิตข้าราชการหัวเมืองและข้าราชการกรุงอยู่บ้างเล็กน้อย สำหรับชีวิตข้าราชการหัวเมืองได้เคยเล่าสู่กันฟังไปบ้างแล้ว คราวนี้ ก็อยากจะเล่าให้ฟังถึงชีวิตข้าราชการกรุงกันบ้าง เพราะข้าราชการหัวเมืองกับข้าราชการกรุงจะเปรียบไปก็เหมือนนิทานอีสปเรื่อง หนูนานนอกกับหนูในเมือง

วันหนึ่ง หนูนานนอกไปเยี่ยมเพื่อนหนูที่อยู่ในเมือง เห็นเพื่อนหนูอ้วนท้วนสมบูรณ์ดี ก็นึกว่าอยู่ในเมืองนี้สุขสบายจริงหนอ ตกค่ำหนูในเมืองก็ชวนหนูนานนอกออกไปกินเลี้ยง หนูนานนอกก็งก ๆ เงิน ๆ ตามหนูในเมืองไปด้วยความกระตือรือร้น ระหว่างทางหนูนานนอกก็ชักถามไม่ขาดปากด้วยความตื่นตาตื่นใจและอยากรู้อยากเห็นตามประสาของหนูนานนอก

“นั่นเสียงอะไรนะไอ้เกลอ ดังกังกับฟ้าร้อง”

“อ้อ” หนูในเมืองยกคันทันหน้าลูบหนวกก่อนจะตอบอย่างภาคภูมิใจว่า “เสียงรถยนต์ยังไล่ แดวบ้านลือคงไม่เคยเห็นละซิ ที่ในเมืองนี้รถราขวักไขว่ทั้งกลางวันกลางคืนละเกลอเอ๋ย จะไปไหนมาไหนต้องระวังตัวแจ ข้ามถนนก็ต้องข้ามตรงทางม้าลาย ชะดีชะร้ายรถมันจะทับเอาตัวแบนเป็นกล้วยปิ้ง”

“อู๊ย เสียวไส้” หนูนานนอกอุทาน “น่ากลัวใจนิ ไปไหนมาไหนที่แสนลำบาก สู้บ้านข้าไม่ได้ นึกจะไปไหนก็วิ่งตะลอน ๆ ไป ไม่ต้องระวังรถรา.....”

“กล่อมมันบ้านนอกนั้นนี่” หนูในเมืองยิ้มพลางเกาตีข้างตัวตื่นหลัง

“เอ๊ะ มันแสงอะไร แหม—แป๊บแสงลูกตาจ้งเลย”

“อ้าว ลือไม่เคยเห็นหรอกหรอ เขาเรียกไฟฟ้า บ้านลือถ้าจะยังไม่มีไฟฟ้าใช้สินะ”

“ยังเลย แต่แหมไฟสว่างยังงี้ ข้าว่ามันอันตรายจังนี่”

“เฮ้ย มันจะยากอะไร พอถึงที่สว่างๆ เราก็ใส่ดินหมา—เอ้ย ดินหนูวิ่งให้มันเร็วขึ้น หน่อยเท่านั้นก็ปลอดภัย”

“อู๋ตาย—เกลอเห็นแม่ผู้หญิงคนนั้นมั๊ยนั่งชันในโรง”

“ว่า ลือนี่เขยจ้งแฮะ” หนูในเมืองเกาหูแกรกๆ “ช่างไม่ทันสมัยเสียบ้างเลย เดียวนี้มันยุคอวกาศแล้วนะ ไอ้ที่ลือเห็นนั่นเค้าเรียกว่า มินิสะเกรทโงละ ไม่ใช่ชันนั่งชันในอะไรหรอก”

“ผ้าเดี๋ยวนคงจะแพงนะ ทิดนะ”

“ธ่อ แฟชั่นเขายังงั้นเอง ไม่เกี่ยวกับผังกกับผ้าอะไรหรอก บางคนมีกระโปรงยาวๆ แม้กัพับริมเข้าไปให้มันสั้น เขาเรียกว่าไซซ์ขำอ่อน”

“อู๋ เสียใจ” หนูบ้านนอกร้อง “สาว ๆ บ้านข้าละก็เขินไม่มีวันได้เห็นขำอ่อนแม้ง่าย ๆ ยังงี้หรอก ให้ตายซี”

“ลืออยู่อีกซัก ๒-๓ วันซิอะ อ้าวจะพาไปเที่ยวชายทะเล แถวชายหาดเค้านั่งกันสนับยังกว่านี้อีก” “เฮ้ยอย่า ๆ” หนูในเมืองร้องลั่นเมื่อเห็นหนูบ้านนอกวิ่งไปตม ๆ เหยื่อที่วางไว้บนกับดักหนู

“ทำไมล่ะ” หนูบ้านนอกตีหน้าเซ่อ

“อย่าไปกินข้าว” หนูในเมืองร้อง “นั่นมันอ้อยเหี่ยวเรา ลือขึ้นก้าวไปอีกก้าวเดียว กับมันจะได้บังคับตาย....”

หนูบ้านนอกถอยหลังกรูต “บ๊ะ เล่นใช้กับดักกันด้วยหรอ?”

“นอกจากกับแล้วคนในเมืองเขายังใช้ยาเบื่ออีก เอาข้าว—เอาขนมปังคลุกยาเบื่อลือ ลือขึ้นกินลุ่มลุ่มลุ่มหามหัวจงบเห”

“มาตรการ มาตรการกันชัด ๆ นีหว่า” เลือกลูกทุ่งของหนูบ้านนอกชักพลุ่งขึ้นแล้ว “ยังงี้ข้ากลับไปหาอะไรกินแถวท้องนาอย่างเก่าดีกว่า”

จ ล ๖

นิทานเรื่องนี้ยังไม่จบ

ข้าราชการหัวเมืองมักจะทักทักเข้าใจเอาง่ายๆ ว่า ชีวิตข้าราชการส่วนกลางหรือข้าราชการกรุงนั้นแสนสบาย อยู่แต่ในร่ม ออฟฟิศติดแอร์คอนดิชั่น นั่งทำงานอยู่กับโต๊ะทั้งวันๆ ไม่ต้องออกไปบุกป่าฝ่าดงพืชมตามท้องที่เหมือนข้าราชการบ้านนอก เข้าไป—เย็นกลับ มีรถบัสสวัสดิการคอยรับ—ส่ง ฟรีแทบจะถึงหัวกะโหลกบ้าน อยู่ใกล้ชิดเจ้านายชั้นผู้ใหญ่ เงินเดือนชั้น ๒ ชั้น ลูกเต้าก็เข้าโรงเรียนฝรั่ง ฯลฯ และยังอะไรต่อมิอะไรอีกร้อยแปด ข้างฝ่ายข้าราชการส่วนกลางก็เข้าใจเอาว่า ข้าราชการหัวเมืองสบายกว่าข้าราชการกรุง บ้านพักก็มีน้ำ—ไฟไม่ต้องเสีย ไม่ต้องซักเสื้อผ้าส่งค่าเช่าบ้าน อาหารการกินก็ถูกกว่าในกรุง ทางใช้จ่ายฟุ่มเฟือยก็ไม่มี ค่าลงกินนอน เก็บเงินได้ ส่วนข้าราชการกรุงเงินเดือนชักหน้าไม่ถึงหลัง หรือบางทีถึงกับต้อง ‘ชักดาบ’ ต้องเซ็นเชื่อบริษัทระบบข้อแพ่งขายถูก สิ้นเดือนต้องคอยหลบหน้าเจ้านาย หนีไปทางไหนก็มีแต่จดบัญชี ของผ่นส่ง หนี้สินแทบจะล้นพ้นตัว ฯลฯ สารพัดอีกนั่นแหละ เรื่องนี้ถ้าจะตั้งเป็นญัตติได้ว่ากันว่า “ข้าราชการหัวเมืองดีกว่าข้าราชการกรุง” หรือ “เป็นข้าราชการกรุงดีกว่าข้าราชการหัวเมือง” ก็เห็นจะได้กัน ๓ วัน ๓ คืนไม่จบ การที่ข้าพเจ้าเขียนเรื่องนี้ก็ได้หวังว่าจะให้ข้อถกเถียงนี้เป็นอันยุติ เพราะฉันเชื่อว่าข้าราชการแล้วเงินเดือนย่อมไม่พอใช้กันทั้งนั้นไม่ว่าจะอยู่ในกรุงหรือนอกกรุง

ปัญหาแรกที่ข้าราชการกรุงจะต้องประสบก็คือการหาบ้านเช่า หรือหาเช่าบ้าน บ้านเช่าราคาถูก ในกรุงย่อมหาเช่ายากกว่าตามหัวเมืองอย่างไม่ต้องสงสัย ข้าพเจ้าจะผ่านปัญหานี้ไปเพราะเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมค่าเช่าตามกฎหมายว่าด้วยการนี้

ถัดจากที่อยู่อาศัยก็มาบังจยเครื่องนุ่งห่ม ตอนอยู่หัวเมืองข้าพเจ้าแต่งชุดตรวจการสีทากีชุดเดียวก็ไปไหนต่อไหนได้ทั้งวัน เข้าแต่งไปทำงานบนที่ว่าการอำเภอ เย็นถอดชุดบนอินทรรณู ปลดเครื่องหมายที่คอเสื้อเข้าสโมสรได้เลย รุ่งขึ้นบางทีก็เปลี่ยนแต่เสื้อ กางเกงนุ่งซ้ำอีกวันยังไหว บางวันไปท้องที่ก็ชุดนี้แหละค้างคืนได้สบายๆ ๑ คืน รุ่งเช้าจึงเปลี่ยนชุดใหม่ นับว่าสะดวกและประหยัดดี แต่พอได้รับคำสั่งย้ายเข้ากรมฯ ข้าพเจ้าก็ยกเครื่องแบบตรวจการที่มีอยู่ให้เสมียนอำเภอหมค คงเหลือใช้แต่ชุดที่ตัดล่าสุดไว้ชุดเดียว ครั้นถึงกรุงเทพฯ ก็ต้องหาซื้อเสื้อชุดสีขาว เพราะอยู่หัวเมืองส่วนมากใช้แต่เสื้อสเปอร์ต เสื้อขาวยาลายบาตาท้องตัดกางเกงใหม่ เพราะเคยใช้แต่สีทากีเป็นพื้น ต้องซื้อเน็คไทใหม่เพราะไม่เคยใช้ สิ้น

เงินค่าเสื้อผ้าไปเกือบหมดเงินเกือบทั้งเดือน “ทำไมหนอชุดตรวจการสีกาก็ได้ชื่อว่าเป็นเครื่องแบบข้าราชการพลเรือน ทำไมข้าราชการส่วนกลางเขาถึงไม่แต่งกัน” ข้าพเจ้าให้นึกถึงขา

“มันเขยว่ะ” เพื่อนข้าพเจ้าคนหนึ่งเคยตอบ

“เขยยังงี้ ก็เครื่องแบบนี้มา ทำไมทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศเขาแต่งกันได้ ถึงข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ไปงานพิธี ไปตรวจราชการก็เห็นแต่งเครื่องแบบกันหมดแหละนี่”

“ก็นั่นแหละ เขาเก็บไว้แต่งเวลาไปหัวเมืองเท่านั้น ในกรุงเทพฯ นี่เขาไม่แต่งกันหรอก”

“นั่นซิ ทำไมเขาถึงไม่ยอมแต่งเครื่องแบบ?”

“เพราะไม่เป็นที่นิยม”

“ทำไมถึงไม่เป็นที่นิยม?” ข้าพเจ้าซักยังกะทนาย

“เพราะพวกซัดเล็กก็อายุพวกซัดใหญ่ พวกซัดเดี่ยวก็นายพวกสองซัด สองซัดก็อายุ ๓ ซัด ฯลฯ”

“ถ้าอายุยังงั้นก็จะได้ช่วยให้มุนานะทำราชการให้เลื่อนขั้นเร็วขึ้น” ข้าพเจ้าว่า

“ก็ใครๆ เขาไม่แต่งเครื่องแบบ เราจะไปแต่งอยู่คนเดียวได้ยังไง เขยแปลก” เขาโต้

“ความจริง เครื่องแบบสีกาก็จะช่วยประหยัดรายจ่ายได้อีกเยอะทีเดียวนะ ราคาก็ถูกกว่าผ้าพวกไทเร ไทร่อน ไม่ต้องเปลืองค่าซักแห้ง กันคนโคตรมได้ด้วย เพราะแต่งสีกาก็ไปไหนก็ไม่กลมกลืนกับผู้คน เป็นที่ละอายตา เลิกงานก็ไม่อยากเกลไถล”

“หรือจะเป็นด้วยเครื่องแบบผ้าหนามันร้อน” เพื่อนข้าพเจ้าว่า

“ก็ผูกเน็คไทไม่ร้อนหรือ แล้วแต่งสากลั่นมันยิ่งร้ายหรือ”

“ไม่รู้โว้ย” เพื่อนข้าพเจ้าสรุป

เห็นหรือไม่ว่าปัจจัยสี่อันเป็นสิ่งจำเป็นมูลฐานในการดำรงชีวิต เท่าที่เล่ามาเพียง ๒ ปัจจัยก็เป็นปัญหายุ่งยากเสียแล้ว ตั้งแต่ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ที่นั่งนอนถึงอาหาร ดูที่หรือ

เริ่มกันแต่อาหารมือเขากันเลยทีเดียว ที่จะกินข้าวมาจากบ้าน หรือเข้าชั้นนั่งเอื้อระเหยตามร้านกาแฟก็เป็นอันหมดหวัง เพราะต้องรีบแหกขีตาตื่นแต่ไก่โห่เพื่อจะได้รับมาชั้นรถเมล์ประจำทางให้ไปทำงานทันเวลา ชินนั่งชกข้าวต้ม เปิบข้าวสวยโอ้เอ้อยู่ มีหวังไปทำ

งานสายโถ่ง ไหนรถจะแน่น ไหนรถจะติด เรื่องนี้จะยกไปว่ากันอีกที พูดถึงเรื่องอาหารเข้ากันก่อน อย่างเก่งก็รีบซดๆ กาแฟแก้วเดียวแล้วรีบจำเดินไปขึ้นรถเมล์ ส่วนมากเท่าที่เห็นข้าราชการกรุงมักจะรีบมาแต่เช้า ลงชื่อในสมุดลงเวลาหรือสมุดทำการรายวันแล้วก็รีบไปหาอะไรใส่ท้องที่โรงอาหาร ว่ากันในแง่ประหยัดก็ต้องเปลืองค่าอาหารมือเช้าอีกมือ จะกินมาจากบ้านเหมือนอยู่หัวเมืองก็ต้องตื่นกันสักตี ๓ ตี ๔ จึงจะหุงหาทัน อุปสรรคอีกประการหนึ่งสำหรับคนมีครอบครัว คือ เข้าจะต้องรีบไปส่งลูกเข้าโรงเรียนเสียก่อนจึงจะไปทำงาน ยกเว้นตอนปิดเทอมกับคนที่ยังไม่มีลูกก็ตัดปัญหาไปได้ มีเรื่องเล่ากันว่าข้าราชการกรุงชั้นผู้น้อยผู้หนึ่งเลี้ยงไก่ไว้ที่บ้าน ความที่จะรีบมาทำงานเช้าๆ ก็เอาไข่ไก่ใส่กระเป๋ากางเกงมาข้างละฟอง แล้วมาฝากร้านกาแฟที่กรมช่วยลวกให้ คงจ่ายเฉพาะค่ากาแฟแก้วเดียวประหยัดค่าใช้จ่ายไปได้วันละ ๒ บาท วันหนึ่งขณะที่โหมเมาในรถเมล์อย่างเคยเกิดมีผู้โดยสารขึ้นมาแน่นรถถึงกับต้องยืนเบียดกัน ตะแียนตัวลึบคอยก้นมิให้คนเบียดไข่ไก่ในกระเป๋าได้ ขณะที่รถออกจากป้ายแห่งหนึ่ง คนขับเกิดเหยียบคันเร่งอย่างแรง รถกระตุกกระชากคนโดยสารเสียหลักยายล้มคนหนึ่งเซเซตๆ มาปะทะข้าราชการผู้เคราะห์ร้ายเข้าโครมเบื้อเรื้อ ข้าราชการผู้นั้นร้องออกมาสุดเสียงว่า

“อ๊วย ล้อทำไข่อ้วแตก”

แล้วรีบผลุนผลันลงจากรถเมล์ทันใด เห็นจะไม่ต้องเล่าต่อก็คงได้ว่า ข้าราชการผู้นั้นต้องนั่งแท็กซี่กลับบ้าน ขาดงานไปวันหนึ่ง

สำหรับอาหารกลางวัน ข้าราชการกรุงส่วนมากก็หาซื้อกินเอาแถวๆ ที่ทำงานนั่นเอง เป็นการประหยัดค่ารถ ถ้ากินข้าวราดแกงธรรมดาราคาก็ตกจานละหกสลึงถึงสองบาท ๒ จาน อิ่มก็ ๔ บาท ค่าโอวเลี้ยงแก้วละ ๗๕ สตางค์ หรือ ๑ บาท แล้วแต่อัธยาศัยว่าจะกินน้ำตาลละลายน้ำร้อนใส่ทางกาแฟแช่เย็น หรือว่าจะกินกาแฟดำเย็น เพื่อตัดปัญหานี้ ข้าราชการบางคนก็ผูกปิ่นโตเป็นเพื่อน ข้าราชการผู้น้อยบางคนก็นำวิธีสมัยเป็นนักเรียนมาใช้ โดยกดข้าวห่อหรือใส่กล่องอาลูมิเนียมมาจากบ้าน โดยมากสถานที่ราชการแทบทุกแห่งมักจะมีกฎว่า ห้ามนำอาหารเข้าไปกินในที่ทำงาน พอพักเที่ยงก็ต้องกระมิกะเมี้ยนไปหาที่ลับๆ คาตักหน่อย แต่คงไม่อับจนถึงกับไปกินในห้องน้ำเป็นแน่ มินิทานเกี่ยวกับอุบัติเหตุบนรถเมล์อีกตามเคยว่า ข้าราชการกรุงชั้นผู้น้อยคนหนึ่ง (พระเอกในเรื่องแบบนี้มันต้องเป็นข้าราชการชั้น

ผู้น้อยทุกทีไปนะซิ) กตข้าวใส่กล่องอาลูมิเนียมมาเกินยี่สิบปีทำงานเป็นประจำ อยู่มาวันหนึ่ง ขณะที่โหนมาในรถเมล์เช่นเดียวกับข้าราชการชั้นผู้น้อยทั้งหลาย รถเกิดเบรคโดยกระทันหัน กล่องข้าวในมือหล่นลงบนพื้นรถ ฝาเปิดข้าวกระจายไปทาง กับกระเด็นไปทาง

คนในรถก็มองกล่องข้าวที่ตกอยู่เป็นตาเดียวแล้วก็เงยหน้าขึ้น มองหน้าข้าราชการผู้เคราะห์ร้ายเป็นตาเดียวอีกที เจ้าตัวหน้าแดงด้วยความอายแทบแทรกแผ่นดินหนี รีบผลุนผลันลงจากรถไปทันทีที่รถจอดป้าย

ถ้าเป็นหนัง สคริปต์ตอนนี้อย่าให้ตัดภาพไปโคลสอัปภาพกล่องข้าวที่ตะแคงอยู่บนพื้นรถอันคลาคล่ำไปด้วยผู้คน ฝากล่องกระเด็นอยู่ใกล้ๆ กัน เห็นข้าวสวยกระจายอยู่เต็มพื้นรถ เห็นไข่เจียวคั่วดีเลิศลอยอยู่ชั้นหนึ่งขนาดเท่าที่ชดไฟเป็นชิ้น ปลาทุตัวหนึ่งจะทอดหรือต้มก็ได้มันนอนตะแคงอยู่อย่างสงบเสงี่ยม ครั้นแล้วก็มียอดเท้าผ้าใบมอมๆ ของใครคนหนึ่ง—สมมุติว่าเป็นเด็กกระเป๋าก็แล้วกัน—ยื่นมาหยิบปลาทุให้พลิกขึ้นเห็นอีกด้านหนึ่งซึ่งมีแต่ก้าง เพราะปลาตัวนั้นมีเนื้อเหลืออยู่เพียงซีกเดียว!

ภาพยนตร์เรื่อง “ข้าราชการกรุงวิบโยค” ควรจะจบลงตรงนี้ แต่เรื่องนี้ไม่ใช่ภาพยนตร์ จึงต้องเล่ากันต่อไป แต่เห็นจะต้องผ่านบ้างจ้ะ ยารักษาโรคไป เพราะเรื่องนี้ดูจะไม่ลำบากยากเย็นอะไรนัก ตราบใดที่ร้านเจ๊กขายยายังมีออกเกลื่อนกรุง และยังไม่มีการควบคุมอย่างเข้มงวดกวตขัน ข้อควรระวังก็คือ ระวังจะไปเจอยาปลอมเข้าเท่านั้น

จะเล่าถึงการเดินทางเข้าไป—เย็นกลับที่แสนสะดวกสบายให้ฟัง เรื่องนี้ต้องขึ้นอยู่กับว่าที่พักอาศัยของท่านอยู่ที่ไหนด้วย แต่เกือบจะร้อยทั้งร้อยต้องอยู่ในตรอกในซอยเป็นแน่ละ เพราะบ้านพักกรุงเทพฯ ที่ติดถนนใหญ่อย่างหัวเมืองนั้น เห็นจะมีก็แต่อาคารสถานที่ราชการและร้านเจ๊กเท่านั้น ซอยไหนมีรถเมล์เล็ก หรือสามล้อเครื่องเดินประจำก็ดีไป ถ้าไม่มีรถก็ต้องเดิน หน้าร้อนก็อาจจะเหงื่อตกนิดหน่อย หน้าหนาวก็ต้องรับจ้ำหนาวเพราะอากาศมันหนาว บางวันอาจตื่นสายก็ได้ ถ้าหน้าฝนก็กรรมเพราะจะเดินก็ไม่ได้ ต้องค่อยๆ กะย่องกะแย่งเรียกว่าย่องจะถูกกว่า บางทีถึงกับต้องถอดรองเท้าหัวพับขาทางเก่งให้พ้นเข้า บางวันเคราะห์ร้ายรถยนต์แล่นเฉี่ยวหน้าโคลนสาหัสขึ้นมาเปียกเสือกางเกงก็มี นิดหน่อยไม่เป็นไร แต่ถ้าเปียกโชกเหมือนตอนเล่นสงกรานต์ละก็ เห็นจะต้องย้อนกลับไปเปลี่ยนชุดใหม่ กรณีที่เล่น

บทสีกาลูเล่นเช่นนี้จำเป็นต้องมีร้านปากซอยที่เป็นเจ้าประจำอยู่สักร้านด้วย เนื่องจากต้องอาศัยน้ำล้างเท้าก่อนสวมรองเท้า เพราะใครก็ไม่อยากให้ใครเอาดินโคลนมาล้างให้เลอะบ้านช่องเขา ถ้าสนใจจริงๆ ก็เห็นจะต้องหาถุงพลาสติกใส่น้ำจากบ้านหิ้วมาเองเท่านั้น ตำราหน้าข้าพเจ้าเคยใช้ได้ผลมาแล้ว ที่จะหวังพึ่งจักรยานสองล้อหรือมอเตอร์ไซด์อย่างข้าราชการหัวเมืองนั้นอย่าหมาย เพราะเกี่ยวกับปัญหาต้องซื้อรถใหม่หนึ่ง คันหาที่ฝากรถหนึ่ง

อาจเป็นด้วยเหตุนี้กระมัง ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช จึงถึงกับต้องกล่าวไว้ว่า

“คนที่ยังสมัครเป็นข้าราชการประจำในปัจจุบันนี้

ถ้าไม่ใช่เป็นคนสันดานเพราะไม่มีขนหน้าแข้งจะทำมาหากินของตนเอง

ก็เป็นคนเสียสละเพื่อชาติบ้านเมืองอย่างน่าสรรเสริญ”

ปัญหากฎหมาย ระเบียบ และวินัยข้าราชการพลเรือน

ตอบโดย

สมดี เจริญกุล	บุคลากรเอก	กองระเบียบข้าราชการ
เสริมสุข โกวิทวานิช	นิติกรโท	กองวินัยและเรื่องราว
อาลย์ อังคะวนิช	วิทยาการโท	กองระเบียบข้าราชการ
ชนะ อินสว่าง	นิติกรโท	กองวินัยและเรื่องราว
สมพงษ์ นิ่มนกร	นิติกรโท	กองระเบียบข้าราชการ

สำนักงาน ก.พ.

ปัญหากฎหมาย

ตอบคุณบุญรัตน์ ณ ลำปาง

ถาม ผมได้รับ คำสั่งแต่งตั้ง เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ชั้นตรี ตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ ตามคำสั่งของปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๐๙ และคำสั่ง ตั้ง ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๐ โปรดให้คำตอบผมด้วยว่า ผมจะได้เลื่อน เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ หรือไม่ เพราะกฎหมายใหม่ ได้แก้อัตราเงินเดือนจาก ๙๐๐ บาท เป็น ๑,๓๐๐ บาท จึงจะขอเลื่อนเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ ได้ และคำสั่งแต่งตั้งผมเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ซึ่งคำสั่งออกตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน จะมีผลบังคับย้อนหลังได้หรือไม่ จะขัดแย้งกับกฎหมายใหม่หรือไม่

อนึ่ง ผมอยากจะถามสำหรับข้าราชการครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้สั่งแต่งตั้งเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ ตามคำสั่งของจังหวัด ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๑๐ และตั้ง ณ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๐ ว่าบุคคลเหล่านี้จะมีสิทธิได้ปรับขยายเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี ตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ หรือไม่ เมื่อครบ ๑ ปีแล้ว และทางจังหวัดได้สั่งให้รายงานผลการปฏิบัติ

งานและปริมาณงานคนละ ๖ ชก เมื่อครบ ๑ ปีแล้ว เพื่อจังหวัดจะได้รายงานขอปรับขยาย อัตราชั้นจัตวาเป็นอัตราชั้นตรีต่อไป.

ตอบ ข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นจัตวา จะเลื่อนเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรี จะต้องมียศสมบัตินับตามนัยมาตรา ๕๗ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ๑๗ ประกอบกับมาตรา ๖ พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๑๐) กล่าวคือ จะต้องรับราชการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี และได้รับเงินเดือน ๑,๓๐๐ บาทมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ปี และดำรงตำแหน่งประจำ แผนก หรือตำแหน่งที่เทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี ฯลฯ

ดังนั้น ผู้ที่จะเลื่อนเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญชั้นตรีตามความหมายนี้ จะต้องมียศสมบัตินับครบถ้วนทุกประการ ตามที่ ก.ม. บัญญัติไว้ ทั้งนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่ ๑ ต.ค. ๑๐ เป็นต้นไป แต่สำหรับผู้ที่มีคุณสมบัติครบตามนัยมาตรา ๕๗ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ๑๗ อยู่เดิม หรือมีคุณสมบัติครบหลัง ๑ ต.ค. ๑๐ แต่ยังไม่มีการแต่งตั้งเป็นชั้นตรี การที่จะแต่งตั้งเป็นชั้นตรีหลังวันที่ ก.ม. ใช้บังคับ (หลัง ๑ ต.ค.๑๐) จึงทำไม่ได้ เพราะเป็นการขัดกับพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๑๐ และ ก.ม. ฉบับใหม่ก็มีได้บัญญัติให้มีบทเฉพาะกาลผ่อนผันให้แก่ผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตาม ก.ม. เดิม แต่ประการใด

ส่วนคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นชั้นตรี ถ้าสั่งไว้ก่อน ๑ ต.ค. ๑๐ โดยให้มีผลย้อนหลังไปวันที่ข้าราชการผู้นั้นมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามมาตรา ๕๗ วรรค ๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน ๑๗ เดิม ย่อมเป็นคำสั่งที่ชอบด้วย ก.ม.

ตอบสมาชิกจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ถาม ๑) ในที่ทำการแห่งหนึ่งมีชั้นเอกเป็นหัวหน้า มีชั้นโท ๑ คน ชั้นตรี และจัตวาอีกหลายคน ทุกคนสังกัดอยู่กองเดียวกัน ชั้นโทสอบแข่งขันไปนอกได้ เดินทางไปดูงาน ๑ เดือน แต่การไปไม่มีคำสั่งจากกองสังกัด มีแต่คำสั่งของกองวิเทศสัมพันธ์สั่งกับชั้นโทเอง หัวหน้าผู้เป็นชั้นเอกห้ามชั้นโทว่า อย่าไปเพราะไม่มีคำสั่งจากกองสังกัด แต่ชั้นโททงตัวว่า

มีความรู้ หาทางออกโดยทำหนังสือขออนุญาตไป กองที่สังกัดยังไม่อนุญาตมา ก็จัดการเดินทางไปเสียก่อน จึงได้เสนอให้ย้ายไปเสีย กรณีเช่นนี้ จะลงโทษตัดเงินเดือนฐานละทิ้งหน้าที่ได้หรือไม่

๒) พอคำสั่งกรมส่งย้ายมาถึง ชั้นเอกได้ส่งชั้นตรีผู้หนึ่ง บันทึกต่อจากคำสั่งของหัวหน้าผู้เป็นชั้นเอก ให้ชั้นโทผู้นั้นรับทราบโดยการลงชื่อพร้อม วัน เดือน ปี ที่กรมส่งย้ายไว้เป็นหลักฐานด้วย แต่ชั้นโทผู้นั้นไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของชั้นตรี และบันทึกตอบว่าหัวหน้าไม่มีอำนาจสั่งชั้นตรีให้ส่งราชการกับชั้นโท ในเมื่อชั้นโทผู้นั้นหัวหน้าใช้ให้ทำหน้าที่เท่ากับพนักงานชั้นจัตวา ส่วนชั้นตรีเป็นกรรมการรักษาคุณแจเซฟ เป็นหัวหน้าห้องปฏิบัติการ ดังนั้นจะถือเป็นการขัดคำสั่งกระต้างกระเถียงต่อชั้นตรีผู้มีฐานะเหนือกว่าได้หรือไม่ และเป็นการขัดคำสั่งหัวหน้าซึ่งเป็นชั้นเอกด้วย

๓) จะตัดเงินเดือนเป็นสองกรณี แต่ชั้นโทผู้นั้นไม่ยอมรับทราบคำสั่งตัดเงินเดือน จะทำอย่างไรจึงจะบังคับให้เซ็นทราบได้ การไม่ยอมเซ็นทราบนั้น จะตัดเงินเดือนเลยโดยถือว่าสั่งแล้ว และเพิ่มโทษฐานขัดคำสั่งไม่ยอมเซ็นชื่อรับทราบอีกจะได้ไหม ตัดอย่างสูงกี่เปอร์เซ็นต์

๔) ชั้นโทผู้นั้น หัวหน้าผู้เป็นชั้นเอกพยายามจะให้กลับตนแต่ไม่เป็นผล เห็นว่าเหลือที่จะเลียงไว้ในราชการ โปรดเสนอ ก.พ. พิจารณาให้ออกจากราชการเพื่อเงินของราชการ จะได้ไม่ต้องเสียเป็นเงินเดือนกับคนชนิดนี้ จะเหมาะสมอย่างยิ่ง

ตอบ ตามบัญญัติข้อเท็จจริงไม่ชัด ขอตอบพอเป็นแนวทาง ดังนี้

๑) ส่วนราชการระดับกองไม่น่าจะมีอำนาจสั่งข้าราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการต่างกองให้ไปปฏิบัติงานต่างประเทศได้ เว้นแต่เป็นการส่งโดยได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจโดยชอบ ซึ่งถ้าเป็นกรณีดังกล่าว การที่ชั้นโทผู้นั้นเดินทางไปก็ยังไม่ถือว่าเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการ แต่ถ้าเป็นการเดินทางไปโดยไม่มีคำสั่งจากผู้มีอำนาจโดยชอบ หัวหน้าผู้เป็นชั้นเอก ทักท้วงห้ามปรามแล้วยังคิดเดินทางไปก็อาจถือได้ว่าเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการ

๒) ถือว่าเป็นเพียงแสดงความกระตือรือร้นต่อหัวหน้าผู้เป็นชั้นเอก ก็น่าจะเพียงพอแล้ว

๓) ในเมื่อชั้นโทผู้นั้นไม่ยอมเซ็นทราบคำสั่งลงโทษตัดเงินเดือนก็เห็นจะไปบังคับให้เขาเซ็นทราบไม่ได้ และก็ไม่มีผลจำเป็นจะต้องไปบังคับเช่นนั้นด้วย เพียงแจ้งคำสั่งให้ทราบโดยมอบสำเนาคำสั่งให้ไว้ หรืออ่านให้ฟังแล้วบันทึกไว้เป็นหลักฐานก็ใช้ได้แล้ว การสั่งลงโทษตัดเงินเดือนจะตัดอย่างสูงที่เปอร์เซ็นต์มีกำหนดอยู่ในบัญชีหมายเลข ๔ ท้าย พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ อย่างไรก็ดี ในเรื่องการที่ผู้บังคับบัญชาจะลงโทษผู้ใต้บังคับบัญชานี้ มาตรา ๙๔ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗ กำหนดไว้ว่า ระวังอย่าให้การสั่งลงโทษเป็นไปโดยพยาบาทหรือโทสะจริต

๔) การให้ข้าราชการออกจากราชการนั้นเป็นอำนาจของทางเจ้าสังกัดที่จะพิจารณาดำเนินการ

ปัญหาคลัง

ตอบโดย

วิเชียร ไม้เรียง ผู้อำนวยการกองบำเหน็จบำนาญ

สนิท เกษะศิริ เลขานุการกรม

เฉลิมชัย วสันนท์ นิติกรเอก

วินัย บุญโสภณ หัวหน้าแผนก ๑ กองเงินเดือน

แสงอาทิตย์ บุญนาค หัวหน้าแผนก ๑ กองบำเหน็จบำนาญ

กรมบัญชีกลาง

ท่านสมาชิกที่ประสงค์จะให้ตอบปัญหาคลัง โปรดส่งไปที่
 “บรรณาธิการวารสารข้าราชการ” และระบุด้วยว่าให้ตอบใน
 วารสารข้าราชการหรือตอบส่วนตัวทางไปรษณีย์

ปัญหาคลัง

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๔๘

ถาม ผมเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อย อยู่ที่จังหวัดขอนแก่น มีบุตรกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนสวนสนุก ของเทศบาลเมืองขอนแก่น โดยชำระค่าบำรุงปีละ ๔๐ บาท เมื่อทางเจ้าหน้าที่เบิกเงินค่าช่วยเหลือให้แล้ว ได้จัดส่งใบสำคัญไปให้ ก.ต.ง. เขต ๔ อุดรธานี ทำการตรวจสอบ ทาง ก.ต.ง. สั่งให้เรียกคืนหมดทุกราย เพราะ ก.ต.ง. มีความว่า โรงเรียนสวนสนุก ของเทศบาลเมืองขอนแก่นไม่อยู่ในข่ายของความหมายคำว่า “โรงเรียน” ตามระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการผู้มีรายได้น้อยเกี่ยวแก่การศึกษาของบุตรในโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๐๖

กรณีเช่นนี้ ทำให้ผมและข้าราชการชั้นผู้น้อยในจังหวัดขอนแก่นได้รับความเดือดร้อน จึงได้เรียนหารือมายังท่านผู้สันตติกรรมเพื่อตีความวินิจฉัยให้สมาชิกทราบ

ตอบ โรงเรียนสวนสนุกของเทศบาลเมืองขอนแก่นไม่ใช่ “โรงเรียน” ตามค่านิยามของระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการผู้มีรายได้น้อยเกี่ยวแก่การศึกษาของบุตรในโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๐๖ เงินค่าบำรุงโรงเรียนดังกล่าวจึงเบิกตามระเบียบไม่ได้ครับ.

ตอบสมาชิกจังหวัดสตูล

ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. ๐๔๐๓/๑๐๕๕๐ ลงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๑๐ เรื่องปัญหาการช่วยเหลือข้าราชการผู้มีรายได้น้อย เป็นมติของคณะรัฐมนตรี ที่ความหมายคำว่า “รายได้น้อย” ตามระเบียบการช่วยเหลือข้าราชการผู้มีรายได้น้อย เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๐ ให้ช่วยเหลือได้เต็มจำนวน จึงบางจังหวัดได้เกิดมีปัญหาค้างข้องในการเบิกจ่าย และถกเถียงกัน อยู่ ๒ กรณี คือ

๑. ถาม ใบสำคัญการรักษาพยาบาลหรือเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรที่ค้างเบิกอยู่ก่อน วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๐ จะทำการเบิกจ่ายเต็มตามจำนวนตามมติคณะรัฐมนตรี หรือเบิกจ่ายได้เพียงครึ่งจำนวน

ตอบ เมื่อคณะรัฐมนตรีตีความว่า เงิน ข.ช. ไม่ใช่ “รายได้น้อย” ตามระเบียบ ก็ต้องถือว่าไม่ใช่มาตั้งแต่ต้น ซึ่งหมายความว่า เบิกย้อนหลังได้

๒. ถาม เงินค่ารักษาพยาบาล หรือเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรที่ได้เบิกจ่ายไปแล้ว ครั้งหนึ่ง ก่อนมีมติคณะรัฐมนตรี คือวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๑๐ เมื่อมีมติคณะรัฐมนตรีให้ เบิกจ่ายได้เต็มตามจำนวนที่เสียไปเช่นนั้นแล้ว จะทำการเบิกจ่ายเพิ่มอีกครั้งหนึ่งจะได้หรือไม่ โดยอ้างในฎีกาว่า “ใบสำคัญค่าจ่ายเงินได้ส่งพร้อมฎีกาที่.....ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.....ซึ่งได้ส่งไปยังกรมการตรวจเงินแผ่นดิน แผ่นที่.....ตามงบเดือนประจำเดือน.....แล้ว” จะเป็นการถูกต้องและเพียงพอในการเบิกเงินจากคลังหรือไม่ประการใด

ตอบ เมื่อเบิกย้อนหลังได้แล้ว ก็ชอบที่จะขอเบิกเพิ่มได้โดยปฏิบัติตาม (๒) ก็น่าจะเพียงพอแล้ว

ตอบสมาชิกเลขที่ ๒๒๓๐

ถาม ผมเกิดวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๔๕๑ อายุจะครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์เมื่อใด และจะออกจากราชการเพราะครบเกษียณอายุเมื่อใด

ตอบ อายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๑๑ และจะออกจากราชการโดยครบเกษียณอายุ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๑

ตอบสมาชิกเลขที่ ๑๕๕๑

๑. ถาม ผมเกิดเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๔๕๔ รับราชการเมื่อ ๑ เมษายน ๒๔๗๔ จะครบเกษียณอายุเมื่อใด มีเวลาราชการจริงกี่ปี เดือน วัน

ตอบ ครบเกษียณอายุออกจากราชการ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๔ มีเวลาราชการ ประมาณ ๔๐ ปี ๖ เดือน

๒. ถาม การประกาศกฎอัยการศึกมี ๕ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ ตั้งแต่ ๑๘ พฤศจิกายน ๘๓ ถึง ๓๐ เมษายน ๘๔ คราวศึกอินทจีน
รับราชการอยู่ที่กรุงเทพฯ ฯ

ครั้งที่ ๒ ตั้งแต่ ๒๕ มกราคม ๘๕ ถึง ๑ มกราคม ๘๘ คราวเกิดสงคราม
มหาเอเชียบูรพา

๑ มกราคม ๘๕ ถึง ๓๑ ธันวาคม ๘๗ รับราชการที่จังหวัดพิจิตรสงคราม

๑ มกราคม ๘๘ ถึง ๑ มกราคม ๘๘ รับราชการที่จังหวัดพระตะบอง

ครั้งที่ ๓ ตั้งแต่ ๓๐ มิถุนายน ๙๔ ถึง ๖ กันยายน ๙๔ คราวที่ทางราชการ
ใช้กฎอัยการศึก รับราชการที่จังหวัดอุทัยธานี

ครั้งที่ ๔ ตั้งแต่ ๑๗ กันยายน ๒๕๐๐ ถึง ๓ ตุลาคม ๒๕๐๐ คราวที่ทาง
ราชการใช้กฎอัยการศึกบางจังหวัด รับราชการที่จังหวัดอุทัยธานี

ครั้งที่ ๕ ตั้งแต่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๗ ถึง ๒๘ ตุลาคม ๐๘ ไม่สงสัย คงได้
รับ ๗ ปี ๙ วัน

มีวันลาเมื่อปี ๒๕๐๓ ลากิจ ๑๘ วัน

จะได้รับวันที่ทางราชการทวิคูณครั้งใด? เท่าใด? รวมกี่ปี เดือน วัน?

ตอบ มีสิทธิได้นับวันทวิคูณในกรณีประกาศใช้กฎอัยการศึกรวม ๒ ครั้ง ตั้งแต่
๑๗ กันยายน ๒๕๐๐ ถึง ๓ ตุลาคม ๒๕๐๐ และ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๐๑ ถึง ๒๘ ตุลาคม
๒๕๐๘ หักวันลาออกแล้วคงเหลือ ๗ ปี ๑๖ วัน

ตอบสมาชิกจังหวัดอุบลราชธานี

นาย ก. เป็นข้าราชการบำนาญ ได้รับบำนาญเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท ส่วนภรรยา พ่อ แม่ นาย ก. ได้ตายไปหมดแล้ว เหลือแต่ลูกชาย ๒ คน คนที่ ๑ อายุ ๒๗ ปี คนที่ ๒ อายุ ๓๐ ปี มีครอบครัวหมดทั้ง ๒ คนแล้ว และนาย ก. ไม่มีผู้อยู่ในอุปการะ ทั้งผู้อุปการะ นอกจากลูก ๒ คนดังกล่าวที่ต้องดูแลบิดาในฐานะบุตร จึงใคร่ขอถามว่า

๑. ถาม เมื่อนาย ก. ตายไป บุตร ๒ คนนี้จะมีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอดหรือไม่

ตอบ บุตรของนาย ก. อาจจะมีสิทธิได้รับบำเหน็จตกทอดในฐานะเป็นผู้อุปการะได้ ถ้าหากว่า การอุปการะนั้น เข้าหลักเกณฑ์ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายบำเหน็จบำนาญ

๒. ถาม ถ้าบุตร ๒ คน ตามข้อ (๑) ไม่มีสิทธิได้รับ เงินบำเหน็จจะตกแก่ใคร

ตอบ เมื่อไม่มีผู้ใดมีสิทธิ รัฐก็ไม่ต้องจ่ายเงินครับ.

สถิติรัฐธรรมนูญของประเทศไทย

ในระยะเวลา ๓๖ ปี นับแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นต้นมา ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญทั้งฉบับชั่วคราวและฉบับถาวร รวมทั้งสิ้น ๘ ฉบับ ฉบับใหม่ซึ่งจะประกาศใช้เร็วๆ นี้ เป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ ๘

ต่อไปนี้เป็นลำดับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ฉบับแรก จนถึงฉบับหลังสุด

ฉบับที่ ๑ ธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕
(ใช้บังคับตั้งแต่ ๒๗ มิถุนายน ๒๔๗๕)

ฉบับที่ ๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕
(ใช้บังคับตั้งแต่ ๑๐ สิงหาคม ๒๔๗๕)

ฉบับที่ ๓ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๙
(ใช้บังคับตั้งแต่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๘๙)

ฉบับที่ ๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๔๙๐
(ใช้บังคับตั้งแต่ ๙ พฤศจิกายน ๒๔๙๐)

ฉบับที่ ๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒
(ใช้บังคับตั้งแต่ ๒๓ มีนาคม ๒๔๙๒)

ฉบับที่ ๖ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม ๒๔๙๕
(ใช้บังคับตั้งแต่ ๘ มีนาคม ๒๔๙๕)

ฉบับที่ ๗ ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๐๒
(ใช้บังคับตั้งแต่ ๒๘ มกราคม ๒๕๐๒)

ฉบับที่ ๘ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พุทธศักราช ๒๕๑๑)
(ใช้บังคับตั้งแต่.....)

บัญญัติภาษาไทย

โดย สมปอง พิริยกิจ

ในบัญญัติภาษาไทยคราวก่อน ข้าพเจ้าได้กล่าวไปแล้วถึงเรื่องการประวิสรรชนีย์หรือเรื่องการเขียนสระอะ ว่าเมื่อไรควรเขียนและเมื่อไรไม่ควร กับเรื่องการใช้วรรณยุกต์ หรือเรื่องการเขียนวรรณยุกต์กับคำไหนอย่างไรจึงจะถูกต้อง ซึ่งเป็นเรื่องของการเขียนหนังสือทั้งสิ้น สำหรับในคราวนี้ข้าพเจ้าก็จะขอกล่าวถึงเรื่องการเขียนหนังสือต่อไปอีก เพราะยังมีที่น่าสนใจอยู่ ด้วยยังมีที่เขียนผิดกันอยู่ไม่น้อย คือ

เรื่องการใช้ ศ ห ส

ลำดับแรกที่เกี่ยว ถ้าจะมีผู้ถามว่า ทำไมโบราณจารย์ท่านจึงเรียงพยัญชนะ ๓ ตัวนี้ไว้เช่นนั้น จะเรียงเป็นอย่างอื่นไม่ได้หรือ ถ้าถามนั้นหากจะตอบว่า “เป็นเพราะ ศ คือ ค ต่อหาง ห คือ บ เดิมได้ และ ส คือ ล ต่อหาง ท่านจึงเรียงลำดับไว้เช่นนั้น” ถ้าตอบนั้นก็ก็ได้เหตุที่อยู่หกรอก แต่เห็นจะไม่ถูกเป้าหมายนัก ที่แท้ท่านเรียงโดยอาศัยเหตุจากฐานที่เกิดมากกว่า คือตามเสียงในภาษาสันสกฤตเขา ศ เป็นเสียงเสียดแทรกเกิดที่เพดานปาก ห เป็นเสียงเสียดแทรกเกิดที่ปุ่มเหงือก ส เป็นเสียงเสียดแทรกเกิดที่ฟัน ฉะนั้น จึงเรียงไปตามลำดับ โดยอาศัยหลักว่า พยัญชนะอันเกิดแต่ส่วนที่ลึกกว่าภายในปาก ให้เรียงไว้ต้นพยัญชนะอันเกิดแต่ส่วนที่ตื้นกว่า ดังนี้

ลำดับถัดไป ถ้าจะมีผู้ถามว่า ศ ห ส ใช้ลำบาก ทำให้ยากแก่การที่จะเขียนคำในภาษาไทยหลายต่อหลายคำได้ถูกต้อง ไม่ทราบว่ามีเมื่อไรจะใช้ตัวไหน ที่เป็นเช่นนั้นเพราะเหตุไร ปัญหาข้อนี้ตอบไม่ยาก ตอบได้ง่ายๆ ว่า เป็นเพราะในภาษาไทยเราออกเสียงพยัญชนะ ๓ ตัวนี้ไม่เหมือนภาษาเดิม คือ ภาษาสันสกฤตเขา ทั้ง ๓ ตัวเราออกเสียงเหมือนกันหมด คือออกเป็นเสียง ส ทุกตัว จึงอาศัยการออกเสียงเป็นเครื่องช่วยการสังเกตไม่ได้เลย ก็ตัวอย่างนั้นทำไมจึงไม่ยกเลิก ศ ห เสียเล่า เอาไว้แต่ ส ตัวเดียวไม่ได้หรือ ที่จริงจะยกเลิกก็ได้ สมัยหนึ่ง

ก็เคยยกเลิกมาแล้ว แต่ก็ไม่สำเร็จไปได้โดยตลอด เพราะอะไรเล่า เพราะว่ามันนานมาแล้วไทยเรารักที่จะรักษารูปศัพท์ภาษาสันสกฤตเดิมไว้ รู้สึกว่าสบายตาสบายใจดี และก็ไม่มีสิ่งที่จะให้ความสบายแก่ฉัน จึงได้อ่านเป็นเสียง ส อย่างเดียว ความลำบากจึงตกอยู่แก่มือใจก็พลอยต้องได้รับความยุ่งยากไปด้วย พอ ๆ กับความสบายที่ได้รับโดยทางตา แต่อย่างไรก็ตาม ๕๕๕๕๕๕ เป็นเรื่องที่ยอมรับกันมานานหลายชั่วอายุคนหลายศตวรรษแล้ว และเราก็ต้องยอมรับกันต่อไป

เรื่องก็มาถึงลำดับสุดท้ายว่า เมื่อเราต้องยอมรับรักษา ศ ห ส ไว้ใช้กันต่อไปแล้ว จะมีทางใดบ้างไหมที่จะช่วยให้เราใช้พยัญชนะเสียดแทรกทั้ง ๓ ตัวนี้ได้ไม่ผิดพลาด ความจริงทางช่วยพอมืออยู่บ้าง ถึงจะช่วยไม่ได้มากก็ยังดี คือ

๑. ศ ห โดยปกติไม่ใช้ในคำภาษาไทยและภาษาอื่นนอกจากภาษาสันสกฤต มีที่ผิดปกติก็เช่นคำ สอก สึก เส็ก พิศ (ตุ) เตียรดาษ ตาษดา กระดาษ อังกฤษ
๒. ส่วนคำภาษาสันสกฤต พอมองสังเกตได้บ้างในกรณีที่พยัญชนะทั้ง ๓ ตัวนี้เป็นตัวต้นของอักษรสังโยคท้ายคำหรือพยางค์ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือในกรณีที่เป็นตัวสะกด จะเห็นได้ว่า
 - ก. ถ้า ศ สะกด ตัวตามจะเป็นพยัญชนะวรรค จ ซึ่งเกิดที่เพดานปาก เช่นเดียวกับ ศ นั้น เช่น:- พศจิกายน อัจจรรย
 - ข. ถ้า ห สะกด ตัวตามจะเป็นพยัญชนะวรรค ฎ ซึ่งเกิดที่ปุ่มเหงือกเช่นเดียวกับ ห นั้น เช่น:- ราชฎร ปฤษฎาญค์ อังคุษฐ์ (คำนี้แปลว่า นิ้วหัวแม่มือ ใช้เป็นราชาศัพท์ ปัจจุบันเขียน อังกฤษ แล้ว เพราะมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับตัวสะกดตัวตามใหม่ว่า ตัวสะกดตัวตามที่เกี่ยวข้องกับพยัญชนะวรรค ฎ หากไม่มีการออกเสียงตัวสะกดแล้วให้ตัดตัวสะกดทิ้งเอาตัวตามเข้าสะกดแทน)
 - ค. ถ้า ส สะกด ตัวตามจะเป็นพยัญชนะวรรค ต ซึ่งเกิดที่ฟันเช่นเดียวกับ ส นั้น เช่น:- พัสตุ พิสตาร

๓. คำภาษาสันสกฤต ในกรณีที่ใช้อักษรสังโยค ไม่ว่าต้นคำหรือท้ายคำ (หรือว่าต้นพยางค์หรือท้ายพยางค์) จะพบว่า **ษ** มักจะเป็นพยัญชนะตัวหลังของอักษรสังโยคคู่กับ **ก** ซึ่งเป็นตัวหน้า เช่น:-- **กษัตริย์ เกษตร ลักษณะศึกษา**

ที่กล่าวมานี้พอจะเป็นทางช่วยให้สังเกตยึดถือได้บ้าง แต่เท่าที่ปรากฏ ก็ไม่ใช่หลักที่ตายตัวอะไร มีที่ยกเว้นเห็นชัดๆ อยู่คำหนึ่งเป็นคำที่ใช้ในภาษาไทยด้วย คือ **ปริศนา** ซึ่งมาจากคำภาษาเดิม **ปรศุน** **ศ** ไพล่ไปเป็นตัวต้นของพยัญชนะสังโยคคู่กับ **น** ซึ่งเป็นพยัญชนะวรรค **ค** ไม่เป็นไปตามหลักข้างต้นเลย

อนึ่ง เท่าที่ปรากฏ คำซึ่งมักจะเขียนผิดกันมาก คือ **พัสดุ พิศาร** มักจะเขียนกันเป็น **พัศตุ พิศตาร** และคำ **อัสตง อัสตงคต** (ซึ่งมาจากภาษาสันสกฤตเดิม **อสุตม** มักจะเขียนกันเป็น **อษฏง อษฏงคต**)

SOME ECONOMICS

โดย บัณฑิต ถิ่นพั่งา

The rapidity of recent progress is seen most clearly in **aggregate measures** of economic activity **that allow for seasonal variations.** The most comprehensive of these measures is the **gross** national product — that is, the dollar value of the Nation's total **output** of commodities and services. In the second **quarter** of 1954 our national product was being turned out at an annual rate of 358 billion dollars. A year later it was 385 billion, or about 7½ percent larger. At present it is 397 billion, if not higher. The level of activity in 1953, when the rate of output was 369 billion dollars **at its highest,** is well behind us.

Another **Comprehensive** measure of economic activity is **civilian** employment — that is, the number of men and women, outside the Armed Forces, who work in their own businesses or are employed by others. **At the peak** of the economic

ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วเมื่อไม่นานมานี้ย่อมเห็นได้ชัดจากกลุ่มมาตรการเศรษฐกิจชนิดต่างๆ อันเปิดโอกาสให้มีการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลได้ มาตรการที่ครอบคลุมเบ็ดเสร็จมากที่สุด ในบรรดามาตรการเหล่านี้ก็คือยอดผลผลิตของชาติ กล่าวคือ ค่าของผลผลิตที่เป็นสินค้าและบริการประเภทต่างๆ ของชาติคิดเป็นดอลลาร์ ในระยะเดือนเมษายน ถึงมิถุนายน อัตราผลผลิตของชาติเป็น ๓๕๘ พันล้านต่อปี หนึ่งปีต่อมากลายเป็น ๓๘๕ พันล้าน หรืออีกนัยหนึ่งเพิ่มขึ้น ๗½ เปอร์เซ็นต์ ในปัจจุบันเป็น ๓๙๗ พันล้าน ถ้าหากไม่สูงไปกว่านั้นเสียอีก ระดับเศรษฐกิจในปี ๑๙๕๓ ซึ่งเป็นปีที่อัตราผลผลิตสูงสุดเป็น ๓๖๙ พันล้านนั้นอยู่ล้าไปไกลลิบแล้ว

มาตรการที่ครอบคลุมเบ็ดเสร็จอีกข้อหนึ่งก็คือการจ้างงานทำของพวกพลเรือน กล่าวคือ จำนวนชายและหญิงนอกกองทัพเหล่าต่างๆ ผู้ทำงานส่วนตัวหรือผู้ที่คนอื่นจ้าง ในระยะที่การขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับ

expansion which culminated in July, 1953 about 62.5 million men and women were at work. A year later, employment was reduced to 61 million. Since then employment has risen rather, steadily, **passing** the 62 million mark in April, 1955 **and reaching** 64.6 million in December. Here, too, even the best levels of 1953 have been **surpassed**.

Still another comprehensive measure of economic activity is the amount of income **disbursed to people by private industry and government**. In the second quarter of 1953, incomes were flowing to individuals at an annual rate of slightly over 290 billion dollars. A year later, despite some **contraction** in economic activity, incomes were a half billion higher. The recent expansion has brought income disbursements to an annual rate of 318 billion dollars. This **increase in** dollar income during the past two to three years has constituted a genuine **addition to** buying power, since average prices in consumer markets have been virtually steady while taxes have been lower.

Moreover, the Nation's expanding income has been shared widely. For example, the average weekly wage of manufacturing workers, **exclusive of the**

สูงสุดในปี ๑๙๕๓ เดือนกรกฎาคมนั้น คนประมาณ ๖๒.๕ ล้านคน ทั้งชายหญิงทำงานกันอยู่ ต่อจากนั้น ๑ ปี คนทำงานลดเหลือ ๖๑ ล้าน ^๕ แต่ ^๕ ๕ เดือนต่อมาจำนวนคนทำงานเพิ่มขึ้นค่อนข้างสม่ำเสมอ เกิน ๖๒ ล้านในเดือนเมษายน ๑๙๕๕ และถึง ๖๔.๖ ล้านในเดือนธันวาคม ซึ่งดีกว่าระดับที่ดีที่สุดในปี ๑๙๕๓ เสียอีก

มาตรการเศรษฐกิจอีกข้อหนึ่งก็คือจำนวนเงินรายได้ที่ทางอุตสาหกรรมและรัฐบาลจ่ายให้ประชาชนในเดือนมษายน ถึงมิถุนายนของปี ๑๙๕๓ เงินรายได้ต่างๆ ไหลไปหาบุคคลในอัตราที่มากกว่า ๒๕๐ พันล้านดอลลาร์ต่อปี ต่อจากนั้นอีก ๑ ปี แม้เศรษฐกิจจะหดตัวไป รายได้ก็ยังสูงขึ้นไปอีก ๕๐๐ ล้าน การขยายตัวเมื่อเร็ว ๆ นี้ ทำให้การจ่ายเงินได้เป็นอัตรา ๓๑๘ พันล้านดอลลาร์ต่อปี การที่รายได้เพิ่มขึ้นในระยะสองสามปีที่แล้วมานี้ ทำให้กำลังการซื้อเพิ่มขึ้นอย่างจริงจัง เพราะราคาของโดยเฉลี่ยกล่าวได้ว่าคงที่ ส่วนภาษีต่ำลง

นอกจากนั้น การขยายตัวของรายได้ของชาติได้รับการแบ่งปันไปอย่างกว้างขวางเป็นต้นว่า ค่าจ้างรายสัปดาห์โดยเฉลี่ยของกรรมกรโรงงาน ไม่รวมถึงคนทำงานประเภท

clerical and supervisory forces, was 79.90 dollars last December, in contrast to 71.50 dollars eighteen months **earlier**. **Farm operators on the whole** have lagged behind other groups, though many farm people are sharing in the increase of employment opportunities off the farm, Labor income — that is, the sum of wages, salaries, social security benefits, and related payments — amounted to 75.0 percent of the total disbursement of individual incomes during 1954. Last year this fraction reached 75.4 percent, which is as high as it has ever been. The share of proprietors fell **correspondingly**, with the brunt of the **decline** borne by farm proprietors. The share of investors remained unchanged.

เสมียนและงานระดับหัวหน้า เป็น ๗๙.๙๐ ดอลลาร์ เมื่อเดือนธันวาคมที่แล้ว ต่างกับ ๗๑.๕๐ ดอลลาร์ เมื่อ ๑๘ เดือนก่อนจากนั้น ผู้ดำเนินกิจการเกษตรโดยส่วนรวม ล้าหลังกว่าพวกอื่นๆ แม้ว่าคนที่ดำเนินกิจการเกษตรจำนวนมากมีส่วนเข้าทำงานซึ่งเพิ่มขึ้นและอยู่นอกแหล่งเกษตร รายได้กรรมกรซึ่งหมายความว่าจำนวนรวมของค่าจ้าง เงินเดือน ผลประโยชน์ จากการประกันสังคม และรายได้ที่เกี่ยวข้อง เป็น ๗๕% ของจำนวนเงินที่จ่ายเป็นรายได้ของบุคคลในปี ๑๙๕๔ เมื่อปีกลาย จำนวนนี้ เป็น ๗๕.๔% ซึ่งสูงเท่าที่ได้เคยเป็นมา ส่วนหนึ่งของพวกที่เป็นเจ้าของกิจการก็ลดลงสอดคล้องกันโดยที่ส่วนลดส่วนใหญ่ตกอยู่กับเจ้าของกิจการเกษตร ส่วนหนึ่งของผู้ลงทุนยังคงไม่เปลี่ยนแปลง

ระยะนี้ บ้านเมืองของเรากำลังมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจกันอย่างกว้างขวาง จึงเสนอเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจในลักษณะเป็นรายงาน ประกอบด้วยเนื้อข้อมูลล้วนๆ หาข้อความซึ่งแสดงอารมณ์ทำยาก

หากสังเกตดูแล้ว จะเห็นว่าข้อความใน sentence แรกของ paragraph ทุกตอน กล่าวล้อมรวมความของ paragraph นั้นๆเอาไว้ เรียกว่าเป็น topic sentence ลักษณะเช่นนี้ยังสำคัญมาก เมื่อเราเขียนรายงาน ทำให้ผู้อ่านสามารถอ่านจับความได้รวดเร็ว

Vocabulary

the rapidity of recent progress ความตอนั้น หากจะว่าเป็นภาษาไทยว่า ความรวดเร็ว
ของความก้าวหน้าเมื่อไม่นานมานี้ ก็ดูกระไรอยู่ ไม่ค่อยจะรันทรรคนัก
และจะไม่ค่อยรู้เรื่องเอาด้วย นี่ก็แสดงให้เห็นความแตกต่างข้อหนึ่ง
ของภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ คือ ภาษาอังกฤษนั้นใช้รูป noun
มาเสริมกันและกันต่อกันไป แม้ว่า noun เหล่านั้นเป็น abstract noun
(แสดงอาการ ความคิด หรือลักษณะ) ล้วนๆ มิได้เป็น concrete noun
(แสดงสิ่งที่เราจับต้องได้) ที่นี้เราคิดดูแล้วจะเห็นว่า ในภาษาไทย
หากเราจะใช้ noun ประเภท abstract ซ้อนกันแล้ว ฟังไม่รู้หู เช่น

ความสูงของอุดมคติ

ความใหม่ของจินตนาการ

เรามักจะหาวิธีพูดเสียอย่างอื่น แต่ในภาษาอังกฤษใช้เป็น the loftiness
of ideal และ the newness of the imagination ได้อย่างสนิทสนม

aggregate measures คำว่า aggregate หมายถึง ลักษณะที่มาอยู่ร่วมกันของสิ่งที่แตกต่างกัน

measure นั้น ในที่นี้เป็น noun มีความหมายว่า สิ่งสำหรับวัด
หรือ การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ก็ได้ ศัพท์ไทยที่ใช้เทียบกัน
กับ measure ก็เห็นมี มาตรการ ตกลงว่าใช้คำนี้ แต่ก็ต้องทำความเข้าใจเสียก่อนเท่านั้นว่า มาตรการ หมายความว่าอะไร

measure หากใช้เป็น verb ก็หมายความว่า วัด เช่น

He **measures** the length of the room เขาวัด ว่าห้องยาว
เท่าไร

ที่นี้มีสำนวนว่า take measures อยู่ เช่น

The Ministry of Public Health **has taken measures** to
prevent the spread of cholera ซึ่งหมายความว่า กระทรวงสาธารณสุข
ได้ดำเนินการ ป้องกันเอหิวัตกโรคระบาด

แต่ถ้าใช้ว่า take measure of a person จะหมายความว่า พิศุ
ลักษณะคน เช่น

As my new secretary walked in, I took her measure ซึ่ง
หมายความว่า ขณะที่เลขาการคนใหม่เดินเข้ามา ผมก็พิเคราะห์
ดูเธอ (ดูเพื่อจะได้เข้าใจว่าเป็นคนอย่างไร)

that allow for
seasonal variations

เป็นส่วนขยาย measures หมายความว่าใน measures มี seasonal
variations ได้ เมื่อคิดดูให้ดีแล้ว เราพอมองเห็นว่า measures ก็
เปลี่ยนแปลง ด้วยนั่นเอง เพราะตัวภายในของมันเปลี่ยน ดังนั้น เรา
อาจจะพูดว่า กลุ่มมาตรการเศรษฐกิจซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล
ก็ได้ (เปรียบเทียบกับข้อความภาษาไทยข้างบนในตอนนั้น)

gross

หมายถึง จำนวนหรือปริมาณรวมทั้งหมดก่อนหักรายการที่หักได้
ออก ตรงกันข้ามกับ net ซึ่งหมายความว่าถึง จำนวนหรือปริมาณสุทธิ
เช่น ในเรื่องภาษีเงินได้ gross income เป็นรายได้ทั้งหมดก่อนหักค่า
ใช้จ่าย

net income คือรายได้สุทธิสำหรับคำนวณ
ภาษีเงินได้

output

คือ ผลที่ได้รับ (สิ่งที่ส่งออกมา) ต่างกับ input ซึ่งหมายถึง ของที่
เป็นทุนลงไป เช่น

In a textile factory, the input may be cotton yarn and the
output (may be) a shirt (may be ครึ่งที่สองจะละก็ได้) หมายความว่า
ว่า ในโรงงานทอผ้า นั้น ของที่เป็นทุนเดิมอาจเป็นใยผ้าและผลที่ออกมา
เป็นเสื้อเชิ้ต

เมื่อใช้ input กับ output มักจะเป็นที่เข้าใจกันว่า มีขบวนการ
การที่คั่นอยู่ ทำให้ input เปลี่ยนสภาพไปเป็น output บางที input
เป็นอย่างหนึ่ง output เป็นอีกอย่างหนึ่งไปเลย เช่น The input is
labor and the output is wage. คือ แรงงานเป็น input และเงินค่าจ้าง

- เป็น output อันเกิดจากการทำงาน ถ้าจะพูดให้ตรงจริง ๆ output ของ labor น่าจะเป็น product อะไรสักอย่างหนึ่ง
- quarter ในที่นี้ แบ่งปีเป็น ๔ ส่วน ๆ หนึ่งก็มี ๓ เดือน
- at its highest its หมายถึง of the rate of output จะใช้กับสิ่งอื่น ๆ ก็ได้ เช่น
- The tide is 30 meters **at its highest.**
(น้ำขึ้นสูงสุด ๓๐ เมตร)
- At its fastest** the car can go 120 miles an hour.
(รถที่แล่นเร็วที่สุดได้ ๑๒๐ ไมล์ต่อชั่วโมง)
- At their best** these students can memorize 5 words a minute.
(นักเรียนพวกนี้ท่องจำคำได้ ๕ คำต่อนาทีเป็นอย่างมาก)
- ควรสังเกตว่า possessive เช่น its และ their เปลี่ยนตาม noun หรือ pronoun ที่สัมพันธ์กัน
- comprehensive หมายความว่า รวมแ่งต่าง ๆ ไว้มาก สิ่งใดที่ comprehensive ก็ย่อมมีเนื้อหากว้างขวาง
- civilian หมายถึง พลเรือน ต่างกับ military ซึ่ง เกี่ยวกับการทหาร
- a civilian หมายถึง ผู้ที่มีอาชีพทหาร
- a civil servant หมายถึง ข้าราชการพลเรือน
- The Civil Service Commission หมายถึง คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- at the peak of peak หมายถึง ที่สูง เช่น ยอดเขา at the peak of จึงหมายความว่า อยู่ในระดับสูงสุด เช่น
- at the peak of his life ระยะเวลาที่ชีวิตเขาขึ้นสูงสุด
- at the peak of my career ระยะเวลาที่การงานของผมดีเด่นที่สุด
- passing -- and แสดงการใช้ verb แบบลงท้ายด้วย ing ขยายความ ในที่นี้ passing กับ reaching ขยายความ employment เมื่อเราไม่ต้องการทำ pass เป็น passes และ reach เป็น reaches ให้เหมือนกับ rises เราก็มียทางเลือก ทำให้ pass และ reach ลงท้ายด้วย ing เสีย

surpass

หมายความว่า ทำได้ดีกว่า สิ่งที่น่าสนใจเกี่ยวกับคำนี้ก็คือ เราอาจจะแยกส่วนของคำออกได้เป็น ๒ ส่วน คือ ส่วน sur กับ pass

sur หมายความว่า เหนือ หรือ บน

pass หมายความว่า ผ่าน รวมกันเข้าแล้ว ตามความหมายเดิมของคำ ได้คำว่า ผ่านทางข้างบน และความหมายในปัจจุบันก็คือ ทำได้ดีกว่า

เพราะฉะนั้น ในภาษาอังกฤษ หากเรามีความรู้ถึงความหมายเดิมของคำ (ก็จะช่วยให้เข้าใจศัพท์ได้ ทั้งนี้ มิใช่ว่าถ้าทราบรากเดิมของคำแล้ว จะเข้าใจความหมายปัจจุบันของคำๆ นั้น แต่ทว่า จะเป็นประโยชน์ในการทายความหมายปัจจุบัน และจะทำให้การศึกษาภาษาอังกฤษสนุกขึ้นอีกโสดหนึ่ง จำคำแม่นเข้าอีก

ขอยกตัวอย่างเพิ่มเติมอีก คือ

counterfeit ในที่นี้ แยกเป็น counter กับ feit คำว่า counter หมายความว่า ต่อต้าน หรือ เป็นไปในทางตรงกันข้าม ส่วน feit นั้น หมายถึง ทำ รวมแล้ว คือ ทำเพื่อต่อต้าน ทำในทางตรงกันข้ามกับที่ทำกันอยู่ ปัจจุบัน counterfeit หมายความว่า ปลอมแปลงเงินตรา ซึ่งก็เห็นว่าเชื่อมโยงอยู่กับความหมายเดิมเหมือนกัน

ที่นี้ ดูคำว่า counterpart counter ในที่นี้มิใช่ ต่อต้าน เสียแล้ว แต่หมายความว่า คู่เคียง และ part ก็คือ ส่วน ได้ความเห็นว่า ส่วนคู่เคียง ความหมายของ counterpart ในปัจจุบัน คือ ผู้ทาบบาทหรือหน้าที่คล้ายกัน ดังตัวอย่าง

The Minister of Foreign Affairs will make a trip to the U.S. and meet with his **counterpart** in that country. หมายความว่า ฯพณฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจะเดินทางไปสหรัฐอเมริกาและพบปะกับ รัฐมนตรีต่างประเทศของสหรัฐ

จะเห็นว่า counterpart ในข้อความตัวอย่างข้างต้น เราตีความ
ได้เป็น รัฐมนตรีต่างประเทศของสหรัฐ ซึ่งเป็น ผู้ทำหน้าที่คล้าย
กันกับรัฐมนตรีต่างประเทศของเรา

เพราะฉะนั้น เราจะเข้าใจความหมายของคำ counterpart ได้
ก็ต่อเมื่อเรารู้ความเทียบเท่ากับ ตัวบุคคลที่เป็นหลักอยู่ ในที่นี้ บุคคล
ที่เป็นหลัก คือ ร.ม.ต. ต่างประเทศ counterpart ก็ต้องเป็น ร.ม.ต.
ต่างประเทศด้วย

อีกตัวอย่างหนึ่ง

The principal sees his counterpart at the other school
regularly. ในที่นี้ บุคคลที่เป็นหลัก คือ ครูใหญ่ (principal)
counterpart ก็คือ ครูใหญ่ของโรงเรียนอีกโรงเรียนหนึ่ง

ในปัจจุบัน มีชาวต่างประเทศมาทำงานเป็นที่ปรึกษาในหน่วย
งานต่าง ๆ อยู่มาก ฝ่ายเราก็จัด counterpart ที่เป็นคนไทยให้
counterpart ในที่นี้ หมายถึง ผู้ทำงานร่วมโดยมีฐานะเท่าเทียมกัน
เช่น ชู ๆ วันหนึ่ง ผู้บังคับบัญชาของท่านอาจเรียกท่านเข้าไปในห้อง
ทำงาน มีฝรั่งนั่งอยู่คนหนึ่ง ผู้บังคับบัญชาของท่านก็จะพูดกับฝรั่ง
คนนั้น (สมมติว่าชื่อ Mr. Balmy) ว่า

Mr. Balmy, I would like to introduce your counterpart in
this project, Mr. Kit. หมายความว่า Mr. Balmy ครับ ผมขอแนะนำ
ผู้ทำงานร่วมกับคุณในโครงการนี้ คือ คุณคิด

สรุปแล้ว เราต้องเข้าใจ counter เป็น 2 นัย (นัยหนึ่งว่า ต่อต้าน
และอีกนัยหนึ่งเป็น คู่เคียง) อย่างนี้ทำให้ความรู้คำภาษาอังกฤษของ
เรากว้างออกไป

disbursed — — government แสดงการใช้ past participle ขยายความ ขอให้เรามาพิจารณา
กันให้ละเอียดขึ้นไปอีก

ส่วนที่ disbursed ขยายก็คือ the amount of income การขยาย
ความ เราอาจจะทำได้ดังนี้ก่อน

— the amount of income (which is) disbursed to people by private industry and government.

ถ้าเราจะใช้ให้เต็มรูป เราก็ใช้ relative pronoun คือ which หรือ that เชื่อมกับความในตอนหลัง แต่มีหลักอยู่ว่า which is (หรือ are, was, were) เราละไว้ได้ เราจึงเห็นมีเหลือแต่ disbursed — government

โปรดดูตัวอย่างเพิ่มเติม

This is my boy (who was) born during World War II. →

This is my boy born during World War II.

On this street you will see houses (that were) built before architecture of the West came into Thailand. →

On this street you will see houses built before architecture of the West came into Thailand.

เราอาจจะตั้งกฎไว้ได้ว่าดังนี้

noun + $\left\{ \begin{array}{l} \text{which} \\ \text{that} \\ \text{who} \end{array} \right\} + \left\{ \begin{array}{l} \text{is} \\ \text{are} \\ \text{was} \\ \text{were} \end{array} \right\} + \text{past participle}$

ถ้าเป็นอย่างนี้ เราลดให้เหลือแต่ noun กับ past participle ได้

contraction

หมายความว่า หดตัวแฟบลง ในความหมายเดียวกันนี้ บางทีใช้หมายถึง การใช้เครื่องหมาย apostrophe ลดรูปคำ เช่น

cannot → can't

do not → don't

it was → 'twas

เมื่อพูดถึง contraction ก็ควรทราบรูปที่เป็น verb คือ contract มีความหมายได้ดังนี้

contract หมายถึง ติดโรค เช่น He has contracted Typhoid.
เขติดโรคไทฟอยด์เข้าแล้ว

contract หมายถึง หดลง หรือ ทำให้หด เช่น

The ball **contracted** when the boy let air out. ลูกบอล
แฟบลงเมื่อเด็กปล่อยลมออก

He contracts his stomach everyday. เขาแหม่วท้องทุกวัน
(อาจจะเพื่อกินให้ท้องยื่นออกมา)

increase in และ
addition to

ในที่นี้ ควรสังเกต in และ to ซึ่งอยู่ตายตัวประจำ increase และ
addition ถ้าเราใช้ increase เป็น noun ซึ่ดกับ noun หรือ pronoun อื่น
ก็ต้องมี in ตาม increase มาก่อน

increase (noun) + in + { noun
pronoun
addition (noun) + to + { noun
pronoun
ทั้งตัวอย่างเพิ่มเติม

There was **an increase in** bus fare on May 1, 2511.

มีการขึ้นค่าโดยสารรถประจำทางเมื่อ ๑ พ.ค. ๒๕๑๑

This book is **a fine addition to** my library.

หนังสือเล่มนี้เป็นส่วนเพิ่มอันวิเศษสำหรับห้องสมุดของผม

หรือถ้าจะพูดเป็นไทยให้เข้าใจขึ้นก็อาจว่า

ห้องสมุดของผมได้หนังสือเล่มนี้มา นับว่าวิเศษมาก

exclusive of

หมายความว่า ไม่รวมถึง อาจจะใช้ excluding หรือ not excluding
ก็ได้

earlier

แสดงวิธีการบอกเวลาก่อนแล้ว โดยเฉพาะเวลาในอดีต เช่น ใน
บทความนี้ กล่าวถึงค่าจ้างในเดือนธันวาคมที่ผ่านมา และค่าจ้างเมื่อ
๑๘ เดือนก่อนจากนั้นไปอีก ส่วนที่หมายความว่า ก่อนจากนั้นไปอีก
ใช้ว่า earlier ทั้งตัวอย่างเพิ่มเติม

He graduated from the university in 1962. He left his
hometown for Bangkok 6 years **earlier**. หมายความว่า เขาสำเร็จ
ปริญญาเมื่อปี ๑๙๖๒ และเขาไปกรุงเทพฯ ๖ ปีก่อนหน้านั้น (คือ
ปี ๑๙๕๖)

farm	ในที่นี้ จะแปลว่า นา ก็จะแปลไป farm ของเขา หมายถึง สถานที่ประกอบกิจการทางเกษตร อาจเป็น นา ไร่ ที่เลี้ยงไก่ แหล่งปศุสัตว์ เป็นต้น
on the whole	หมายถึง โดยรวมๆกัน ส่วนนี้ ผู้เรียนภาษาอังกฤษจะต้องแยกให้ออกจากข้อความทั้งหมด เพื่อทำความเข้าใจเรื่องได้สะดวกถูกต้อง
correspondingly	มาจาก correspond ซึ่งหมายความว่า สอดคล้องกัน จาก correspond ก็เป็น correspondence ได้ ซึ่งแปลว่า การติดต่อ หรือ การเขียนจดหมายถึงกัน และ correspondent คือ ผู้ส่งข่าวติดต่อ (เช่นที่เป็นตัวแทนสำนักข่าวหรือหนังสือพิมพ์) หรือ ผู้เขียนจดหมายถึง
decline	หมายถึง การเสื่อมลง เช่น the decline of the Roman Empire เสื่อมลงของจักรวรรดิโรมัน

The decline of his power หมายความว่า อำนาจของเขา
เสื่อมลง

สิ่งใดที่เสื่อม เราอาจใช้ declining นำหน้า noun ที่แทนสิ่งนั้น
ได้ เช่น

His **declining** health prevents him from going out much.

สุขภาพที่เสื่อมถอยของเขาทำให้เขาออกไปไหนมากไม่ได้

The **declining** number of spectators indicates that the show is not good. จำนวนคนดูที่น้อยลงๆ แสดงว่ารายการไม่ดี

บางที decline ก็หมายความว่า ปฏิเสธการเชิญ เช่น

He has to **decline** my invitation on account of a long-standing engagement. เขาไม่อาจรับคำเชิญของผมได้ เพราะติดนัดที่มีมาก่อนนานแล้ว

decline จะใช้หมายความว่า ปฏิเสธของอย่างอื่นก็ได้ แสดงถึงการปฏิเสธอย่างสุภาพ เช่น

When offered a cigarette, he **declined**. เมื่อมีผู้จะให้บุหรี่แก่เขา เขาปฏิเสธอย่างสุภาพ

แก้วแก้ว

โดย กิตติธร

นพรัตน์ คือ แก้ว ๙ อย่างที่มนุษย์เรานิยมกันแพร่หลายทั่วโลกนั้น ก็เพราะเชื่อกัน
เรื่องที่ว่า มีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันอย่างหนึ่ง เพราะความสวยงามบวกกับความหายาก
อย่างหนึ่ง จนถึงกับโบราณจารย์ท่านได้เขียนเป็นคำคล้องจองไว้ว่า

เพชรดี มณีแดง	เขียวใสแสงมรกต
เหลืองใสศดบุษราคัม	แดงแก่กำโกเมนเอก
สีหมอกเมฆนิลกาฬ	มุกดาหารหมอกมัว
แดงสลัวเพทาย	สังวาลสายไพฑูรย์

ความนิยมของมนุษย์อันเกิดมาจากการเชื่อทางไสยศาสตร์ กิติ อันเกิดมาจากการ
สวยงาม และความหายากกิติ ทำให้แก้ว ๙ ประการดังกล่าวมามีบทบาทอันสำคัญในสังคม
อย่างหาที่สุกมิได้ สีและเครื่องประดับที่เชื่อกันว่าเป็นอุปกรณ์การนำโชคเข้ามาสู่ชีวิตมนุษย์
ซึ่งเป็นเรื่องลึกลับ โดยปราศจากเหตุผลที่สนับสนุน คือ :

๑. สีแดงเป็นสีที่ถูกกับผู้เกิดวันอาทิตย์ ผู้เกิดในวันนี้ ควรใช้เครื่องประดับที่เป็นทับทิม
(Ruby)

๒. สีเหลืองเป็นสีที่ถูกกับผู้เกิดวันจันทร์ ผู้เกิดในวันนี้ ควรใช้เครื่องประดับที่เป็น
ไข่มุก (Pearl)

๓. สีชมพูเป็นสีที่ถูกกับผู้เกิดวันอังคาร ผู้เกิดในวันนี้ ควรใช้เครื่องประดับเป็นเพชร
(Diamond)

๔. สีเขียวเป็นสีที่ถูกกับผู้เกิดวันพุธ ผู้เกิดในวันนี้ ควรใช้เครื่องประดับที่เป็นมรกต
(Emerald)

๕. สีเหลืองอ่อนเป็นสีที่ถูกกับผู้เกิดวันพฤหัสบดี ผู้เกิดในวันนี้ ควรใช้เครื่องประดับที่
เป็นไข่มุก (Pearl)

๖. สีทองเป็นสีที่ถูกกับผู้เกิดวันศุกร์ ผู้เกิดในวันนี้ ควรใช้เครื่องประดับที่เป็นบุษราคัม (Yellow Sapphire)

๗. สีดำเป็นสีที่ถูกกับผู้เกิดวันเสาร์ ผู้เกิดในวันนี้ ควรใช้เครื่องประดับที่เป็นนิล (Black Sapphire)

เมื่อพูดถึงสัญลักษณ์ของแก้วแก้วตามความหมายในตัวของมันเอง โดยมิได้พูดถึงสีที่เป็นโลกของวันทั้ง ๗ มีดังนี้ :

๑. เพชร (Diamond) เป็นเครื่องหมายแห่งความแข็งแกร่งทนทานถาวร จึงนิยมใช้ในพิธีหมั้น ให้เพชรเป็นของขวัญแก่คู่สามีภรรยา เพื่อเป็นสัญลักษณ์ผดุงความรักของทั้งสองฝ่ายให้มั่นคงถาวรตลอดกาล

๒. ทับทิม (Ruby) เป็นเครื่องหมายที่ช่วยบดเป่าความเศร้าโศกให้หลุดพ้นไปจากจิตใจ สร้างความเฉลียวฉลาด ความสุขและความมั่งคั่งทางทรัพย์สินสมบัติ ทั้งเป็นเครื่องหมายแห่งความมีโชคดีในการหาเสียง การพนัน และมีโชคในความรักระหว่างเพศตรงกันข้ามด้วย

๓. มรกต (Emerald) เป็นเครื่องหมายแห่งความฉลาดเฉลียวในภูมิปัญญา รักษาชีวิต และปกป้องมารดาเมื่อตั้งครรภ์

๔. บุษราคัม (Topaz) เป็นเครื่องหมายช่วยผ่อนคลายความยากจนให้กลับเป็นคนมั่งมี และส่งเสริมสตรีผู้ไร้อุปการให้อาจมีบุตรได้

๕. โกเมน (Garnet) เป็นเครื่องหมายของการเสริมสร้างสุขภาพและพละนาถมิให้ร่าเริงแจ่มใส เสริมสร้างอำนาจความสง่างามและความมีชัยชนะ กับสมานมิตรไมตรีที่แตกร้างให้กลับคืนดีต่อกันและกัน

๖. นิล (Sapphire) เป็นเครื่องหมายแห่งสัจจะและความรัก สร้างความเชื่อถือและรักษาไว้ซึ่งพรหมจารีอันสูงส่งของผู้สวมใส่

๗. มุกดา (Moon Stone) เป็นเครื่องหมายที่นำมาซึ่งความรักความเสน่หา และยอมรับกันว่าเป็นหินที่ศักดิ์สิทธิ์

๘. เพทาย (Zircon) เป็นเครื่องหมายว่าเป็นมรรคาแห่งนิทรารมณ์อันเจียบและสงบสุข และเป็นเครื่องป้องกันภูติผีปีศาจร้ายมิให้มาพ้องพาน

๕. ไพฑูรย์ (Cat's eye) เป็นเครื่องหมายว่าเป็นเครื่องนำทางให้แก่มนุษย์ เปลี่ยนแปลงความขุ่นมัวแห่งหัวใจให้แจ่มใสและสุขสันต์ ช่วยป้องกันผู้เป็นเจ้าของมิให้ความเสียหายเกิดขึ้นแก่ทรัพย์สิน

อนึ่ง พลอยบางกระจะเป็นพลอยชนิดหนึ่งซึ่งเจียระไนแล้วเวลาส่องดูเมื่อต้องแสงสว่างจัด จะเห็นเป็นรูปดาวมีแฉกอยู่ที่หัวพลอย แต่บางอันก็หาไม่มี ฝรั่งนิยมทำเป็นเครื่องประดับมาก เพราะนอกจากสวยงามแล้ว ยังเชื่อก็คือว่าเป็นหินนำโชคเหมือนกัน (Lucky Stone) ส่วนสะเก็ดดาวหรืออุลกมณีก็เป็นของที่นิยมทำเครื่องประดับ ซึ่งใช้ได้กับบุคคลทั่วไป ไม่จำกัดวันเกิด ถือว่าเป็นเครื่องรางของขลังที่ช่วยคุ้มครองผู้ประดับให้ปราศจากภัยอันตรายได้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๕ เกิดสุริยุปราคาขึ้นในประเทศไทย เรื่องสะเก็ดดาวเป็นที่เลื่องลือและแสวงหากันด้วยความนิยม แต่ฝรั่งได้นิยมกันมานานแล้ว

เรื่องที่เขียนมาเล่าสู่กันฟังนี้ จะเท็จจริงอย่างไร ขอผู้ใคร่ในการศึกษาจงวินิจฉัยเถิด เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จะปฏิเสธไม่เชื่อถือหรือไม่ก็ตามที แต่เราก็คงไม่พ้นไปจากสี่หรือห้าพรตทั้ง ๕ อย่างดังกล่าวมาจนกว่าจะสิ้นลมปราณ

อันสุรา	ถ้าใคร	ไปดื่มกิน
เป็นอาจิน	ไม่วั้น	จะเห็นผล
ก่อเมามาย	ขายหน้า	ประชาชน
จะเสียคน	เสียมิตร	เสียกิจการ
จะก่อเรื่อง	เคืองทะเลาะ	ไม่เพราะเหตุ
มีศัตรู	คอยจ้อง	มาองผลาญ
จะเสียทรัพย์	เกิดโรค	เศร้าโศกนาน
ทนทรมาน	ขบเซา	เผ่าละเมอ

แก้คำผิด

วารสารข้าราชการ ฉบับที่ 5
ประจำเดือนพฤษภาคม 2511

<u>หน้า</u>	<u>บรรทัด</u>	<u>คำผิด</u>	<u>แก้เป็น</u>
๑	๑๔	การสอบครั้งนี้ได้ให้ผู้สมัครสอบ ทางไปรษณีย์ได้	การสอบครั้งนี้ได้ให้ผู้สมัครสอบ ทางไปรษณีย์ได้
๒	๑๘	บันลือ ถิ่นพังกา	บันลือ ถิ่นพังกา
๕	๑๗ และ ๑๘	<u>สำนักนายกรัฐมนตรี</u> สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	<u>กระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ</u> สำนักงานปลัดกระทรวง
๕	๕	สำนักงบประมาณ	<u>สำนักนายกรัฐมนตรี</u> สำนักงบประมาณ

จัดพิมพ์แล้ว

กฎ ก.พ.

พร้อมด้วยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

และที่แก้ไขเพิ่มเติม

กับพระราชกฤษฎีกาออกตามความในพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๔๙๗

ราคาเล่มละ ๒๐ บาท ค่าส่งทางไปรษณีย์ ๓ บาท

สั่งซื้อพร้อมกับส่งเงินไปที่ผู้จัดการสวัสดิการ ก.พ.

สำนักงาน ก.พ. ถนนพิษณุโลก พระนคร

ส่งจ่ายเงินที่ ป.ณ. หน้าพระลาน